

Informatyka

Wymagania edukacyjne – Informatyka kl. 5

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobre) Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
Dział 1. Klawiatura zamiast pióra. Piszemy w programie MS Word						
1.1. Dokumenty bez tajemnic. Powtórzenie wybranych wiadomości o programie MS Word	1. Dokumenty bez tajemnic. Powtórzenie wybranych wiadomości o programie MS Word	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia krój czcionki • zmienia wielkość czcionki 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawia pogrubienie, pochylenie (kursywę) i podkreślenie tekstu • zmienia kolor tekstu • wyrównuje akapit na różne sposoby • umieszcza w dokumencie obiekt WordArt i formatuje go 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje skróty klawiszowe podczas pracy w edytorze tekstu • podczas edycji tekstu wykorzystuje tzw. twardą spację oraz miękki enter • sprawdza poprawność ortograficzną i gramatyczną tekstu, wykorzystując odpowiednie narzędzia 	<ul style="list-style-type: none"> • formatuje dokument tekstowy według podanych wytycznych • używa opcji Pokaż wszystko do sprawdzenia formatowania tekstu • dodaje wcięcia na początku akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dopasowuje formatowanie dokumentu do jego treści, wykazując się wysokim poziomem estetyki • przygotowuje w grupie plakat informujący o określonym wydarzeniu
1.2. Komórki, do szeregu! Świat tabel	2. i 3. Komórki, do szeregu! Świat tabel	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy, z których składa się tabela • wstawia do dokumentu tabelę o określonej liczbie kolumn i wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje do tabeli kolumny i wiersze • usuwa z tabeli kolumny i wiersze • wybiera i ustawia styl tabeli z dostępnych w edytorze tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia kolor wypełnienia komórek oraz ich obramowania • formatuje tekst w komórkach 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z narzędzia Rysuj tabelę do dodawania, usuwania oraz zmiany wyglądu linii tabeli 	<ul style="list-style-type: none"> • używa tabeli do porządkowania różnych danych wykorzystywanych w życiu codziennym • używa tabeli do przygotowania krzyżówki
1.3. Nie tylko tekst. o wstawianiu ilustracji	4. i 5. Nie tylko tekst. o wstawianiu ilustracji	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia tło strony dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje obramowanie strony 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia obramowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • używa narzędzi z karty 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w grupie komiks przedstawiający

		<ul style="list-style-type: none"> • dodaje do tekstu obraz z pliku • wstawia do dokumentu kształty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia tytuł dokumentu za pomocą opcji WordArt • zmienia rozmiar i położenie wstawionych elementów graficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • i wypełnienie kształtu • formatuje obiekt WordArt 	<ul style="list-style-type: none"> • Formatowanie do podstawowej obróbki graficznej obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • krótką, samodzielnie wymyśloną historię
1.4. Przyrodnicze wędrówki. Tworzenie atlasu – zadanie projektowe	6. i 7. Przyrodnicze wędrówki. Tworzenie atlasu – zadanie projektowe	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje w grupie podczas tworzenia projektu • wykorzystuje poznane narzędzia do formatowania tekstu • wstawia do dokumentu obrazy, kształty, obiekty WordArt oraz zmienia ich wygląd • zmienia tło strony oraz dodaje obramowanie 				
Dział 2. Prawie jak w kinie. Ruch i muzyka w programie MS PowerPoint						
2.1. Tekst i obraz. Jak stworzyć najprostszą prezentację?	8. i 9. Tekst i obraz. Jak stworzyć najprostszą prezentację?	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje slajdy do prezentacji • wpisuje tytuł prezentacji na pierwszym slajdzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera motyw dla tworzonej prezentacji • zmienia wariant motywu 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje obrazy, dopasowuje ich wygląd i położenie • stosuje zasady tworzenia prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje czytelne slajdy 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera materiały, planuje i tworzy prezentację na określony temat
2.2. Wspomnienia z... Tworzymy album fotograficzny	10. Wspomnienia z... Tworzymy album fotograficzny	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z opcji Album fotograficzny i dodaje do niego zdjęcia z dysku 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje podpisy pod zdjęciami • zmienia układ obrazów w albumie 	<ul style="list-style-type: none"> • formatuje wstawione zdjęcia, korzystając z narzędzi w zakładce Formatowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wstawia do albumu pola tekstowe i kształty • usuwa tło ze zdjęcia 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie przygotowuje prezentację przedstawiającą określoną historię, uzupełnioną o ciekawe opisy • wstawia do prezentacji obiekt i formatuje go
2.3. Wprawić świat w ruch. Przejścia i animacje w prezentacji	11. i 12. Wprawić świat w ruch. Przejścia i animacje w prezentacji	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prezentację ze zdjęciami 	<ul style="list-style-type: none"> • wstawia do prezentacji obiekt WordArt • dodaje przejścia między slajdami • dodaje animacje do elementów prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas trwania przejścia między slajdami • określa czas trwania animacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje dźwięki do przejść i animacji 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawia przejścia między slajdami i animacje, dostosowując czas ich trwania do zawartości prezentacji • wstawia do prezentacji obrazy wykonane w programie Paint

						i dodaje do nich Ścieżki ruchu
2.4. Nie tylko ilustracje. Dźwięk i wideo w prezentacji	13. Nie tylko ilustracje. Dźwięk i wideo w prezentacji	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje do prezentacji muzykę z pliku • dodaje do prezentacji film z pliku 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawia odtwarzanie wstawionej muzyki na wielu slajdach • ustawia odtwarzanie dźwięku w pętli • zmienia moment odtworzenia dźwięku lub filmu na Automatycznie lub Po kliknięciu 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje prezentację jako plik wideo 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z dodatkowych ustawień dźwięku: stopniowej zmiany głośności oraz przycinania • korzysta z dodatkowych ustawień wideo: stopniowe rozjaśnianie i ściemnianie oraz przycinanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w prezentacji samodzielnie nagrane dźwięki i filmy
2.5. Krótka historia. Sterowanie animacją.	14. i 15. Krótka historia. Sterowanie animacją.	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prostą prezentację z obrazami pobranymi z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje do prezentacji dodatkowe elementy: kształty i pola tekstowe 	<ul style="list-style-type: none"> • formatuje dodatkowe elementy wstawione do prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia kolejność i czas trwania animacji, dopasowując je do historii przedstawionej w prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w prezentacji dłuższą historię, wykorzystując przejścia, animacje i korzysta z zaawansowanych ustawień
Dział 3. Kocie sztuczki. Więcej funkcji programu Scratch						
3.1. Plan to podstawa. o rozwiązywaniu problemów	16. i 17. Plan to podstawa. o rozwiązywaniu problemów	<ul style="list-style-type: none"> • ustala cel wyznaczonego zadania 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera dane potrzebne do zaplanowania trasy • osiąga wyznaczony cel bez wcześniejszej analizy problemu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje trasę i przedstawia różne sposoby jej wyznaczenia • wybiera najlepszą trasę 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje w programie Scratch skrypt liczący długość trasy 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje zadanie dla kolegów i koleżanek z klasy
3.2. W poszukiwaniu skarbu. Jak przejść przez labirynt?	18. i 19. W poszukiwaniu skarbu. Jak przejść przez labirynt?	<ul style="list-style-type: none"> • wczytuje do gry gotowe tło z pulpitu • dodaje do projektu postać z biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje tło gry np. w programie Paint • ustala miejsce obiektu na scenie przez podanie jego współrzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty do przesuwania duszka za pomocą klawiszy 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje drugi poziom gry • używa zmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje do gry dodatkowe postaci poruszające się samodzielnie i utrudniające graczowi osiągnięcie celu

						<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje projekt, który przedstawia ruch słońca na niebie
3.3. Scena niczym kartka. O rysowaniu w programie Scratch	20. i 21. Scena niczym kartka. O rysowaniu w programie Scratch	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty do przesuwania duszka po scenie • korzysta z bloków z kategorii Pióro do rysowania linii na scenie podczas ruchu duszka 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia grubość, kolor i odcień pisaka 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypt do rysowania kwadratów 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty do rysowania dowolnych figur foremnych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy skrypt, dzięki któremu duszek napisze określone słowo na scenie
3.4. Od wielokąta do rozety. Tworzenie bardziej skomplikowanych rysunków	22. i 23. Od wielokąta do rozety. Tworzenie bardziej skomplikowanych rysunków	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty do rysowania figur foremnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje skrypty do rysowania figur foremnych przy budowaniu skryptów do rysowania rozet • korzysta z opcji Tryb Turbo 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze zmiennych określających liczbę boków i ich długość 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bloki z kategorii Wyrażenia do obliczenia kątów obrotu duszka przy rysowaniu rozety 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypt wykorzystujący rysunek składający się z trzech rozet
Dział 4. Bieganie po ekranie. Poznajemy program Pivot Animator						
4.1. Patyczaki w ruchu. Tworzenie prostych animacji	24. i 25. Patyczaki w ruchu. Tworzenie prostych animacji	<ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę okna programu Pivot Animator • tworzy prostą animację składającą się z kilku klatek 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje tło do animacji 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy animację składającą się z większej liczby klatek, przedstawiającą radosną postać 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy płynne animacje 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy animacje przedstawiające krótkie historie • przygotowuje animację przedstawiającą idącą postać
4.2. Animacje od kuchni. Tworzenie własnych postaci	26. i 27. Animacje od kuchni. Tworzenie własnych postaci	<ul style="list-style-type: none"> • uruchamia okno tworzenia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy postać kucharza w edytorze postaci i dodaje ją do projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • edytuje dodaną postać • tworzy rekwizyty dla postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy animację z wykorzystaniem stworzonej przez siebie postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w grupie zabawną, kilkuminutową animację • wykorzystuje własne postaci w animacji przedstawiającej krótką historię
4.3. Podróż z przeszkodami. Przygotowanie filmu	28. i 29. Podróż z przeszkodami. Przygotowanie filmu	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje w grupie podczas tworzenia projektu • przygotowuje i zmienia tło animacji • samodzielnie tworzy nową postać • przygotowuje animację postaci pokonującej przeszkodę 				

przygodowego – zadanie projektowe	przygodowego – zadanie projektowe	• zapisuje plik w formacie umożliwiającym odtworzenie animacji na każdym komputerze
--------------------------------------	--------------------------------------	---

Dostosowanie wymagań edukacyjnych - Informatyka

- Wydłużony czas pracy
- Indywidualne powtarzanie poleceń
- Pomoc techniczna w trakcie wykonywania samodzielnych prac z wykorzystaniem komputera
- Dostosowanie zadań do umiejętności matematycznych ucznia
- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę zadania
- Ograniczona liczba zadań na sprawdzianach
- W miarę możliwości podczas sprawdzianów wykorzystanie testów
- Zwrócenie większej uwagi na ćwiczenia umiejętności praktycznych podczas lekcji
- Motywowanie ucznia do pracy poprzez ukazanie możliwości zastosowania umiejętności zdobywanych na lekcji w praktyce

w-f

„MAGIA RUCHU”

Doradcy metodyczni - Urszula Białek i Joanna Wolfart-Piech

TREŚCI KSZTAŁCENIA – wymagania szczegółowe KLASA 5-6

1. Rozwój fizyczny i sprawność fizyczna.		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V- VI	1) wymienia kryteria oceny wytrzymałości w odniesieniu do	1) wykonuje próby sprawnościowe pozwalające ocenić wytrzymałość tlenową, siłę

	<p>wybranej próby testowej (np. test Coopera);</p> <p>2) wymienia kryteria oceny siły i gibkości w odniesieniu do wybranej próby testowej (np. siły mięśni brzucha, gibkości dolnego odcinka kręgosłupa);</p> <p>3) wskazuje grupy mięśniowe odpowiedzialne za prawidłową postawę ciała;</p>	<p>i gibkość oraz z pomocą nauczyciela interpretuje uzyskane wyniki;</p> <p>2) demonstruje ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne i ćwiczenia gibkościowe, indywidualnie i z partnerem;</p> <p>3) demonstruje ćwiczenia rozwijające zdolności koordynacyjne wykonywane indywidualnie i z partnerem;</p>
2. Aktywność fizyczna		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V- VI	<p>1) wymienia podstawowe przepisy wybranych sportowych i rekreacyjnych gier zespołowych;</p> <p>2) opisuje zasady wybranej gry rekreacyjnej pochodzącej z innego kraju europejskiego;</p> <p>3) opisuje podstawowe zasady taktyki obrony i ataku w wybranych grach zespołowych;</p> <p>4) wymienia rekomendacje aktywności fizycznej dla swojego wieku (np. ŚOZ lub UE);</p> <p>5) definiuje pojęcie rozgrzewki i opisuje jej zasady;</p> <p>6) opisuje ideę starożytnego i nowożytnego ruchu olimpijskiego;</p>	<p>1) wykonuje i stosuje w grze : kozłowanie piłki w ruchu ze zmianą tempa i kierunku, prowadzenie piłki nogą ze zmianą tempa i kierunku, podanie piłki oburącz i jednorącz w ruchu, rzut piłki do kosza z biegu po kozłowaniu (dwutakt), rzut i strzał piłki do bramki w ruchu, odbicie piłki oburącz sposobem górnym i dolnym, rozegranie „na trzy”, wykonuje zagrywkę ze zmniejszonej odległości, rzut i chwyt ringo;</p> <p>2) uczestniczy w mini grach oraz grach szkolnych i uproszczonych;</p> <p>3) uczestniczy w grze rekreacyjnej pochodzącej z innego kraju europejskiego;</p> <p>4) organizuje w gronie rówieśników wybraną grę sportową lub rekreacyjną;</p>

		<p>5) wykonuje przewrót w przód z marszu oraz przewrót w tył z przysiadu;</p> <p>6) wykonuje wybrane inne ćwiczenie zwinnościowo-akrobatyczne (np. stanie na rękach lub na głowie z asekuracją, przerzut bokiem);</p> <p>7) wykonuje układ ćwiczeń zwinnościowo-akrobatycznych z przyborem lub bez;</p> <p>8) wykonuje dowolny skok przez przyrząd z asekuracją;</p> <p>9) wykonuje proste kroki i figury tańców regionalnych i nowoczesnych;</p> <p>10) wybiera i pokonuje trasę biegu terenowego;</p> <p>11) wykonuje bieg krótki ze startu niskiego;</p> <p>12) wykonuje rzut małą piłką z rozbiegu;</p> <p>13) wykonuje skok w dal po rozbiegu oraz skoki przez przeszkody ;</p> <p>14) przeprowadza fragment rozgrzewki;</p>
3. Bezpieczeństwo w aktywności fizycznej		
	W zakresie wiedzy uczeń:	W zakresie umiejętności uczeń:
Klasa V-VI	1) wyjaśnia, dlaczego należy przestrzegać ustalonych reguł w trakcie rywalizacji sportowej;	1) stosuje zasady asekuracji podczas zajęć ruchowych;

	<p>2) omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;</p> <p>3) wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego;</p> <p>4) omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;</p>	<p>2) korzysta bezpiecznie ze sprzętu i urządzeń sportowych;</p> <p>3) wykonuje elementy samoobrony (np. zasłona, unik, pad);</p>
4. Edukacja zdrowotna.		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V- VI	<p>1) wyjaśnia pojęcie zdrowia;</p> <p>2) opisuje pozytywne mierniki zdrowia;</p> <p>3) wymienia zasady i metody hartowania organizmu;</p> <p>4) omawia sposoby ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem i niską temperaturą;</p> <p>5) omawia zasady aktywnego wypoczynku zgodne z rekomendacjami aktywności fizycznej dla swojego wieku (np. WHO lub UE);</p>	<p>1) wykonuje ćwiczenia kształtujące nawyk prawidłowej postawy ciała w postawie stojącej, siedzącej i leżeniu oraz w czasie wykonywania różnych codziennych czynności;</p> <p>2) wykonuje ćwiczenia oddechowe i inne o charakterze relaksacyjnym;</p> <p>3) podejmuje aktywność fizyczną w różnych warunkach atmosferycznych;</p>
Kompetencje społeczne ucznia klas IV-VIII		

1. uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego, potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;
2. pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych;
3. wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;
4. wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną;
5. omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;
6. identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;
7. wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych;
8. wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych;
9. współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi wykazując asertywność i empatię;
10. motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np.: osoby niepełnosprawne, osoby starsze).

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Uwaga!

Na cząstkowe oceny wspomagające składają się następujące elementy pracy ucznia:

- aktywność na zajęciach,
 - zaangażowanie i wkład w wykonywane ćwiczenia,
 - samodzielność i kreatywność,
 - zainteresowanie przedmiotem,
 - przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
- Nauczyciele i specjaliści na bieżąco indywidualizują pracę poprzez dostosowanie metod i form do indywidualnych możliwości i potrzeb.

Wymagania edukacyjne ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim

Uczeń Szarubka Mikołaj realizuje przewidzianą dla klasy podstawę programową z niewielką adaptacją warunków i form, adekwatną do jego potrzeb kształcenia specjalnego:

- indywidualizować sposób wykonywanych ćwiczeń
- bliski kontakt z uczniem podczas wykonywania ćwiczeń.,
- kierować krótkie jednoznaczne i zrozumiałe polecenia,
- podczas wykonywanych ćwiczeń udzielać pochwały za wykonywane zadania
- zachęca do współpracy i komunikowania się z innymi uczniami.
- wspierać chłopca w budowaniu poczucia własnej wartości , pewności siebie i zaufania do siebie.
- zwracać uwagę na wysiłek włożony na zajęciach wf

technika

Wymagania edukacyjne – Technika kl. 5

Temat	Liczba godzin	Treść nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
I. MATERIAŁY I ICH ZASTOSOWANIE					
1. Wszystko o papierze	2	<ul style="list-style-type: none"> rola materiałów papierniczych w życiu codziennym etapy produkcji papieru rodzaje wytworów papierniczych i ich zastosowanie metody obróbki papieru narzędzia do obróbki papieru 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wytwory papiernicze i określa ich zalety i wady racjonalnie gospodaruje materiałami papierniczymi wymienia nazwy narzędzi do obróbki papieru i przedstawia ich zastosowanie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy surowców wykorzystywanych do produkcji papieru omawia proces produkcji papieru wyszukuje ekologiczne ciekawostki dotyczące recyklingowego wykorzystywania papieru 	III.1–8
To takie proste! – Jesienny obrazek	1	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie planu pracy organizacja stanowiska pracy rodzaje papieru narzędzia do obróbki papieru przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> planuje pracę i czynności technologiczne prawidłowo organizuje stanowisko pracy wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty właściwie dobiera materiały i ich zamienniki sprawnie posługuje się narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy samodzielnie wykonuje zaplanowany wytwór techniczny rozwija zainteresowania techniczne 	III.1–8 VI.1–5, 8, 9
2. Od włókna do ubrania	2	<ul style="list-style-type: none"> terminy: włókno, tkanina, dzianina, ściąg pochodzenie i rodzaje włókien właściwości i zastosowania różnych materiałów włókienniczych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia właściwości i zastosowanie różnych materiałów włókienniczych podaje charakterystyczne cechy wyrobów wykonanych z włókien naturalnych i sztucznych 	<ul style="list-style-type: none"> określa pochodzenie włókien wymienia nazwy ściągów krawieckich i wykonuje ich próbki 	III.1–8 VI.1–5

		<ul style="list-style-type: none"> • sposoby konserwacji ubrań • znaczenie symboli umieszczanych na metkach odzieżowych • narzędzia i przybory krawieckie • rodzaje ściągów krawieckich • planowanie i realizacja procesu technologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia materiały włókiennicze – podaje zalety i wady • wyjaśnia znaczenie symboli umieszczanych na metkach odzieżowych • stosuje odpowiednie metody konserwacji ubrań • podaje zastosowanie przyborów krawieckich • ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 		
To takie proste! – Pokrowiec na telefon	1	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie planu pracy • organizowanie stanowiska pracy • przybory krawieckie • zastosowanie materiałów włókienniczych u uwzględnieniem zamienników • przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje pracę i czynności technologiczne • prawidłowo organizuje stanowisko pracy • wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania • wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty • właściwie dobiera materiały i przybory krawieckie • sprawnie posługuje się przyborami krawieckimi zgodnie z ich przeznaczeniem • wymienia właściwości zamienników materiałów włókienniczych • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy • przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • samodzielnie wykonuje zaplanowany wytwór techniczny • rozwija zainteresowania techniczne 	I.1, 2, 4, 7 IV.2, 4 VI.1-5, 8, 9
3. Cenny surowiec – drewno	2	<ul style="list-style-type: none"> • gatunki drzew • budowa pnia drzewa • etapy przetwarzania drewna • zastosowanie i właściwości materiałów drewnopochodnych • konserwacja drewna i materiałów drewnopochodnych • narzędzia do obróbki drewna i materiałów drewnopochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje materiałów drewnopochodnych • określa właściwości drewna i materiałów drewnopochodnych • stosuje odpowiednie metody konserwacji • podaje nazwy i zastosowania narzędzi do obróbki drewna i materiałów drewnopochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę pnia drzewa • opisuje proces przetwarzania drewna • wymienia nazwy gatunków drzew liściastych i iglastych 	I.2, 4, 6, 8, 9 III.1-8

		<ul style="list-style-type: none"> • bezpieczne posługiwanie się narzędziami 			
To takie proste! – Pudełko ze szpatulek	1	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie potrzeby wykonania wytworu technicznego • planowanie etapów pracy • organizacja miejsca pracy • narzędzia do obróbki drewna • montaż poszczególnych części w całość • przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje kolejność i czas realizacji wytworu • prawidłowo organizuje miejsce pracy • sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej • racjonalnie gospodaruje różnymi materiałami • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy • samodzielnie wykonuje prace z należytą starannością i dokładnością • montuje poszczególne elementy w całość • ocenia swoje predyspozycje w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • przewiduje zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego • wykonuje pracę w sposób twórczy 	III.1-8 VI.1-5, 8, 9
4. Wokół metali	2	<ul style="list-style-type: none"> • terminy: ruda, stop, metale żelazne i nieżelazne • sposoby otrzymywania metali • rodzaje i właściwości metali • zastosowanie metali • narzędzia do obróbki metali 	<ul style="list-style-type: none"> • bada właściwości metali • omawia zastosowanie różnych metali • rozpoznaje materiały konstrukcyjne • charakteryzuje materiały konstrukcyjne z metali • podaje nazwy i zastosowanie narzędzi do obróbki metali • wyszukuje w internecie informacje o zastosowaniu metali – śledzi postęp technologiczny • dobiera narzędzia do obróbki metali • sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej i mechanicznej • dba o porządek i bezpieczeństwo na stanowisku pracy • racjonalnie gospodaruje materiałami, dobiera zamienniki • wyjaśnia na czym polega recykling wyrobów metalowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób otrzymywane są metale 	I.1, 2, 4, 6, 8, 9 III.1-8
To takie proste! – Gwiazda z drucika	1	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie potrzeby wykonania wytworu technicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje kolejność i czas realizacji wytworu • prawidłowo organizuje miejsce pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje pracę w sposób twórczy 	III.1-8 VI.1-5, 8, 9

		<ul style="list-style-type: none"> • planowanie etapów pracy • organizacja miejsca pracy • narzędzia do obróbki drewna • montaż poszczególnych części w całość • przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej • racjonalnie gospodaruje różnymi materiałami • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy • samodzielnie wykonuje prace z należytą starannością i dokładnością • montuje poszczególne elementy w całość • ocenia swoje predyspozycje w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • przewiduje zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego 	
5. Świat tworzyw sztucznych	2	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie tworzyw sztucznych w różnych dziedzinach życia • otrzymywanie tworzyw sztucznych • rodzaje i właściwości tworzyw sztucznych • zastosowanie tworzyw sztucznych • metody konserwacji tworzyw sztucznych • narzędzia do obróbki tworzyw sztucznych • sposoby łączenia tworzyw sztucznych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia wyroby wykonane z tworzyw sztucznych • charakteryzuje różne rodzaje tworzyw sztucznych • określa właściwości tworzyw sztucznych, omawia ich zalety i wady • podaje nazwy i dobiera zastosowanie narzędzi do obróbki tworzyw sztucznych • stosuje odpowiednie metody konserwacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób otrzymywania tworzyw sztucznych • wymienia sposoby łączenia tworzyw sztucznych 	I.1, 2, 4, 6, 8, 9 III.1-8
To takie proste! – Ekologiczny stworek	1	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie potrzeby wykonania wytworu technicznego • planowanie etapów pracy • organizacja miejsca pracy • narzędzia do obróbki tworzyw sztucznych • dobór materiałów odpadowych z tworzyw sztucznych • montaż poszczególnych części w całość • przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje kolejność i czas realizacji wytworu • prawidłowo organizuje miejsce pracy • sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej • racjonalnie gospodaruje różnymi materiałami • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy • samodzielnie wykonuje prace z należytą starannością i dokładnością • montuje poszczególne elementy w całość 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje pracę w sposób twórczy • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • przewiduje zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego 	III.1-8 VI.1-5, 8, 9

			<ul style="list-style-type: none"> • segreguje i wykorzystuje materiały odpadowe do wykonania prac wytwórczych • ocenia swoje predyspozycje w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 		
6. Kompozyty – materiały przyszłości	1	<ul style="list-style-type: none"> • termin: kompozyty • znaczenie materiałów kompozytowych w różnych dziedzinach życia • istota technologii kompozytowych • budowa i właściwości materiałów kompozytowych • zastosowanie kompozytów • konserwacja materiałów kompozytowych • nowe osiągnięcia techniczne związane z materiałami kompozytowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • śledzi postęp techniczny • wymienia technologie kompozytów i ich rodzaje • komunikuje się językiem technicznym • określa zalety i wady materiałów kompozytowych • wymienia metody konserwacji kompozytów • ocenia swoje predyspozycje w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w internecie informacje na temat współczesnych materiałów kompozytowych, ciekawostki oraz nowe wynalazki techniczne • klasyfikuje materiały kompozytowe • rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego 	I.1, 2, 4, 6, 8, 9 III.1–8
Powtórzenie wiadomości o materiałach	1	<ul style="list-style-type: none"> • wybrane właściwości materiałów: papieru, włókien, drewna, metali, tworzyw sztucznych, materiałów kompozytowych • przykłady zastosowań materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje materiały i ich rodzaje • wymienia właściwości różnych materiałów • podaje przykłady zastosowania różnych materiałów 		III.1–3
To umiem! – Podsumowanie	1	<ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie materiałów włókienniczych, papieru, tworzyw sztucznych, metali, materiałów kompozytowych • znajomość narzędzi do obróbki metali • rozpoznawanie elementów budowy pnia drzewa oraz części składowych tkaniny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje narzędzia przydatne do obróbki metali • określa pochodzenie i zastosowanie materiałów • podaje przykłady wyrobów z różnych materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa elementy budowy pnia drzewa oraz składniki materiałów włókienniczych 	III.1–3
II. RYSUNEK TECHNICZNY					

1. Jak powstaje rysunek techniczny?	1	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie rysunku technicznego w technice • rodzaje rysunków technicznych • zastosowanie różnych rodzajów rysunków • analiza rysunków wykonawczych i złożeniowych zawartych w instrukcjach obsługi i katalogach • narzędzia kreślarskie i pomiarowe • technika wykonania oraz wykonanie prostych rysunków w postaci szkiców 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje rodzaje rysunków • czyta rysunki wykonawcze i złożeniowe • posługuje się narzędziami do rysunku technicznego • wykonuje proste szkice techniczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zastosowanie rysunku technicznego w życiu codziennym • wyjaśnia zastosowanie różnych rodzajów rysunków 	I.6, 10 IV.2
2. Pismo techniczne	1	<ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie pisma technicznego • wymiary liter i cyfr • posługiwanie się pismem technicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zastosowanie pisma technicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • odwzorowuje pismem technicznym poszczególne litery i cyfry • określa wysokość i szerokość znaków pisma technicznego • stosuje pismo techniczne do zapisania określonych wyrazów • dba o estetykę tekstów zapisanych pismem technicznym 	IV.1 V.1
3. Elementy rysunku technicznego	2	<ul style="list-style-type: none"> • termin: normalizacja • znormalizowane elementy rysunku technicznego; format arkuszy rysunkowych, linie rysunkowe i wymiarowe, podziałka, tabliczka rysunkowa 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje rysunek w podanej podziałce • rozróżnia linie rysunkowe i wymiarowe • omawia zastosowanie poszczególnych linii • rysuje i prawidłowo uzupełnia tabliczkę rysunkową 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza wielkość formatów rysunkowych w odniesieniu do formatu A4 • określa format zeszytu przedmiotowego 	IV.1, 2, 5, 6
4. Szkice techniczne	2	<ul style="list-style-type: none"> • zasady sporządzania odręcznych szkiców technicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia i samodzielnie wykonuje proste szkice techniczne • wyznacza osie symetrii narysowanych figur • wykonuje szkic techniczny przedmiotu z zachowaniem właściwej kolejności działań 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kolejne etapy szkicowania 	I.6, 7 IV.2

To umiem! – Podsumowanie	1	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwanie się pismem technicznym • sporządzanie odręcznych szkiców technicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie wykonuje szkic techniczny 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pismo techniczne do zapisania określonych wyrazów 	IV.2
III. ABC ZDROWEGO ŻYCIA					
1. Zdrowie na talerzu	1	<ul style="list-style-type: none"> • terminy: piramida zdrowego żywienia, składniki odżywcze • rodzaje i funkcje składników odżywczych • zasady racjonalnego żywienia 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wartość odżywczą wybranych produktów na podstawie informacji z ich opakowań 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje piramidę zdrowego żywienia • wymienia produkty dostarczające określonych składników odżywczych • charakteryzuje podstawowe grupy składników pokarmowych • określa znaczenie poszczególnych składników odżywczych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka • ustala, które produkty powinny być podstawą diety nastolatków 	IV.6
2. Sprawdź, co jesz	1	<ul style="list-style-type: none"> • termin: żywność ekologiczna • dodatki chemiczne występujące w żywności • symbole, którymi są oznaczane substancje chemiczne dodawane do żywności 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje z opakowań produktów informacje o dodatkach chemicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje i ocenia wpływ techniki na odżywianie • odróżnia żywność przetworzoną od nieprzetworzonej • wskazuje zdrowsze zamienniki produktów zawierających dodatki chemiczne 	IV.6
3. Jak przygotować zdrowy posiłek?	1	<ul style="list-style-type: none"> • obróbka wstępna artykułów spożywczych • zasady bezpieczeństwa sanitarnego • metody obróbki i konserwacji żywności • rozpoznawanie osiągnięć technicznych, które wpływają na poprawę komfortu życia 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady bezpieczeństwa sanitarnego • wymienia sposoby konserwacji żywności • charakteryzuje sposoby konserwacji produktów spożywczych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia etapy wstępnej obróbki żywności • wykonuje zaplanowany projekt kulinarny 	I.8–10

To takie proste! – Tortilla pełna witamin	1	<ul style="list-style-type: none"> • planowanie etapów pracy • organizacja miejsca pracy • narzędzia do obróbki warzyw • dobór składników potrawy • łączenie składników w całość • przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje kolejność i czas realizacji wytworu • prawidłowo organizuje miejsce pracy • właściwie dobiera narzędzia do obróbki produktów spożywczych • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy • samodzielnie wykonuje prace z należytą starannością i dokładnością • ocenia swoje predyspozycje w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje pracę w sposób twórczy • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy 	I.7, 8, 10 VI.2–4
To umiem! – podsumowanie	1	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje i funkcje składników odżywczych • zasady racjonalnego żywienia • zapotrzebowanie energetyczne • dodatki chemiczne występujące w żywności • metody obróbki i konserwacji żywności 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia żywność przetworzoną od nieprzetworzonej • charakteryzuje sposoby konserwacji żywności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia terminy: składniki odżywcze, zapotrzebowanie energetyczne, zdrowe odżywianie • przyporządkowuje nazwy produktów do odpowiednich składników odżywczych • przedstawia zasady właściwego odżywiania według piramidy zdrowego żywienia • wymienia nazwy substancji dodawanych do żywności 	I.8, 9 IV.6

Dostosowanie wymagań edukacyjnych Technika

- Wydłużony czas pracy
- Indywidualne powtarzanie poleceń
- Pomoc techniczna w trakcie wykonywania samodzielnych prac.
- Pomoc w posługiwaniu się narzędziami
- Dostosowanie zadań do umiejętności manualnych ucznia 202
- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę zadania

- Ograniczona liczba zadań na sprawdzianach
- W miarę możliwości podczas sprawdzianów wykorzystanie testów
- Zwrócenie większej uwagi na ćwiczenia umiejętności praktycznych podczas lekcji
- Motywowanie ucznia do pracy poprzez ukazanie możliwości zastosowania umiejętności zdobywanych na lekcji w praktyce

matematyka

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2)

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM			WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie cyfry, • nazwy działań i ich elementów, • algorytmy dodawania i odejmowania pisemnego, • algorytmy mnożenia i dzielenia pisemnego, • kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy, • kolejność 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, • różnicę między cyfrą a liczbą, • pojęcie osi liczbowej, • zależność wartości liczby od położenia jej cyfr, • potrzebę stosowania dodawania i odejmowania pisemnego, • potrzebę stosowania 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczby za pomocą cyfr, • odczytywać liczby zapisane cyframi, • zapisywać liczby słowami, • porównywać liczby, • porządkować liczby w kolejności od najmniejszej do największej lub odwrotnie, • przedstawiać liczby naturalne na osi liczbowej, • odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej, • pamięciowo dodawać i odejmować liczby: <ul style="list-style-type: none"> - w zakresie 100, • pamięciowo mnożyć liczby: <ul style="list-style-type: none"> - dwucyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 100, • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe: <ul style="list-style-type: none"> - w zakresie 100, 	

	wykonywania działań, gdy występują nawiasy,	mnożenia i dzielenia pisemnego,	<ul style="list-style-type: none"> • dodawać i odejmować pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiątkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiątkowego, • sprawdzać odejmowanie za pomocą dodawania, • powiększać lub pomniejszać liczby, • mnożyć i dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez jednocyfrowe, • powiększać lub pomniejszać liczby n razy, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych dwudziałaniowych bez użycia nawiasów, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych. 	
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie wielokrotności liczby naturalnej, • pojęcie dzielnika liczby naturalnej, • pojęcie liczby pierwszej i liczby złożonej. 		<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać lub podawać wielokrotności liczb naturalnych, • wskazywać wielokrotności liczb naturalnych na osi liczbowej, • podawać dzielniki liczb naturalnych, • rozpoznawać liczby podzielne przez -2, 5, 10, 100. 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako części całości, • budowę ułamka zwykłego (K) • pojęcie liczby mieszanej, • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych, • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych, • algorytm porównywania ułamków o równych mianownikach, • algorytm dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako wynik podziału całości na równe części, • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • opisywać części figur lub zbiorów skończonych za pomocą ułamka, • zaznaczać określoną ułamkiem część figury lub zbioru skończonego, • przedstawiać ułamki zwykłe na osi liczbowej, • odczytywać zaznaczone ułamki na osi liczbowej, • zamieniać całości na ułamki niewłaściwe, • przedstawiać ułamek zwykły w postaci ilorazu liczb naturalnych i odwrotnie, • stosować odpowiedności: dzielna– licznik, dzielnik – mianownik, znak dzielenia – kreska ułamkowa, • skracać (rozszerzać) ułamki, gdy dana jest liczba, przez którą należy podzielić (pomnożyć) licznik i mianownik, • porównywać ułamki o równych mianownikach, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki o tych samych mianownikach, – liczby mieszane o tych samych mianownikach, • powiększać ułamki o ułamki o tych samych mianownikach, • powiększać liczby mieszane o liczby mieszane o tych samych mianownikach. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • zasadę dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o różnych mianownikach, • algorytm mnożenia ułamków przez liczby naturalne, • algorytm mnożenia ułamków, • pojęcie odwrotności liczby • algorytm dzielenia ułamków zwykłych przez liczby naturalne, • algorytm dzielenia ułamków zwykłych. 			
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe figury geometryczne, • pojęcie kąta, • rodzaje kątów: <ul style="list-style-type: none"> – prosty, ostry, rozwarty, pełny, półpełny, • jednostki miary kątów: <ul style="list-style-type: none"> – stopnie, • pojęcia kątów: <ul style="list-style-type: none"> – przyległych, – wierzchołkowych, • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów, • pojęcie wielokąta, • pojęcie wierzchołka, kąta, boku wielokąta, • pojęcie przekątnej wielokąta, 		<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać proste i odcinki prostopadłe (równoległe), • kreślić proste i odcinki prostopadłe, • kreślić prostą prostopadłą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej, • rozróżniać poszczególne rodzaje kątów, • rysować poszczególne rodzaje kątów, • mierzyć kąty, • rysować kąty o danej mierze stopniowej, • wskazywać poszczególne rodzaje kątów, • rysować poszczególne rodzaje kątów, • określać miary kątów przyległych, wierzchołkowych i kątów utworzonych przez trzy proste na podstawie rysunku lub treści zadania, • wyróżniać wielokąty spośród innych figur, • rysować wielokąty o danej liczbie boków, • wskazywać boki, kąty i wierzchołki wielokątów, • wskazywać punkty płaszczyzny należące i nienależące do wielokąta, • rysować przekątne wielokąta, • obliczać obwody wielokątów: <ul style="list-style-type: none"> – w rzeczywistości, • wskazywać i rysować poszczególne rodzaje trójkątów, • określać rodzaje trójkątów na podstawie rysunków, • obliczać obwód trójkąta <ul style="list-style-type: none"> – o danych długościach boków, • wyróżniać spośród czworokątów prostokąty i kwadraty, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie obwodu wielokąta, • rodzaje trójkątów, • sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta, • pojęcia: prostokąt, kwadrat, • własności boków prostokąta i kwadratu, • pojęcia: równoległobok, romb, • własności boków równoległoboku i rombu, • pojęcie trapezu, • nazwy czworokątów. 		<ul style="list-style-type: none"> • rysować prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego, • rysować przekątne prostokątów i kwadratów, • wskazywać równoległe i prostopadłe boki prostokąta i kwadratu, • obliczać obwody prostokątów i kwadratów, • rysować prostokąty, kwadraty na kratkach, korzystając z punktów kratowych, • wyróżniać spośród czworokątów równoległoboki i romby, • wskazywać równoległe boki równoległoboków i rombów, • rysować przekątne równoległoboków i rombów, • obliczać obwody równoległoboków i rombów, • wyróżniać spośród czworokątów: <ul style="list-style-type: none"> – trapezy, • wskazywać równoległe boki trapezu, • kreślić przekątne trapezu, • obliczać obwody trapezów. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • dwie postaci ułamka dziesiętnego, • nazwy rzędów po przecinku, • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych, • zależności pomiędzy jednostkami masy i długości, • algorytm dodawania i odejmowania pisemnego ułamków dziesiętnych • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . 	<ul style="list-style-type: none"> • dzielenie jako działanie odwrotne do mnożenia, • potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym. 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne, • zamieniać ułamki dziesiętne na zwykłe, • porównywać dwa ułamki o takiej samej liczbie cyfr po przecinku, • pamięciowo i pisemnie dodawać i odejmować ułamki dziesiętne: <ul style="list-style-type: none"> - o takiej samej liczbie cyfr po przecinku, • • mnożyć ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000, . . . sprawdzać poprawność odejmowania, • mnożyć i dzielić ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000, . . . , • pamięciowo i pisemnie mnożyć ułamki dziesiętne p• pamięciowo i pisemnie mnożyć: <ul style="list-style-type: none"> - dwa ułamki dziesiętne o dwóch lub jednej cyfrze różnej od zera rzez liczby naturalne, • pamięciowo i pisemnie dzielić ułamki dziesiętne przez liczby naturalne: <ul style="list-style-type: none"> - j• zamieniać ułamki dziesiętne ułamki zwykłe, • zamieniać ułamki $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ na ułamki dziesiętne i odwrotnie jednocyfrowe, • wskazać przykłady zastosowań procentów w życiu codziennym, • zaznaczać 25%, 50% figur , • zapisywać 25%, 50% w postaci ułamków. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne • zasadę zamiany ułamków dziesiętnych na ułamki zwykłe, • pojęcie procentu. 			
VI. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki miary pola, • wzór na obliczanie pola prostokąta i kwadratu, • jednostki miary pola, • wzory na obliczanie pól poznanych wielokątów. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - kwadratami jednostkowymi, • obliczać pola prostokątów i kwadratów, • obliczać pola poznanych wielokątów. 	
VII. Liczby całkowite	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczby ujemnej i liczby dodatniej, • pojęcie liczb przeciwnych, • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne. 	<ul style="list-style-type: none"> • podawać przykłady liczb ujemnych, • zaznaczać liczby całkowite ujemne na osi liczbowej, • porównywać liczby całkowite: <ul style="list-style-type: none"> – dodatnie, – dodatnie z ujemnymi, • podawać przykłady występowania liczb ujemnych w życiu codziennym, • podawać liczby przeciwne do danych, • obliczać sumy liczb o jednakowych znakach, • dodawać liczby całkowite, korzystając z osi liczbowej, • odejmować liczby całkowite, korzystając z osi liczbowej, • odejmować liczby całkowite dodatnie, gdy odjemnik jest większy od odjemnej. 	

<p>VIII. Graniastosłupy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cechy prostopadłościanu i sześcianu, • elementy budowy prostopadłościanu, • pojęcie graniastosłupa prostego, • elementy budowy graniastosłupa prostego, • jednostki pola powierzchni, • pojęcie objętości figury, • jednostki objętości, • wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu. 		<ul style="list-style-type: none"> • wyróżniać prostopadłościany spośród figur przestrzennych, • wyróżniać sześciany spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy prostopadłościanów, • wskazywać w modelach prostopadłościanów ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe, • wskazywać w modelach prostopadłościanów krawędzie o jednakowej długości, • wyróżniać graniastosłupy proste spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy graniastosłupa, • wskazywać w graniastosłupach ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • określać liczby ścian, wierzchołków, krawędzi graniastosłupów: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • wskazywać w graniastosłupach krawędzie o jednakowej długości: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • rysować siatki prostopadłościanów i sześcianów na podstawie modelu lub rysunku, • obliczać pole powierzchni sześcianu, • obliczać pola powierzchni prostopadłościanu: <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie jego siatki, • obliczać objętości brył, znając liczbę mieszczących się w nich sześcianów jednostkowych, • porównać objętości brył, • obliczać objętości sześcianów, • obliczać objętości prostopadłościanów. 	
---------------------------------	---	--	---	--

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WYMAGAŃ WRAZ Z OKREŚLENIEM			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:

<p>I. Liczby i działania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie kwadratu i sześciangu liczby, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie ilorazowe, • porównywanie różnicowe, • korzyści płynące z szybkiego liczenia, • korzyści płynące z zastąpienia rachunków pisemnych rachunkami pamięciowymi, • korzyści płynące z szacowania, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać na osi liczby naturalne spełniające określone warunki, • ustalać jednostki na osiach liczbowych na podstawie współrzędnych danych punktów, • pamięciowo dodawać i odejmować liczby: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, • pamięciowo mnożyć liczby: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, - trzycyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 1000, • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, • dopełniać składniki do określonej sumy, • obliczać odjemną (odjemnik), gdy dane są różnica i odjemnik (odjemna), • obliczać dzielną (dzielnik), gdy dane są iloraz i dzielnik (dzielna), • obliczać kwadraty i sześciany liczb, • zamieniać jednostki, • rozwiązywać zadania tekstowe: <ul style="list-style-type: none"> – jednodziałaniowe, • zastąpić iloczyn prostszym iloczynem, • mnożyć szybko przez 5, • zastępować iloczyn sumą dwóch iloczynów, • zastępować iloczyn różnicą dwóch iloczynów, • szacować wyniki działań, • dodawać i odejmować pisemnie liczby z przekroczeniem kolejnych progów dziesiątkowych, • odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania pisemnego, • mnożyć pisemnie liczby wielocyfrowe, • dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez wielocyfrowe, • mnożyć pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby zakończone zerami, • dzielić liczby zakończone zerami progów dziesiątkowych, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych dwudziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów, • wstawiać nawiasy tak, by otrzymywać różne wyniki, • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać liczbę największą i najmniejszą w zbiorze skończonym.
<p>II. Własności liczb naturalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cechy podzielności przez 2, 3, 5, 9, 10, 100, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie NWW liczb naturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać wspólne wielokrotności liczb naturalnych, • wskazywać wspólne dzielniki danych liczb naturalnych, • rozpoznawać liczby podzielne przez: 	

	<ul style="list-style-type: none"> • sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze (P) • algorytm znajdowania NWD i NWW dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie NWD liczb naturalnych, • korzyści płynące ze znajomości cech podzielności, • że liczby 0 i 1 nie zaliczają się ani do liczb pierwszych, ani do złożonych, • sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze. 	<p>-3, 6,</p> <ul style="list-style-type: none"> • określać, czy dane liczby są pierwsze, czy złożone, • wskazywać liczby pierwsze i liczby złożone, • obliczać NWW liczby pierwszej i liczby złożonej, • podawać NWD liczby pierwszej i liczby złożonej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z liczbami pierwszymi złożonymi, • rozkładać liczby na czynniki pierwsze, • zapisywać rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg, • zapisać liczbę, gdy znany jest jej rozkład na czynniki pierwsze. 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka właściwego i ułamka niewłaściwego, • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy, • pojęcie ułamka nieskracalnego, • algorytm porównywania ułamków o równych licznikach, • algorytm porównywania ułamków o różnych mianownikach, • algorytm mnożenia liczb mieszanych przez liczby naturalne, • algorytm mnożenia liczb mieszanych, • algorytm dzielenia liczb mieszanych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie różnicowe, • porównywanie ilorazowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać liczby mieszane na osi liczbowej, • odróżniać ułamki właściwe od ułamków niewłaściwych, • zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe, • wyłączać całości z ułamka niewłaściwego, • określać, przez jaką liczbę należy podzielić lub pomnożyć licznik i mianownik jednego ułamka, aby otrzymać drugi, • uzupełniać brakujący licznik lub mianownik w równościach ułamków, • zapisywać ułamki w postaci nieskracalnej, • sprowadzać ułamki do wspólnego mianownika • porównywać ułamki o równych licznikach, • porównywać ułamki o różnych mianownikach, • porównywać liczby mieszane, • dopełniać ułamki do całości i odejmować od całości, • uzupełniać brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o jednakowych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki zwykłe o różnych mianownikach, – liczby mieszane o różnych mianownikach, • powiększać ułamki o ułamki o różnych mianownikach, • powiększać liczby mieszane o liczby mieszane o różnych mianownikach, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • mnożyć liczby mieszane przez liczby naturalne, 	

	<p>przez liczby naturalne,</p> <ul style="list-style-type: none"> algorytm dzielenia liczb mieszanych. 		<ul style="list-style-type: none"> powiększać ułamki n razy, skracać ułamki przy mnożeniu ułamków przez liczby naturalne, rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne, mnożyć ułamki przez liczby mieszane lub liczby mieszane przez liczby mieszane, skracać przy mnożeniu ułamków, obliczać potęgi ułamków lub liczb mieszanych, podawać odwrotności liczb mieszanych, dzielić liczby mieszane przez liczby naturalne, pomniejszać ułamki zwykłe n razy, rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne, dzielić ułamki zwykłe przez liczby mieszane i odwrotnie lub liczby mieszane przez liczby mieszane. 	
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> zapis symboliczny podstawowych figur geometrycznych, zapis symboliczny prostych prostopadłych i równoległych, pojęcie odległości punktu od prostej, pojęcie odległości między prostymi, elementy budowy kąta, zapis symboliczny kąta, nazwy boków w trójkącie równoramiennym, nazwy boków w trójkącie prostokątnym, zależność między bokami w trójkącie równoramiennym, miary kątów w trójkącie równobocznym, 	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikację trójkątów. 	<ul style="list-style-type: none"> kreślić proste i odcinki równoległe, kreślić prostą równoległą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej, mierzyć odległość między prostymi, rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych, określać miarę stopniową poszczególnych rodzajów kątów, obliczać obwody wielokątów: <ul style="list-style-type: none"> w skali, obliczać długości boków kwadratów przy danych obwodach, obliczać obwód trójkąta: <ul style="list-style-type: none"> równoramiennego o danej długości podstawy i ramienia, obliczać długość boków trójkąta równobocznego, znając jego obwód, konstruować trójkąty o trzech danych bokach, obliczać brakujące miary kątów trójkąta, sprawdzać, czy kąty trójkąta mogą mieć podane miary, obliczać długość boku kwadratu przy danym obwodzie, rysować równoległoboki i romby na kratkach, korzystając z punktów kratowych, rysować równoległoboki i romby, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> długości boków, dwa narysowane boki, obliczać długości boków rombów przy danych obwodach, obliczać brakujące miary kątów w równoległobokach, <ul style="list-style-type: none"> trapezy równoramienne, trapezy prostokątne, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • zależność między bokami i między kątami w trójkącie równoramiennym, • własności przekątnych prostokąta i kwadratu, • własności przekątnych równoległoboku i rombu, • sumę miar kątów wewnętrznych, równoległoboku, • własności miar kątów równoległoboku, • nazwy boków w trapezie, • rodzaje trapezów, • sumę miar kątów trapezu, • własności czworokątów. 		<ul style="list-style-type: none"> • rysować trapez, mając dane dwa boki, • obliczać brakujące miary kątów w trapezach, • nazywać czworokąty, • wskazywać na rysunku poszczególne czworokąty. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych, • interpretację dodawania i odejmowania pisemnego ułamków dziesiętnych na osi liczbowej, • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych, – metodą rozszerzania ułamka, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozycyjny układ dziesiętkowy z rozszerzeniem na części ułamkowe, • możliwość przedstawiania różnymi sposobami długości i masy, • porównywanie ilorazowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • zamieniać ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie lub skracanie, • zapisywać ułamki dziesiętne z pominięciem nieistotnych zer, • zaznaczać część figury określoną ułamkiem dziesiętnym, • zaznaczać ułamki dziesiętne na osi liczbowej oraz je odczytywać, • porównywać ułamki o różnej liczbie cyfr po przecinku, • porządkować ułamki dziesiętne, • wstawiać przecinki w liczbach naturalnych tak, by nierówność była prawdziwa, • wyrażać podane wielkości w różnych jednostkach, • stosować ułamki dziesiętne do zamiany wyrażeń dwumianowanych na jednomianowane i odwrotnie, • pamięciowo i pisemnie dodawać i odejmować ułamki dziesiętne: <ul style="list-style-type: none"> - o różnej liczbie cyfr po przecinku, • powiększać lub pomniejszać ułamki dziesiętne o ułamki dziesiętne, • rozwiązywać zadania tekstowe na porównywanie różnicowe, • powiększać ułamki dziesiętne 10, 100, 1000, . . . razy, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • powiększać lub pomniejszać ułamki dziesiętne 10, 100, 1000, ... razy, • powiększać ułamki dziesiętne n razy, • obliczać ułamek przedziału czasowego, • pamięciowo i pisemnie mnożyć: <ul style="list-style-type: none"> - kilka ułamków dziesiętnych, • pamięciowo i pisemnie dzielić ułamki dziesiętne przez liczby naturalne: <ul style="list-style-type: none"> - wielocyfrowe, • pomniejszać ułamki dziesiętne n razy, • dzielić ułamki dziesiętne przez ułamki dziesiętne, • zamieniać ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne i odwrotnie, • wykonywać działania na liczbach wymiernych dodatnich • zamieniać procenty na: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki dziesiętne, – ułamki zwykłe nieskracalne, • zapisywać ułamki o mianowniku 100 w postaci procentów, • zaznaczać określone procentowo części figur lub zbiorów skończonych, • określać procentowo zacięniowane części figur, • odczytywać potrzebne informacje z diagramów procentowych. 	
VI. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • gruntowe jednostki miary pola, • pojęcie wysokości i podstawy równoległoboku, • wzór na obliczanie pola równoległoboku, • wzór na obliczanie pola rombu z wykorzystaniem długości przekątnych, • pojęcie wysokości i podstawy trójkąta, • wzór na obliczanie pola trójkąta, 	<ul style="list-style-type: none"> • związek pomiędzy jednostkami metrycznymi a jednostkami pola, 	<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - trójkątami jednostkowymi itp., • obliczać bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku, • zamieniać jednostki miary pola, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pól, • rysować wysokości równoległoboków, • obliczać pola równoległoboków, • rysować wysokości trójkątów, • obliczać pole trójkąta, znając długość podstawy i wysokości trójkąta, • obliczać pole rombu o danych przekątnych, • obliczać pola narysowanych trójkątów: <ul style="list-style-type: none"> – ostrokątnych, • rysować wysokości trapezów, • obliczać pole trapezu, znając: <ul style="list-style-type: none"> – długość podstawy i wysokość. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie wysokości i podstawy trapezu, • wzór na obliczanie pola trapezu. 			
VII. Liczby całkowite	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczb całkowitych, • zasadę dodawania liczb o różnych znakach, • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej, • zasadę mnożenia i dzielenia liczb całkowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> • powstanie zbioru liczb całkowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> • podawać liczby całkowite większe lub mniejsze od danej, • porównywać liczby całkowite: <ul style="list-style-type: none"> – ujemne, – ujemne z zerem, • zaznaczać liczby przeciwne na osi liczbowej, • obliczać sumy liczb o różnych znakach, • obliczać sumy liczb przeciwnych, • powiększać liczby całkowite, • zastępować odejmowanie dodawaniem, • odejmować liczby całkowite, • mnożyć i dzielić liczby całkowite o jednakowych znakach. 	
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy, • pojęcie siatki, • sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego, • zależności pomiędzy jednostkami objętości, • pojęcie wysokości graniastosłupa prostego, • wzór na obliczanie objętości graniastosłupa prostego. 	<ul style="list-style-type: none"> • sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pola jego siatki, • różnicę między polem powierzchni a objętością. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać sumy długości krawędzi prostopadłościanów i krawędzi sześciątów, • wskazywać w graniastosłupach ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • określać liczby ścian, wierzchołków, krawędzi graniastosłupów: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • wskazywać w graniastosłupach krawędzie o jednakowej długości: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • obliczać sumy długości krawędzi prostopadłościanów i sześciątów, • rysować siatki graniastosłupów na podstawie modelu lub rysunku, • projektować siatki graniastosłupów, • kleić modele z zaprojektowanych siatek, • kończyć rysowanie siatek graniastosłupów, • obliczać pola powierzchni prostopadłościanu: <ul style="list-style-type: none"> - znając długości jego krawędzi, • obliczać pola powierzchni graniastosłupów prostych, • obliczać objętości graniastosłupów prostych, znając: <ul style="list-style-type: none"> - pole podstawy i wysokość bryły. 	

Wymagania na ocenę dobrą (4)

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WYMAGAŃ WRAZ Z OKREŚLENIEM			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none">• kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy i potęgi,• kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy, a są potęgi.		<ul style="list-style-type: none">• stosować prawo przemienności i łączności dodawania,• rozwiązywać zadania tekstowe:<ul style="list-style-type: none">– wielodziałaniowe,• dzielić pamięciowo-pisemnie,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z szacowaniem,• obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych wielodziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i potęg,• tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać ich wartości,• zapisywać podane słownie wyrażenia arytmetyczne i obliczać ich wartości.	<ul style="list-style-type: none">• zapisywać liczby, których cyfry spełniają podane warunki,• uzupełniać brakujące liczby w wyrażeniu arytmetycznym, tak by otrzymać ustalony wynik,• stosować poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym,• uzupełniać brakujące liczby w wyrażeniach arytmetycznych tak, by otrzymywać ustalone wyniki.
II. Własności liczb naturalnych			<ul style="list-style-type: none">• znajdować NWW dwóch liczb naturalnych,• znajdować NWD dwóch liczb naturalnych,	<ul style="list-style-type: none">• obliczać liczbę dzielników potęgi liczby pierwszej.

			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać liczby podzielne przez 4, • określać, czy dany rok jest przestępny, • zapisywać rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg, • podawać wszystkie dzielniki liczby, znając jej rozkład na czynniki pierwsze. 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm wyłączania całości z ułamka, • algorytm porównywania ułamków do $\frac{1}{2}$, • algorytm porównywania ułamków poprzez ustalenie, który z nich na osi liczbowej leży bliżej 1, • algorytm obliczania ułamka z liczby. 		<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z ułamkami zwykłymi, • przedstawiać ułamek niewłaściwy na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pojęciem ułamka jako ilorazu liczb naturalnych, • sprowadzać ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z rozszerzaniem i skracaniem ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki i liczby mieszane o różnych mianownikach, • uzupełniać brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o różnych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik, • powiększać liczby mieszane n razy, • obliczać ułamki liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby, • stosować prawa działań w mnożeniu ułamków, • uzupełniać brakujące liczby w mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych, • pomniejszać liczby mieszane n razy, • uzupełniać brakujące liczby w dzieleniu ułamków (liczb mieszanych) przez liczby naturalne, tak aby otrzymać ustalony wynik. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywać ułamki, stosując dodawanie i odejmowanie ułamków o jednakowych mianownikach, • porównywać sumy (różnice) ułamków, • uzupełniać brakujące liczby w iloczynie ułamków, tak aby otrzymać ustalony wynik, • uzupełniać brakujące liczby w dzieleniu ułamków lub liczb mieszanych, tak aby otrzymać ustalony wynik.

<p>IV. Figury na płaszczyźnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: <ul style="list-style-type: none"> – wypukły, wklęsły, • jednostki miary kątów: <ul style="list-style-type: none"> – minuty, sekundy, • własności miar kątów trapezu, • własności miar kątów trapezu równoramiennego. 		<ul style="list-style-type: none"> • podać miarę kąta wklęsłego, • obliczać długość boku prostokąta o danym obwodzie i długości drugiego boku, • wskazywać figury o najmniejszym lub największym obwodzie, • obliczać długość boku trójkąta, znając obwód i długości pozostałych boków, • obliczać długość podstawy (ramienia), znając obwód i długość ramienia (podstawy) trójkąta równoramiennego, • konstruować trójkąt równoramienny o danych długościach podstawy i ramienia, • konstruować trójkąt przystający do danego, • obliczyć brakujące miary kątów w trójkątach z wykorzystaniem miar kątów przyległych, • klasyfikować trójkąty, znając miary ich kątów oraz podawać miary kątów, znając nazwy trójkątów, • obliczać długość boku prostokąta przy danym obwodzie i długości drugiego boku, • rysować prostokąty, kwadraty, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – proste, na których leżą przekątne i jeden wierzchołek, – proste, na których leżą przekątne i długość jednej przekątnej, • rysować równoległoboki i romby, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – proste równoległe, na których leżą boki i dwa wierzchołki, – proste, na których leżą przekątne i długości przekątnych, • obliczać długość boku równoległoboku przy danym jego obwodzie i długości drugiego boku, • obliczać miary kątów równoległoboku, znając zależności pomiędzy nimi, • obliczać długość boku trapezu przy danym obwodzie i długościach pozostałych boków, 	<ul style="list-style-type: none"> • określać wzajemne położenia prostych i odcinków na płaszczyźnie, • rysować czworokąty o danych kątach, • porównywać obwody wielokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu.
-----------------------------------	---	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać miary kątów trapezu równoramiennego (prostokątnego), znając zależności pomiędzy nimi, • określać zależności między czworokątami. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie średniej arytmetycznej kilku liczb, – metodą dzielenia licznika przez mianownik, 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczanie części liczby naturalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków, • porównywać długości (masy) wyrażone w różnych jednostkach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • stosować przy zamianie jednostek mnożenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000. . . . • stosować przy zamianie jednostek mnożenie i dzielenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • obliczać ułamki z liczb wyrażonych ułamkami dziesiętnymi, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających mnożenie ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • zamieniać ułamki na procenty, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z procentami. 	
VI. Pola figur		<ul style="list-style-type: none"> • kryteria doboru wzoru na obliczanie pola rombu. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać bok kwadratu, znając jego pole, • obliczać pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie, • obliczać długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i długość wysokości opuszczonej na tę podstawę, • obliczać wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, • obliczać pole rombu, znając długość jednej przekątnej i związek między przekątnymi, • rysować trójkąty o danych polach, • obliczać pola narysowanych trójkątów: <ul style="list-style-type: none"> – prostokątnych, – rozwartokątnych, • obliczać pole trapezu, znając: • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól znanych wielokątów sumę długości podstaw i wysokość. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól prostokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami prostokątów, • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól równoległoboków, • rysować prostokąt o polu równym polu narysowanego równoległoboku i odwrotnie, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami równoległoboków, • obliczać długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej, • obliczać pola figur jako sumy lub różnicy pól trójkątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami trójkątów, • rysować wielokąty o danych polach.
VII. Liczby całkowite			<ul style="list-style-type: none"> • korzystać z przemienności i łączności dodawania, • określać znak sumy, • pomniejszać liczby całkowite • mnożyć i dzielić liczby całkowite o różnych znakach, • ustalać znaki iloczynów i ilorazów. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełniać brakujące składniki w sumie, tak aby uzyskać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z dodawaniem liczb całkowitych.
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa prostego. 	<ul style="list-style-type: none"> • związek pomiędzy jednostkami metrycznymi, a jednostkami objętości. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać rzuty prostopadłościów na płaszczyznę, • rysować rzuty równoległe graniastosłupów, • projektować siatki graniastosłupów w skali, • wskazywać na siatce ściany prostopadłe i równoległe, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych, • zamieniać jednostki objętości, • stosować zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość krawędzi sześciianu, znając sumę wszystkich krawędzi, • rozwiązywać zadania z treścią dotyczące długości krawędzi prostopadłościów i sześciianów, • obliczać długość krawędzi sześciianu, znając jego objętość, • obliczać objętości graniastosłupów prostych o podanych siatkach.

			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością prostopadłościanów, - opis podstawy lub jej rysunek i wysokość bryły, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością graniastosłupów prostych. 	
--	--	--	--	--

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone,

o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WYMAGAŃ WRAZ Z OKREŚLENIEM			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania				<ul style="list-style-type: none"> • tworzyć liczby przez dopisywanie cyfr do danej liczby na początku i na końcu oraz porównywać utworzoną liczbę z daną, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe wielodziałaniowe, • stosować poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym, • proponować własne metody szybkiego liczenia, • planować zakupy stosownie do posiadanych środków, • odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pisemnych, • odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych, • wstawiać nawiasy tak, by otrzymywać żądane wyniki, • stosować zasady dotyczące kolejności wykonywania działań, • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych.
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • cechy podzielności np. przez 4, 6, 15, 			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać liczby podzielne przez 6, 12, 15 itp.,

	• regułę obliczania lat przestępnych.			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z cechami podzielności, • rozkładać na czynniki pierwsze liczby zapisane w postaci iloczynu.
III. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • odczytywać zaznaczone ułamki na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z ułamkami zwykłymi, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pojęciem ułamka jako ilorazu liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z rozszerzaniem i skracaniem ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania dopełnień ułamków do całości, • znajdować liczby wymierne dodatnie leżące między dwiema danymi na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • porównywać iloczyny ułamków zwykłych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych.
IV. Figury na płaszczyźnie				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłościami i równoległościami prostych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z zegarem, • określać miary kątów przyległych, wierzchołkowych, odpowiadających i kątów utworzonych przez trzy proste na podstawie rysunku lub treści zadania, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z kątami, • dzielić wielokąty na części spełniające podane warunki, • obliczać liczbę przekątnych n-kątów , • rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielokątami, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z trójkątami, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach, • rysować prostokąty, kwadraty, mając dane:

				<ul style="list-style-type: none"> – długości przekątnych, • obliczać brakujące miary kątów w równoległobokach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów w równoległobokach i trójkątach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu, trójkąta i czworokąta, • rysować czworokąty spełniające podane warunki.
V. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne z dużą liczbą miejsc po przecinku, • przedstawiać ułamki dziesiętne na osi liczbowej, • oceniać poprawność porównania ułamków dziesiętnych, nie znając ich wszystkich cyfr, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych, • wstawiać znaki „+” i „-” w wyrażeniach arytmetycznych, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z szacowaniem, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, • określać procentowo zacieniowane części figur, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z procentami.
VI. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać wysokość trójkąta, znając długość podstawy i pole trójkąta, • obliczać długość podstawy trójkąta, znając wysokość i pole trójkąta, • obliczać wysokość trapezu, znając jego pole i długości podstaw (lub ich sumę). 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami prostokątów w skali, • obliczać wysokość równoległoboku, znając długości dwóch boków i drugiej wysokości, • rysować równoległoboki o danych polach,

				<ul style="list-style-type: none"> • rysować prostokąty o polu równym polu narysowanego trójkąta i odwrotnie, • dzielić trójkąty na części o równych polach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami wielokątów.
VII. Liczby całkowite				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania związane z obliczaniem czasu lokalnego, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z odejmowaniem liczb całkowitych, • obliczać średnie arytmetyczne kilku liczb całkowitych.
VIII. Graniastosłupy				<ul style="list-style-type: none"> • rysować wszystkie ściany graniastosłupa trójkątnego, mając dwie z nich, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych, • podawać liczbę sześcianów jednostkowych, z których składa się bryła na podstawie jej widoków z różnych stron, • stosować zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe związane z objętością prostopadłościanów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością graniastosłupów prostych.

\Wymagania na ocenę celującą (6). (stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych)

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WYMAGAŃ WRAZ Z OKREŚLENIEM			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:

I. Liczby i działania				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych.
II. Własności liczb naturalnych				<ul style="list-style-type: none"> • znajdować NWW trzech liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z wykorzystaniem NWW, • rozwiązywać zadania tekstowe z wykorzystaniem NWW trzech liczb naturalnych, • znajdować NWD trzech liczb naturalnych, • znajdować liczbę, gdy dana jest suma jej dzielników oraz jeden z nich, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z dzielnikami liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z wykorzystaniem NWD trzech liczb naturalnych.
III. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby.
IV. Figury na płaszczyźnie				<ul style="list-style-type: none"> • położenie na płaszczyźnie punktów będących wierzchołkami trójkąta, • konstruować wielokąty przystające do danych, • stwierdzać możliwość zbudowania trójkąta o danych długościach boków, • obliczać sumy miar kątów wielokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostokątami, kwadratami i wielokątami, • rysować prostokąty, kwadraty, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – jeden bok i jedną przekątną, – jeden wierzchołek i punkt przecięcia przekątnych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z równoległobokami i rombami, • rysować równoległoboki i romby, mając dany jeden bok i jedną przekątną, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z obwodami trapezów i trójkątów.
V. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • wpisywać brakujące liczby w nierównościach, • rozwiązywać zadania związane z rozwinięciami nieskończonymi i okresowymi ułamków.
VI. Pola figur				<ul style="list-style-type: none"> • dzielić linią prostą figury złożone z prostokątów na dwie części o równych polach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami rombów.

VII. Liczby całkowite				<ul style="list-style-type: none"> ustalać znaki wyrażeń arytmetycznych.
VIII. Graniastosłupy				<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawać siatki graniastosłupów, obliczać pola powierzchni graniastosłupów złożonych z sześciątów.

język polski

„MAGIA RUCHU”

Doradcy metodyczni - Urszula Białek i Joanna Wolfart-Piech

TREŚCI KSZTAŁCENIA – wymagania szczegółowe KLASA 5-6

1. Rozwój fizyczny i sprawność fizyczna.		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V- VI	1) wymienia kryteria oceny wytrzymałości w odniesieniu do wybranej próby testowej (np. test Coopera); 2) wymienia kryteria oceny siły i gibkości w odniesieniu do wybranej próby testowej (np. siły mięśni brzucha, gibkości dolnego odcinka kręgosłupa);	1) wykonuje próby sprawnościowe pozwalające ocenić wytrzymałość tlenową, siłę i gibkość oraz z pomocą nauczyciela interpretuje uzyskane wyniki; 2) demonstruje ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne i ćwiczenia gibkościowe, indywidualne i z partnerem; 3) demonstruje ćwiczenia rozwijające zdolności koordynacyjne wykonywane indywidualnie i z partnerem;

	3) wskazuje grupy mięśniowe odpowiedzialne za prawidłową postawę ciała;	
2. Aktywność fizyczna		
	W zakresie wiedzy uczeń:	W zakresie umiejętności uczeń:
Klasa V- VI	<p>1) wymienia podstawowe przepisy wybranych sportowych i rekreacyjnych gier zespołowych;</p> <p>2) opisuje zasady wybranej gry rekreacyjnej pochodzącej z innego kraju europejskiego;</p> <p>3) opisuje podstawowe zasady taktyki obrony i ataku w wybranych grach zespołowych;</p> <p>4) wymienia rekomendacje aktywności fizycznej dla swojego wieku (np. ŚOZ lub UE);</p> <p>5) definiuje pojęcie rozgrzewki i opisuje jej zasady;</p> <p>6) opisuje ideę starożytnego i nowożytnego ruchu olimpijskiego;</p>	<p>1) wykonuje i stosuje w grze : kozłowanie piłki w ruchu ze zmianą tempa i kierunku, prowadzenie piłki nogą ze zmianą tempa i kierunku, podanie piłki oburącz i jednorącz w ruchu, rzut piłki do kosza z biegu po kozłowaniu (dwutakt), rzut i strzał piłki do bramki w ruchu, odbicie piłki oburącz sposobem górnym i dolnym, rozegranie „na trzy”, wykonuje zagrywkę ze zmniejszonej odległości, rzut i chwyt ringo;</p> <p>2) uczestniczy w mini grach oraz grach szkolnych i uproszczonych;</p> <p>3) uczestniczy w grze rekreacyjnej pochodzącej z innego kraju europejskiego;</p> <p>4) organizuje w gronie rówieśników wybraną grę sportową lub rekreacyjną;</p> <p>5) wykonuje przewrót w przód z marszu oraz przewrót w tył z przysiadu;</p> <p>6) wykonuje wybrane inne ćwiczenie zwinnościowo-akrobatyczne (np. stanie na rękach lub na głowie z asekuracją, przerzut bokiem);</p> <p>7) wykonuje układ ćwiczeń zwinnościowo- akrobatycznych z przyborem lub bez;</p> <p>8) wykonuje dowolny skok przez przyrząd z asekuracją;</p> <p>9) wykonuje proste kroki i figury tańców regionalnych i nowoczesnych;</p> <p>10) wybiera i pokonuje trasę biegu terenowego;</p> <p>11) wykonuje bieg krótki ze startu niskiego;</p> <p>12) wykonuje rzut małą piłką z rozbiegu;</p> <p>13) wykonuje skok w dal po rozbiegu oraz skoki przez przeszkody ;</p>

		14)przeprowadza fragment rozgrzewki;
3. Bezpieczeństwo w aktywności fizycznej		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V-VI	<p>1) wyjaśnia, dlaczego należy przestrzegać ustalonych reguł w trakcie rywalizacji sportowej;</p> <p>2) omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;</p> <p>3) wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego;</p> <p>4) omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;</p>	<p>1) stosuje zasady asekuracji podczas zajęć ruchowych;</p> <p>2) korzysta bezpiecznie ze sprzętu i urządzeń sportowych;</p> <p>3) wykonuje elementy samoobrony (np. zasłona, unik, pad);</p>
4. Edukacja zdrowotna.		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V- VI	<p>1) wyjaśnia pojęcie zdrowia;</p> <p>2) opisuje pozytywne mierniki zdrowia;</p> <p>3) wymienia zasady i metody hartowania organizmu;</p>	<p>1) wykonuje ćwiczenia kształtujące nawyk prawidłowej postawy ciała w postawie stojącej, siedzącej i leżeniu oraz w czasie wykonywania różnych codziennych czynności;</p> <p>2) wykonuje ćwiczenia oddechowe i inne o charakterze relaksacyjnym;</p> <p>3) podejmuje aktywność fizyczną w różnych warunkach atmosferycznych;</p>

	<p>4) omawia sposoby ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem i niską temperaturą;</p> <p>5) omawia zasady aktywnego wypoczynku zgodne z rekomendacjami aktywności fizycznej dla swojego wieku (np. WHO lub UE);</p>	
--	---	--

Kompetencje społeczne ucznia klas IV-VIII

11. uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego, potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;
12. pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych;
13. wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;
14. wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną;
15. omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;
16. identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;
17. wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych;
18. wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych;
19. współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi wykazując asertywność i empatię;
20. motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np.: osoby niepełnosprawne, osoby starsze).

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Uwaga!

Na częściowe oceny wspomagające składają się następujące elementy pracy ucznia:

- aktywność na zajęciach,
- zaangażowanie i wkład w wykonywane ćwiczenia,
- samodzielność i kreatywność,
- zainteresowanie przedmiotem,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
- Nauczyciele i specjaliści na bieżąco indywidualizują pracę poprzez dostosowanie metod i form do indywidualnych możliwości i potrzeb.

Wymagania edukacyjne ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim

Uczeń Szarubka Mikołaj realizuje przewidzianą dla klasy podstawę programową z niewielką adaptacją warunków i form, adekwatną do jego potrzeb kształcenia specjalnego:

- indywidualizować sposób wykonywanych ćwiczeń
- bliski kontakt z uczniem podczas wykonywania ćwiczeń.,
- kierować krótkie jednoznaczne i zrozumiałe polecenia,
- podczas wykonywanych ćwiczeń udzielać pochwały za wykonywane zadania
- zachęca do współpracy i komunikowania się z innymi uczniami.
- wspierać chłopca w budowaniu poczucia własnej wartości , pewności siebie i zaufania do siebie.
- zwracać uwagę na wysiłek włożony na zajęciach wf

*PRZEDMIOTOWY ZASADY OCENIANIA
Z JEZYKA POLSKIEGO DLA KLAS IV – VIII
W UJĘCIU KRYTERIALNYM (DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ)*

1. Wymagania programowe

- **Poziom wymagań koniecznych na ocenę dopuszczającą**
 - to wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome korzystanie z lekcji.
- **Poziom wymagań podstawowych na ocenę dostateczną**
 - to wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie, wyznaczone przez podstawę programową.
- **Poziom wymagań rozszerzających na ocenę dobrą**
 - to wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, częściowo hipotetyczne, stanowią pogłębienie i poszerzenie wymagań programowych.
- **Poziom wymagań dopełniających na ocenę bardzo dobrą**
 - to wiadomości i umiejętności trudne do opanowania, twórcze naukowo, wyspecjalizowane ponad potrzeby kierunku dalszego kształcenia, stanowią dopełnienie wymagań rozszerzających.

- **Poziom wymagań wykraczających na ocenę celującą**
 - to wiadomości i umiejętności dla uczniów wybitnych.

2. Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego

Na lekcjach języka polskiego ocenie podlega:
- mówienie (opowiadania ustne – twórcze i odtwórcze)
- czytanie: <ul style="list-style-type: none"> - głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa - ciche ze zrozumieniem
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)
- znajomość treści lektur obowiązkowych
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)
- inne umiejętności (recytacja, rysunkowe konkretyzacje utworów literackich, wykonanie określonych projektów, realizacja zadań w grupie)

3. Formy oceny wiedzy i umiejętności:

- dłuższe wypowiedzi ustne, np. swobodna wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie bohaterów literackich. Przy odpowiedzi obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu,
- kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą),
- sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć tydzień wcześniej)
- sprawdziany gramatyczne (semestralne lub całoroczne),
- testy ze znajomości lektury,
- wypracowania klasowe z lektury podstawowej (trzy w ciągu roku),
- dyktanda,
- prace domowe w zeszycie (w przypadku nieobecności ucznia na zajęciach zobowiązany jest on do uzupełnienia brakujących zadań),
- aktywność na lekcji,
- prace dodatkowe,
- udział w konkursach polonistycznych.

4. Zasady oceniania:

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 10 ocen.
- Prace klasowe, krótkie sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
- Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji może być nieklasyfikowany.
- Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi, ale nie zwalnia go to z obowiązku uzupełniania wiadomości, które nauczyciel ma prawo skontrolować na najbliższej jednostce lekcyjnej.
- Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu.

5. Sposób oceniania poszczególnych umiejętności

Umiejętność:		Sposób oceniania:
- mówienie		- kryteria oceny opowiadania ustnego
- czytanie:		
	- głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa	- kryteria oceny czytania głośnego
	- ciche ze zrozumieniem	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)		- kryteria oceny pisemnych prac klasowych i domowych (ćwiczenia redakcyjne)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)		- zasady oceniania dyktand
- znajomość treści lektur obowiązkowych		- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- znajomość treści lektur uzupełniających		- ocena za notatki przygotowane przez ucznia, w

	<p>przypadku wątpliwości dodatkowe pytania z treści</p>
<p>- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)</p>	<p>- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]</p>
<p>- recytacja</p>	<p>- kryteria oceny recytacji</p>
<p>- rysunkowe konkretyzacje utworów literackich</p>	<p>- kryteria oceny rysunkowych konkretyzacji utworów</p>
<p>- realizacja określonych projektów</p>	<p>- kryteria podawane po realizacji projektu, uwzględniające zasady ustalone przed jego realizacją</p>
<p>- ocena realizacji zadań w grupie</p>	<p>- kryteria oceny współpracy w grupie</p>

6. Ocena prac pisemnych i zasady ich poprawiania.

- a) Sprawdziany, z których uczeń uzyskał ocenę niedostateczną, ma prawo poprawić w ciągu dwóch tygodni od ich zwrotu. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.
- b) Uczeń może również poprawić inne oceny, ale w uzgodnieniu z nauczycielem.
- c) Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania sprawdzianu lub zaliczenia odpowiedzi ustną w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły.
- d) W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy.
- e) Oceny z kartkówki nie podlegają poprawie.
- f) Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub w terminie ustalonym z nauczycielem.

7. Zeszyt przedmiotowy:

- Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
- Zeszyt podlega ocenie raz w semestrze lub częściej. Przy ocenie bierze się pod uwagę staranność i systematyczność, poprawność rzeczową i językową notatki.
- Za brak zeszytu przedmiotowego (gdy była zadana praca domowa) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

8 . Skala ocen

- celujący (6)
- bardzo dobry (5)
- dobry (4)
- dostateczny (3)
- dopuszczający (2)
- niedostateczny (1)

9. „Plusy” (+)

„Plus” uczeń może otrzymać za:

- nieskomplikowane, krótkie zadania domowe
- przyniesienie dodatkowych materiałów wykorzystanych podczas lekcji
- dobre wywiązanie się z zadań realizowanych w grupie
- kompletność zeszytu przedmiotowego

- zadania wykonywane w klasie

Cztery „plusy” równa się ocenie bardzo dobrej.

W przypadku testów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

100% - 91% - ocena bardzo dobra

90% - 75% - ocena dobra

74% - 51% - ocena dostateczna

50% - 31% - ocena dopuszczająca

30% - 0% - ocena niedostateczna

Ocenę celującą otrzymuje uczeń w przypadku, gdy osiągnie 100% punktów i rozwiąże zadanie dodatkowe lub gdy osiągnie 100% punktów, a jego wiedza odbiega poziomem od pozostałych uczniów, a sprawdzian wg uczniów był trudny.

Uczniowie posiadający informację o obniżeniu wymagań otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 20% maksymalnej liczby punktów.

10. Ilość uzyskiwanych ocen w semestrze za poszczególne umiejętności

Przyjmuje się minimalną ilość uzyskanych przez ucznia w ciągu jednego semestru ocen za poniższe umiejętności:

- mówienie – 3 stopnie
- czytanie głośne – 3 stopnie
- czytanie ciche ze zrozumieniem – 4 stopnie
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie) – po 3 stopnie, w sumie 6

- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda) – po 3 stopnie.

11. Informowanie uczniów o osiągnięciach, postępach w nauce

- Uczniowie są informowani na bieżąco o każdej otrzymanej ocenie.
- Każda praca pisemna jest dokładnie omówiona pod względem kryteriów oceniania i punktacji.
- Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej (semestralnej lub rocznej) przekazywana jest uczniowi na miesiąc przed terminem wystawienia ocen.
- O innych ocenach (semestralnych lub rocznych) uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

7. Informowanie rodziców o osiągnięciach uczniów

- Ocenione prace są przechowywane w teczkach. Rodzice mają prawo wglądu do teczek i dodatkowych uzasadnień do poszczególnych ocen.
- Oceny z prac pisemnych mogą być odnotowane w zeszycie przedmiotowym, podpisane przez nauczyciela.
- Rodzice informowani są o wszystkich ocenach cząstkowych, semestralnych w formie pisemnej podczas spotkań z wychowawcą klasy.
- Informacja o grożącej uczniowi ocenie niedostatecznej na koniec semestru lub koniec roku przekazywana jest rodzicom (w formie pisemnego zawiadomienia podpisanego przez wychowawcę klasy) na miesiąc przed wystawieniem oceny.
- O innych ocenach semestralnych lub rocznych uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

12. Zasady wystawiania ocen na semestr i koniec roku szkolnego

Ocena na pierwszy semestr i koniec roku szkolnego wystawiana jest według następujących zasad:

- Ocenę ustala nauczyciel przedmiotu.
- Ocena na pierwszy semestr i koniec roku zależy od przewagi uzyskanych ocen z prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek. Pozostałe oceny są ocenami wspomagającymi.
- Jeśli istnieją wątpliwości, ostatecznie decydują oceny uzyskane z umiejętności kluczowych: czytania i odbioru różnych tekstów kultury, tworzenia własnego tekstu.
- Jeśli nauczyciel uzna za stosowne, może wprowadzić dodatkową (oddzielną) kategorię oceniania – np. zadania domowe, praca na lekcji.
- Uczniowie, którzy są laureatami lub finalistami konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim, otrzymują ocenę celującą (semestralną lub roczną).
- Ocena semestralna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
- Na miesiąc przed klasyfikacją nauczyciel informuje ucznia o proponowanej ocenie.

13. Ubieganie się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną.

- Uczeń może ubiegać się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną na zasadach określonych w WSO.
- Uczeń we wniosku zobowiązany jest określić ocenę, o jaką chce się ubiegać.
- Nauczyciel przygotowuje sprawdzian pisemny (czas trwania sprawdzianu 45 minut), który zawiera umiejętności i wiadomości na wskazaną przez ucznia ocenę. Uczeń, aby uzyskać wyższą ocenę, musi z punktowego sprawdzianu uzyskać minimum 90% punktów.

14. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną):

- mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą (tworzenie własnego tekstu, sprawdziany z zakresu: czytania ze zrozumieniem, nauki o języku, frazeologii, teorii literatury, czytania ze zrozumieniem, znajomości lektur)
- mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą poprzez bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela.

15. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) – wolne tempo pracy:

- wydłużanie czasu na sprawdzianach,
- mniej zadań na sprawdzianach,
- wybór krótszego tekstu do czytania w określonym czasie,
- więcej czasu na wykonanie poleceń na lekcji.

16. Uczniowie ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzoną i zapisaną w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) mają następujące ułatwienia:

- większa tolerancja błędów ortograficznych i interpunkcyjnych przy redagowaniu różnych form wypowiedzi.
- otrzymywanie punktów za estetykę pracy (jeśli takie kryterium jest przewidziane) bez względu na nieczytelność pisma, skreślenia,
- wielokrotne poprawianie dyktand – bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda po uwzględnieniu poprawek nauczyciela,

- więcej czasu na sprawdzianach (w zależności od potrzeby uczniów i zaleceń zapisanych w poszczególnych opiniach),
- wcześniejsze ukierunkowanie przygotowujące do samodzielnej lektury,
- wybór krótszego tekstu do czytania,
- niewytykanie błędów, nieprzerywanie czytania,
- niewyznaczanie do czytania w obecności klasy nowego tekstu,
- wykorzystanie na lekcji nagrań z wzorcowym czytaniem lektora,
- wykorzystanie programów multimedialnych i komputerów do ćwiczeń praktycznych,
- korzystanie z graficznych wzorów wypracowań,
- pisanie prac na komputerze, a potem przepisywanie,
- w przypadku głębokiej dysgrafii, gdy zmniejsza się czytelność pisma, umożliwia się uczniowi wykonanie prac kontrolnych na komputerze. Jeżeli nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, robi to uczeń w jego obecności, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne,
- pisemne sprawdziany ogranicza się do sprawdzania wiadomości,
- preferuje się odpowiedzi ustne. Pytania kierowane do ucznia są precyzyjne, konkretne, unika się pytań typu: „Co wiesz o?”
- ze względu na dużą wrażliwość, dzieci dyslektyczne mogą odpowiadać z ławki, a nie przy tablicy,
- nauczyciel kieruje procesem samokształcenia i samokontroli ucznia, wyrabia nawyk pracy ze słownikiem i uzmysławia praktyczną wartość korzystania z zasad i reguł ortograficznych.
- uczniowie mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela,

- przy ocenie ćwiczeń redakcyjnych uczniów ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzona i zapisana w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną) nie bierze się pod uwagę poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej, a odpowiednio – komunikatywność wypowiedzi i czytelność z pominięciem zaburzeń strony graficznej pisma. Ponadto dyktanda uczniowie poprawiają „do skutku” (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek nanoszonych przez nauczyciela).

17. Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej.

Konieczne jest dostosowanie wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela. Należy dostosować metody i formy pracy ułatwiające opanowanie wiadomości i umiejętności. Wymagania, co do formy, mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- przeznaczanie więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wydłużony czas pracy,
- mniej zadań do wykonania,
- szerokie zastosowanie zasady pogłębienia,
- dostosowanie pracy domowej do możliwości ucznia.

Opracowała:

mgr Małgorzata Goleman

muzyka

1 PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI Z MUZYKI DLA KLAS IV-VII na podstawie „Programu nauczania muzyki w szkole podstawowej”- „Lekcja muzyki” Moniki Gromek i Grażyny Kilbach dla kl. IV i VII (npp) i „Programu nauczania ogólnej muzyki w klasach IV – VI szkoły podstawowej” seria „ I gra muzyka” Moniki Gromek i Grażyny Kilbach dla kl. V i VI (spp) Agnieszka Andrzejewska 2 Przedmiotowy system oceniania reguluje zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów z zakresu edukacji w ramach przedmiotu muzyka, jest zgodny z zasadami zawartymi w WSO, który jest dokumentem nadrzędnym. Standardy wymagań 1. Uczeń jest zobowiązany być obecnym na lekcji i aktywnie w niej uczestniczyć, zobowiązany jest do szanowania szkolnego instrumentarium. 2. Uczeń ma obowiązek posiadać potrzebne do lekcji pomoce takie jak: podręcznik i zeszyt w pięciolinię. 3. Uczeń powinien: być przygotowany do zajęć i mieć odrobioną pracę domową. 4. W razie nieobecności na lekcji uczeń zobowiązany jest do uzupełnienia braków wiedzy oraz zaległości w zeszycie przedmiotowym. 5. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do zajęć 1 raz w semestrze. Nieprzygotowanie winno być zgłaszane na początku lekcji. Nie może jednak ono dotyczyć zapowiedzianego wcześniej sprawdzianu. 6. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną

niedostateczną. 7. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną, jeżeli uzupełni braki, które tę ocenę spowodowały. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia: 1. Śpiew 2. Gra na instrumentach, tworzenie 3. Kartkówki i sprawdziany (wiedza z teorii muzyki i historii muzyki) 4. Prowadzenie zeszytu i prace domowe. 5. Ruch przy muzyce i taniec. Sposoby gromadzenia informacji o osiągnięciach ucznia: Prace pisemne omawiane są na lekcji i zostają u nauczyciela do końca roku szkolnego. Na życzenie rodziców udostępniane są im do wglądu przez nauczyciela muzyki. Każda ocena wpisywana jest do dziennika lekcyjnego. 3 Sposoby informowania o osiągnięciach edukacyjnych: uczniów, rodziców, opiekunów prawnych Zagrożenie oceną niedostateczną przy klasyfikacji zgłaszane jest uczniowi, wychowawcy, rodzicom, opiekunom prawnym na miesiąc przed klasyfikacją. Oceny pozytywne również podawane są na miesiąc przed klasyfikacją. Wartościowanie ocen ze śpiewu: • Ocena celująca – uczeń zaśpiewał utwór z prawidłową intonacją, rytmicznie oraz bez pomyłek w tekście; • Ocena bardzo dobra – utwór wykonany rytmicznie, z drobną pomyłką melodii, bez pomyłek w tekście; • Ocena dobra – uczeń wykonał utwór bez pomyłek w tekście, zachowując ogólny charakter melodii; • Ocena dostateczna – utwór wykonany z błędami w intonacji, rytmie i tekście; • Ocena dopuszczająca – uczeń zaśpiewał utwór z wieloma pomyłkami przy dużej pomocy nauczyciela; • Ocena niedostateczna – uczeń odmówił wykonania utworu. Nauczyciel oceniając ucznia bierze pod uwagę przede wszystkim jego zaangażowanie, wkład pracy i aktywność. Ocena postawy, wysiłku i aktywności ucznia na lekcjach dokonywana jest z życzliwością i wyrozumiałością. Muzyka jest przedmiotem artystycznym, gdzie o umiejętnościach decydują w dużym stopniu uzdolnienia. Nie powinny one jednak stanowić same w sobie podstawy do oceniania ucznia. Dlatego też przy ocenie ucznia należy zwrócić uwagę na jego wkład pracy oraz indywidualne postępy. Przy ocenie nauczyciel uwzględnia: 1. Opanowanie wiedzy w zakresie wybranych tematów; 2. Umiejętności muzyczne (śpiew, gra na instrumentach); 3. Rozwój inwencji twórczej; 4. Zaangażowanie w życie muzyczne szkoły, udział w imprezach, uroczystościach i konkursach muzycznych. 4 Ocena ucznia dokonywana jest poprzez realizację celów: Wychowawczych : 1. Aktywność na lekcji 2. Przygotowanie do zajęć 3. Postawa wobec stawianych zadań 4. Umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków oraz poszukiwania własnych rozwiązań 5. Wysilek wkładany w wykonanie zadań Kształcących - Ocenianie osiągnięć w zakresie rozwoju umiejętności wokalnych, instrumentalnych oraz percepcji muzyki Poznawczych - Zakres opanowanej wiedzy muzycznej. Ocena z muzyki powinna uwzględnić także udział ucznia w : 1. Muzycznych zajęciach pozalekcyjnych (chór szkolny) 2. Programach artystycznych szkolnych uroczystościach 3. Konkursach wiedzy o muzyce Ocena semestralna wystawiana jest z uwzględnieniem wewnątrzszkolnego i przedmiotowego systemu oceniania. Obrazuje ona postawę ucznia wobec przedmiotu, jego zaangażowanie, wkład pracy oraz poziom wiedzy uzyskanej w danym okresie. Na ocenę roczną wpływ mają wszystkie wyżej wymienione czynniki. Odzwierciedla ona poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia zdobytych w ciągu całego roku szkolnego. Kryteria oceniania: Ocena celująca: 1. Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: 2. Samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania muzyczne, zdobywa dodatkową wiedzę dzięki wykorzystaniu różnych źródeł informacji; 3. Bierze udział w szkolnych uroczystościach, akademiach, imprezach artystycznych oraz w szkolnych i pozaszkolnych zajęciach pozalekcyjnych np. chór; 4. Posiada rozszerzone wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce, potrafi samodzielnie formułować pytania 5 i rozwiązywać problemy muzyczne; 5. Biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych; 6. Opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania; 7. Na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, inicjuje różnorodne działania i projekty; 8. Potrafi zagrać melodie zamieszczone w podręczniku oraz inne proste utwory na flecie, dzwonek, keyboardzie czy innym instrumencie nie objętym programem nauczania; 9. Umie zaśpiewać a capella i z akompaniamentem piosenki z podręcznika oraz z innych źródeł; 10. Opanował umiejętność łączenia wiedzy z zakresu muzyki z wiadomościami z innych przedmiotów; 11. Zawsze jest przygotowany do lekcji, odrabia zadane prace domowe. Ocena bardzo

dobra: 1. Uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania, a także: 2. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w zadaniach muzycznych (praktycznych i teoretycznych); 3. Na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany; 4. Starannie realizuje powierzone mu zadania; 5. Potrafi zagrać większość melodii zamieszczonych w podręczniku na flecie i dzwoneczkach; 6. Pewnie realizuje pomysły muzyczne rozwijając własne uzdolnienia; 7. Umie zaśpiewać z akompaniamentem większość piosenek z podręcznika; 8. Odrabia prace domowe. Ocena dobra: 1. Uczeń opanował zakres wiedzy w stopniu dobrym oraz: 2. Poprawnie wykorzystuje zdobyte wiadomości w ćwiczeniach muzycznych; 3. Z drobnymi błędami pod względem muzycznym śpiewa pieśni i piosenki z akompaniamentem; 3. Samodzielnie rozwiązuje typowe zadania praktyczno – teoretyczne; 4. Zwykle pracuje systematycznie i efektywnie; 5. Bierze czynny udział w zajęciach lekcyjnych; 6. Potrafi zagrać kilka melodii i akompaniamentów do piosenek na flecie lub dzwoneczkach; 7. Obrabia prace domowe. Ocena dostateczna: 1. Uczeń opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane w programie nauczania danej klasy jak również: 2. Nie zawsze pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje wszelkie działania; 6 3. Przejawia niezdecydowanie i powściągliwość w działaniach muzycznych; 4. Śpiewa z akompaniamentem niektóre piosenki, robiąc błędy w intonacji, rytmie i tekście; 5. Rozwiązuje zadania muzyczne o średnim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela; 6. Najczęściej uzyskuje dostateczne oceny częściowe 7. Potrafi zagrać fragmenty melodii przewidziane w programie nauczania na flecie lub dzwoneczkach; 8. Z reguły odrabia prace domowe. Ocena dopuszczająca: 1. Uczeń opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym oraz samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności; 2. Nie pracuje systematycznie i niechętnie podejmuje działania; 3. Biernie uczestniczy w zajęciach; 4. Wykonuje proste ćwiczenia muzyczne z pomocą nauczyciela; 5. Potrafi zagrać na instrumencie melodycznym gamę i najprostsze utwory zamieszczone w podręczniku; 6. Śpiewa z akompaniamentem i pomocą nauczyciela najprostsze piosenki z podręcznika, popełniając błędy melodyczne, rytmiczne i myląc tekst; 7. Odrabia proste prace domowe. Ocena niedostateczna: 1. Uczeń nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania muzyki w danej klasie, a jednocześnie: 2. Nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie odrabia prac domowych; 3. Nie wykazuje zainteresowania przedmiotem oraz nie przejawia żadnej aktywności na lekcjach; 4. Nie wykazuje żadnej chęci, aby nauczyć się czegokolwiek, nadrobić braki ani do poprawy swojej oceny; 5. Odmawia wykonania jakiegokolwiek piosenki; 6. Nie wykonuje prostych ćwiczeń nawet z pomocą nauczyciela; 7. Nie podejmuje próby zagrania nawet najprostszej melodii z pomocą nauczyciela; 8. Jest pasywny i nie uważa na lekcjach; 5. Ocena ta nie wynika z możliwości czy z braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy. Uwaga! Ocena niedostateczna nie wynika z braku predyspozycji lub uzdolnień ucznia. Należy ją traktować wyłącznie jako reakcję na postawę ucznia wyrażającego niechęć do przedmiotu i do pracy na lekcjach oraz wykazującego brak zaangażowania mimo szeregu prób aktywizacji podejmowanych przez nauczyciela.

język angielski

Brainy klasa 5.

KRYTERIA OCENIANIA

Kryteria oceniania proponowane przez wydawnictwo Macmillan zostały sformułowane według założeń Nowej Podstawy Programowej i uwzględniają środki językowe, czytanie, słuchanie, pisanie, mówienie, reagowanie oraz przetwarzanie tekstu. Kryteria obejmują zakres ocen 2–5, nie uwzględniając oceny 1 (nieodpowiedniej) i 6 (celującej). Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wykracza poza wymagania na ocenę bardzo dobrą, zaś uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Poniższe kryteria oceniania są jedynie sugerowanym systemem oceny pracy uczniów i mogą one zostać dostosowane przez nauczyciela do własnych potrzeb, wynikających z możliwości klas, z którymi pracuje oraz przyjętego w szkole wewnątrzszkolnego systemu oceniania.

Ocena

	2	3	4	5
WELCOME UNIT				
Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none">• Słabo zna i z trudem podaje nazwy przyborów szkolnych, nazwy ubrań, nazwy miejsc w mieście i nazwy artykułów spożywczych.• Z trudem i popełniając błędy podaje nazwy dni tygodnia.• Słabo zna i z trudem posługuje się formą dzierżawczą.	<ul style="list-style-type: none">• Częściowo zna i podaje nazwy przyborów szkolnych, nazwy ubrań, nazwy miejsc w mieście i nazwy artykułów spożywczych.• Czasem popełniając błędy, podaje nazwy dni tygodnia.• Popełniając dość liczne błędy, posługuje się formą dzierżawczą.	<ul style="list-style-type: none">• W większości zna i na ogół poprawnie podaje nazwy przyborów szkolnych, nazwy ubrań, nazwy miejsc w mieście i nazwy artykułów spożywczych.• Na ogół poprawnie podaje nazwy dni tygodnia.• Popełniając drobne błędy, posługuje się formą dzierżawczą.	<ul style="list-style-type: none">• Zna i poprawnie podaje nazwy przyborów szkolnych, nazwy ubrań, nazwy miejsc w mieście i nazwy artykułów spożywczych.• Zna i poprawnie podaje nazwy dni tygodnia.• Swobodnie posługuje się formą dzierżawczą.• Podaje i poprawnie stosuje czasowniki i wyrażenia

	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i z trudem podaje czasowniki i wyrażenia związane z nauką języka angielskiego. • Nieudolnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i>. • Ma trudności z poprawnym tworzeniem trybu rozkazującego. • Nieudolnie posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Z pewnym trudem podaje czasowniki i wyrażenia związane z nauką języka angielskiego. • Tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i>, popełniając dość liczne błędy. • Ma pewne trudności z poprawnym tworzeniem trybu rozkazującego. • Czasem popełniając błędy, posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje czasowniki i wyrażenia związane z nauką języka angielskiego, popełniając drobne błędy. • Tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i>, popełniając nieliczne błędy. • Tworzy tryb rozkazujący i na ogół poprawnie się nim posługuje. • Popełniając drobne błędy, posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>. 	<p>związane z nauką języka angielskiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bez błędnie lub niemal bez błędnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i>. • Tworzy tryb rozkazujący i bez trudu się nim posługuje. • Bez trudu posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem poleceń nauczyciela dotyczących sytuacji w klasie, nieudolnie na nie reaguje. • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu wypowiedzi. • Często popełnia błędy w wyszukiwaniu prostych informacji w wypowiedzi • Z dużą trudnością znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie. • Rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Znajduje proste informacje w wypowiedzi, czasem popełniając błędy. • Z pewną trudnością znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie. • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Znajduje proste informacje w wypowiedzi. • Bez większego trudu znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje bezbłędnie lub niemal bezbłędnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie. • Bez problemu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Z łatwością znajduje proste informacje w wypowiedzi. • Bez trudu znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów. • Z trudnością znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Najczęściej rozumie sens prostych tekstów. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie sens prostych tekstów. • Bez większego trudu znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens tekstu. • Bez trudu znajduje w tekście określone informacje.

Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje ubrania i inne przedmioty codziennego użytku, określając ich kolory; określa przynależność; nazywa miejsca, dni tygodnia, podaje liczby 1-20. 	<ul style="list-style-type: none"> • Czasami popełniając błędy, tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje ubrania i inne przedmioty codziennego użytku, określając ich kolory; określa przynależność; nazywa miejsca, dni tygodnia, podaje liczby 1-20. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne błędy, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne: opisuje ubrania i inne przedmioty codziennego użytku, określając ich kolory; określa przynależność; nazywa miejsca, dni tygodnia, podaje liczby 1-20. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne: opisuje ubrania i inne przedmioty codziennego użytku, określając ich kolory; określa przynależność, nazywa miejsca, dni tygodnia, podaje liczby 1-20.
Pisanie	<p>Popełniając liczne błędy, tworzy z pomocą nauczyciela bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty codziennego użytku, nazywa miejsca i codzienne czynności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając dość liczne błędy, tworzy, sam lub z pomocą nauczyciela, bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty codziennego użytku, nazywa miejsca i codzienne czynności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne błędy, samodzielnie tworzy proste wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty codziennego użytku, nazywa miejsca i codzienne czynności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie, stosując bogate słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty codziennego użytku, nazywa miejsca i codzienne czynności.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach: • Uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie umiejętności, popełniając liczne błędy. • Popełniając liczne błędy, nakazuje, zakazuje i instruuje w sytuacjach szkolnych oraz reaguje na nakazy i zakazy. • Popełniając liczne błędy, określa przynależność i pyta o przynależność. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje w prostych sytuacjach: • Uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie umiejętności, czasem popełniając błędy. • Nie zawsze poprawnie nakazuje, zakazuje i instruuje w sytuacjach szkolnych oraz reaguje na nakazy i zakazy • Nie zawsze poprawnie określa przynależność i pyta o przynależność 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez większego problemu reaguje zarówno w prostych, jak i bardziej złożonych sytuacjach. • Uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie umiejętności, sporadycznie popełniając błędy. • Przeważnie poprawnie nakazuje, zakazuje i instruuje w sytuacjach szkolnych oraz reaguje na nakazy i zakazy. • Popełniając drobne błędy określa przynależność i pyta o przynależność. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez problemu reaguje zarówno w prostych, jak i złożonych sytuacjach. • Bez trudu uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie umiejętności. • Nakazuje, zakazuje, instruuje w sytuacjach szkolnych, bezbłędnie lub niemal bezbłędnie reaguje na nakazy i zakazy. • Prawidłowo określa przynależność i pyta o przynależność.

Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. Nieudolnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.
-----------------------------	---	---	---	---

UNIT 1 Our world

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje, nazwy krajów i kontynentów. Słabo zna i popełnia liczne błędy, podając nazwy członków rodziny, dane personalne oraz cechy charakteru, a także nazwy ubrań. Słabo zna i z trudem podaje nazwy pór roku; z trudem określa pogodę. Popełniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając dość liczne błędy, podaje nazwy krajów i kontynentów. Częściowo zna i popełniając dość liczne błędy, podaje nazwy członków rodziny, dane personalne oraz cechy charakteru, a także nazwy ubrań. Częściowo zna i popełniając dość liczne błędy nazywa pory roku oraz określa pogodę. Buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>, popełniając dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół poprawnie podaje nazwy krajów i kontynentów. Na ogół poprawnie podaje nazwy członków rodziny, dane personalne oraz cechy charakteru, a także nazwy ubrań. Zna nazwy pór roku i typów pogody; podaje je popełniając nieliczne błędy. Bez większego trudu i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje nazwy krajów i kontynentów. Z łatwością i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje nazwy członków rodziny, dane personalne oraz cechy charakteru, a także nazwy ubrań. Zna i bezbłędnie lub prawie bezbłędnie podaje nazwy pór roku i typów pogody. Z łatwością i poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>.
-------------------------------------	---	--	---	--

	przeczących i pytających z czasownikiem <i>have got</i> ; posługując się nimi, popełnia liczne błędy.	<ul style="list-style-type: none"> Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających z czasownikiem <i>have got</i>; posługując się nimi, popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających z czasownikiem <i>have got</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających z czasownikiem <i>have got</i> i zawsze poprawnie się nimi posługuje.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> Słabo rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. Mimo pomocy, z trudem znajduje proste informacje w wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. Na ogół znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością rozumie ogólny sens zarówno prostych, jak i złożonych wypowiedzi. Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi proste i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Z trudnością znajduje w prostym tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> Przeważnie rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Bez większego trudu znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i złożonych tekstów oraz fragmentów tekstu. Bez trudu znajduje w tekście określone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy zaburzające komunikację: nazywa kraje i kontynenty oraz pory roku; stosując podstawowe przymiotniki, przedstawia rodzinę, opisuje ubrania, a także pogodę. 	<ul style="list-style-type: none"> Z pewnym trudem tworzy proste wypowiedzi ustne, błędy czasem zaburzają komunikację: nazywa kraje i kontynenty oraz pory roku; stosując podstawowe przymiotniki, przedstawia rodzinę, opisuje ubrania, a także pogodę. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy nie zaburzające komunikacji: nazywa kraje i kontynenty oraz pory roku; stosując podstawowe przymiotniki, przedstawia rodzinę, opisuje ubrania, a także pogodę. Literuje nazwy krajów i kontynentów, popełniając nieliczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne, ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji: nazywa kraje i kontynenty oraz pory roku; stosując podstawowe przymiotniki, przedstawia rodzinę, opisuje ubrania, a także pogodę. Płynnie literuje nazwy krajów i kontynentów.

	<ul style="list-style-type: none"> • Z trudem literuje nazwy krajów i kontynentów, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Literuje nazwy krajów i kontynentów, popełniając dość liczne błędy. 		
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając liczne błędy zakłócające komunikację, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przedstawia rodzinę, opisuje flagi różnych krajów, opisuje pogodę oraz odpowiednie ubrania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając dość liczne, częściowo zaburzające komunikację, błędy, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przedstawia rodzinę, opisuje flagi różnych krajów, opisuje pogodę oraz odpowiednie ubrania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając drobne błędy niezaburzające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: przedstawia rodzinę, opisuje flagi różnych krajów, opisuje pogodę oraz odpowiednie ubrania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie i stosując bogate słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: przedstawia rodzinę, opisuje flagi różnych krajów, opisuje pogodę oraz odpowiednie ubrania.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy zakłócające komunikację: przedstawia siebie i inne osoby, uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie danych personalnych, posiadanych przedmiotów, kraju pochodzenia, a także pogody w różnych porach roku i w różnych miejscach na świecie. • Nieudolnie prosi o pomoc, dziękuje i stosuje inne frazy przydatne na lekcji języka angielskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: przedstawia siebie i inne osoby, uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie danych personalnych, posiadanych przedmiotów, kraju pochodzenia, a także pogody w różnych porach roku i w różnych miejscach na świecie. • Na ogół poprawnie prosi o pomoc, dziękuje i stosuje inne frazy przydatne na lekcji języka angielskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: przedstawia siebie i inne osoby, uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie danych personalnych, posiadanych przedmiotów, kraju pochodzenia, a także pogody w różnych porach roku i w różnych miejscach na świecie. • Zazwyczaj poprawnie prosi o pomoc, dziękuje i stosuje inne frazy przydatne na lekcji języka angielskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: przedstawia siebie i inne osoby, uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie danych personalnych, posiadanych przedmiotów, kraju pochodzenia, a także pogody w różnych porach roku i w różnych miejscach na świecie;. • Swobodnie i poprawnie prosi o pomoc, dziękuje i stosuje inne frazy przydatne na lekcji języka angielskiego.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

	<p>wizualnych, popełniając liczne błędy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. • Popełniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<p>wizualnych, popełniając dość liczne błędy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy. • Popełniając dość liczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<p>zawarte w materiałach wizualnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. • Popełniając drobne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Z łatwością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. • Swobodnie i bezbłędnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.
--	---	---	---	---

UNIT 2 This is my house

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i z trudem podaje nazwy pomieszczeń i elementów wyposażenia domu. • Słabo zna przyimki miejsca; stosując je popełnia liczne błędy. • Nieudolnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>there is/there are</i>. • Słabo zna zasady użycia przedimków nieokreślonych <i>a/an</i> oraz zaimków nieokreślonych <i>some /any</i> przed 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i umie podać nazwy pomieszczeń i elementów wyposażenia domu. • Zna przyimki miejsca; nie zawsze poprawnie je stosuje. • Czasem popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>there is/there are</i>. • Częściowo zna zasady użycia przedimków nieokreślonych <i>a/an</i> oraz zaimków nieokreślonych <i>some /any</i> przed 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół zna i umie podać nazwy pomieszczeń i elementów wyposażenia domu. • Zna przyimki miejsca; zazwyczaj poprawnie je stosuje. • Zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>there is/there are</i>. • Zna zasady użycia przedimków nieokreślonych <i>a/an</i> oraz zaimków nieokreślonych <i>some /any</i> przed 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje nazwy pomieszczeń i elementów wyposażenia domu. • Zna przyimki miejsca; zawsze poprawnie je stosuje. • Swobodnie i poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>there is/there are</i>. • Zna zasady użycia i poprawnie stosuje przedimki nieokreślone <i>a/an</i> oraz zaimki nieokreślone <i>some/any</i> przed rzeczownikami.
-------------------------------------	--	--	---	---

	rzeczownikami; stosując je, popełnia liczne błędy.	rzeczownikami; stosując je, popełnia dość liczne błędy.	rzeczownikami; stosując je, popełnia drobne błędy.	
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. Określając kontekst wypowiedzi, popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. Nie zawsze poprawnie określa kontekst wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. Na ogół poprawnie określa kontekst wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje. Z łatwością i poprawnie określa kontekst wypowiedzi.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje dom i jego otoczenie; określa położenie przedmiotów i miejsc. 	<ul style="list-style-type: none"> Z pewnym trudem tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje dom i jego otoczenie; określa położenie przedmiotów i miejsc. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy nie zaburzające komunikacji: opisuje dom i jego otoczenie; określa położenie przedmiotów i miejsc. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne, ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji: opisuje dom i jego otoczenie; określa położenie przedmiotów i miejsc.

Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy popełniając liczne błędy zakłócające komunikację, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje dom i jego otoczenie, podając położenie różnych pomieszczeń i przedmiotów. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy, sam lub z pomocą nauczyciela, bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje dom i jego otoczenie, podając położenie różnych pomieszczeń i przedmiotów. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, tworzy samodzielnie krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje dom i jego otoczenie, podając położenie różnych pomieszczeń i przedmiotów. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując bogate słownictwo tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje dom i jego otoczenie, podając położenie różnych pomieszczeń i przedmiotów.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając błędy zakłócające komunikację: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie pomieszczeń i wyposażenia domu oraz położenia obiektów wokół domu; podaje adres i numer telefonu, zaprasza do domu, wyraża prośbę i stosuje zwroty grzecznościowe. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie pomieszczeń i wyposażenia domu oraz położenia obiektów wokół domu; podaje adres i numer telefonu, zaprasza do domu, wyraża prośbę i stosuje zwroty grzecznościowe. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie pomieszczeń i wyposażenia domu oraz położenia obiektów wokół domu; podaje adres i numer telefonu, zaprasza do domu, wyraża prośbę i stosuje zwroty grzecznościowe. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie pomieszczeń i wyposażenia domu oraz położenia obiektów wokół domu; podaje adres i numer telefonu, zaprasza do domu, wyraża prośbę i stosuje zwroty grzecznościowe.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. Z trudnością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, popełniając dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu, popełniając nieliczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Z łatwością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.

UNIT 3 Let's get sporty

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i z trudem podaje nazwy dyscyplin sportowych i elementów sprzętu sportowego. • Słabo zna i z trudem podaje wymagane podstawowe przymiotniki opisujące sporty i sprzęt sportowy. • Słabo zna zasady tworzenia stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i stosując je, popełnia liczne błędy. • Słabo zna i z trudnością stosuje przymiotniki stopniowane nieregularnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i podaje nazwy dyscyplin sportowych i elementów sprzętu sportowego. • Częściowo zna wymagane podstawowe przymiotniki opisujące sporty i sprzęt sportowy; czasem popełnia błędy. • Częściowo zna zasady tworzenia stopnia wyższego i najwyższego przymiotników; stosuje je, czasem popełniając błędy. • Częściowo zna i nie zawsze poprawnie stosuje przymiotniki stopniowane nieregularnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • W większości zna i poprawnie stosuje nazwy dyscyplin sportowych i elementów sprzętu sportowego. • Zna i na ogół poprawnie stosuje wymagane przymiotniki opisujące sporty i sprzęt sportowy. • Zna zasady tworzenia stopnia wyższego i najwyższego przymiotników; najczęściej poprawnie je stosuje. • Zna i na ogół poprawnie stosuje przymiotniki stopniowane nieregularnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i poprawnie stosuje nazwy dyscyplin sportowych i elementów sprzętu sportowego. • Zna i poprawnie stosuje wymagane przymiotniki opisujące sporty i sprzęt sportowy • Zna zasady tworzenia stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i zawsze poprawnie je stosuje. • Zna i poprawnie stosuje przymiotniki stopniowane nieregularnie.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu

	<p>tekstów lub fragmentów tekstu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. 	<p>złożonych tekstów lub fragmentów tekstu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i sprzęt sportowy; liczne błędy zaburzają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, czasem popełniając błędy zaburzające komunikację: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i sprzęt sportowy. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy niezaburzające komunikacji: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i sprzęt sportowy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i sprzęt sportowy; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i elementy sprzętu sportowego; pisze kartkę z życzeniami urodzinowymi oraz SMSy z użyciem symboli. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając dość liczne błędy, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i elementy sprzętu sportowego; pisze kartkę z życzeniami urodzinowymi oraz SMSy z użyciem symboli. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i elementy sprzętu sportowego; pisze kartkę z życzeniami urodzinowymi oraz SMSy z użyciem symboli. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje i porównuje dyscypliny sportowe i elementy sprzętu sportowego; pisze kartkę z życzeniami urodzinowymi oraz SMSy z użyciem symboli.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: wyraża opinie na temat dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego; uzyskuje i przekazuje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: wyraża opinie na temat dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego; uzyskuje i przekazuje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: wyraża opinie na temat dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego; uzyskuje i 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: wyraża opinie na temat dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie

	<p>odnośnie cen sprzętów i ubrań sportowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosując zwroty grzecznościowe, wręcza i przyjmuje prezent urodzinowy; popełnia liczne błędy. 	<p>odnośnie cen sprzętów i ubrań sportowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosując zwroty grzecznościowe, wręcza i przyjmuje prezent urodzinowy; popełnia dość liczne błędy. 	<p>przekazuje informacje odnośnie cen sprzętów i ubrań sportowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosując zwroty grzecznościowe, wręcza i przyjmuje prezent urodzinowy; nieliczne błędy nie zakłócają komunikacji. 	<p>cen sprzętów i ubrań sportowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosując zwroty grzecznościowe, swobodnie wręcza i przyjmuje prezent urodzinowy.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy • Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. • Popełniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. • Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy. • Popełniając dość liczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. • Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. • Popełniając drobne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. • Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. • Swobodnie i bezbłędnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.

UNIT 4 Chores

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i z trudem podaje nazwy czynności związanych z obowiązkami domowymi, popełniając liczne błędy. • Słabo zna i, popełniając liczne błędy, stosuje wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i podaje nazwy czynności związanych z obowiązkami domowymi, czasem popełniając błędy. • Częściowo zna wyrażenia odnoszące się do nawyków 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i na ogół poprawnie podaje nazwy czynności związanych z obowiązkami domowymi. • Zna i na ogół poprawnie stosuje wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i zawsze poprawnie podaje nazwy czynności związanych z obowiązkami domowymi. • Zna i zawsze poprawnie stosuje wyrażenia odnoszące się do nawyków żywieniowych.
-------------------------------------	--	---	--	---

	<p>odnoszące się do nawyków żywieniowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i popełnia dużo błędów, stosując przysłowki częstotliwości. • Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i>; popełnia liczne błędy posługując się nimi. 	<p>żywieniowych; stosując je czasem popełnia błędy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i nie zawsze poprawnie stosuje przysłowki częstotliwości. • Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i>; posługuje się nimi, czasem popełniając błędy. 	<p>odnoszące się do nawyków żywieniowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje przysłowki częstotliwości. • Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i zawsze poprawnie stosuje przysłowki częstotliwości. • Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i> i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie się nimi posługuje.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi; przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi; przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. • Z trudnością i popełniając liczne błędy, układa 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. • Układa informacje w określonym porządku, czasem popełniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. • Układa informacje w określonym porządku, popełniając drobne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje. • Bezbłędnie układa informacje w określonym porządku.

	informacje w określonym porządku.			
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy: opowiada o pracach domowych wykonywanych przez członków rodziny, opisuje posiłki, wyraża opinie odnośnie nawyków żywieniowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Z pewną pomocą tworzy proste wypowiedzi ustne, czasem popełniając błędy: opowiada o pracach domowych wykonywanych przez członków rodziny, opisuje posiłki, wyraża opinie odnośnie nawyków żywieniowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając nieliczne błędy: opowiada o pracach domowych wykonywanych przez członków rodziny, opisuje posiłki, wyraża opinie odnośnie nawyków żywieniowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opowiada o pracach domowych wykonywanych przez członków rodziny, opisuje posiłki, wyraża opinie odnośnie nawyków żywieniowych.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przedstawia fakty dotyczące wykonywania obowiązków domowych; opisuje posiłki i opowiada o nawykach żywieniowych; opisuje stragany z żywnością. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przedstawia fakty dotyczące wykonywania obowiązków domowych; opisuje posiłki i opowiada o nawykach żywieniowych; opisuje stragany z żywnością; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: przedstawia fakty dotyczące wykonywania obowiązków domowych; opisuje posiłki i opowiada o nawykach żywieniowych; opisuje stragany z żywnością. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: przedstawia fakty dotyczące wykonywania obowiązków domowych; opisuje posiłki i opowiada o nawykach żywieniowych; opisuje stragany z żywnością.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie prac domowych wykonywanych przez członków rodziny oraz nawyków żywieniowych. Stosując zwroty grzecznościowe, z trudem proponuje, przyjmuje lub 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy, uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie prac domowych wykonywanych przez członków rodziny oraz nawyków żywieniowych. Stosując zwroty grzecznościowe, proponuje, 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie prac domowych wykonywanych przez członków rodziny oraz nawyków żywieniowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie prac domowych wykonywanych przez członków rodziny oraz nawyków żywieniowych. Stosując zwroty grzecznościowe, swobodnie proponuje, przyjmuje lub

	odrzuca propozycję, wyraża prośbę oraz reaguje na prośbę dotyczącą prac domowych; popełnia liczne błędy zakłócające komunikację.	przyjmuje lub odrzuca propozycję, wyraża prośbę oraz reaguje na prośbę dotyczącą prac domowych; czasem popełnia błędy zakłócające komunikację.	<ul style="list-style-type: none"> Stosując zwroty grzecznościowe, proponuje, przyjmuje lub odrzuca propozycję, wyraża prośbę oraz reaguje na prośbę dotyczącą prac domowych; nieliczne błędy nie zakłócają komunikacji. 	odrzuca propozycję, wyraża prośbę oraz reaguje na prośbę dotyczącą prac domowych; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. Popełniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. Przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Popełniając drobne błędy, przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Z łatwością przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim.

UNIT 5

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje nazwy pomieszczeń szkolnych oraz przedmiotów nauczania. Z trudem i popełniając liczne błędy posługuje się wyrażeniami opisującymi reguły zachowania w szkole. Posługując się przyimkami miejsca, popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje nazwy pomieszczeń szkolnych oraz przedmiotów nauczania; popełnia dość liczne błędy. Czasem popełniając błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi reguły zachowania w szkole. Nie zawsze poprawnie posługuje się przyimkami miejsca. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i zazwyczaj poprawnie podaje nazwy pomieszczeń szkolnych oraz przedmiotów nauczania. Popełniając drobne błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi reguły zachowania w szkole. Zazwyczaj poprawnie posługuje się przyimkami miejsca. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i z łatwością podaje wymagane nazwy pomieszczeń szkolnych oraz przedmiotów nauczania.. Bez trudu i poprawnie posługuje się wyrażeniami opisującymi reguły zachowania w szkole. Poprawnie posługuje się przyimkami miejsca. Zna zasady tworzenia i bezbłędnie tworzy zdania
-------------------------------------	---	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna zasady tworzenia i z trudem, popełniając liczne błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>. • Popełniając liczne błędy stosuje czasy <i>Present Simple</i> i <i>Present Continuous</i>. • Popełniając liczne błędy, stosuje czasowniki modalne <i>must/mustn't</i> dla wyrażenia nakazu i zakazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna zasady tworzenia i, czasem popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>. • Nie zawsze poprawnie stosuje czasy <i>Present Simple</i> i <i>Present Continuous</i>. • Nie zawsze poprawnie stosuje czasowniki modalne <i>must/mustn't</i> dla wyrażenia nakazu i zakazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>. • Zazwyczaj poprawnie stosuje czasy <i>Present Simple</i> i <i>Present Continuous</i>. • Zazwyczaj poprawnie stosuje czasowniki modalne <i>must/mustn't</i> dla wyrażenia nakazu i zakazu. 	<p>twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z łatwością i poprawnie stosuje czasy <i>Present Simple</i> i <i>Present Continuous</i>. • Poprawnie stosuje czasowniki modalne <i>must/mustn't</i> dla wyrażenia nakazu i zakazu.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.

Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy: opisuje szkołę, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Z niewielką pomocą tworzy proste wypowiedzi ustne, czasem popełniając błędy: opisuje szkołę, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając nieliczne błędy: opisuje szkołę, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje szkołę, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje szkołę, opowiada o zajęciach w szkole, przedstawia opinie o szkole, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły w Polsce i Wielkiej Brytanii. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje szkołę, opowiada o zajęciach w szkole, przedstawia opinie o szkole, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły w Polsce i Wielkiej Brytanii; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje szkołę, opowiada o zajęciach w szkole, przedstawia opinie o szkole, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły w Polsce i Wielkiej Brytanii. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje szkołę, opowiada o zajęciach w szkole, przedstawia opinie o szkole, przedstawia fakty dotyczące życia szkoły w Polsce i Wielkiej Brytanii; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności wykonywanych zazwyczaj oraz sytuacji w danej chwili. Nieudolnie stosując formy grzecznościowe i popełniając liczne błędy, udziela ostrzeżenia, nakazuje i zakazuje. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności wykonywanych zazwyczaj oraz sytuacji w danej chwili. Stosując formy grzecznościowe, udziela ostrzeżenia, nakazuje i zakazuje; czasem popełnia błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności wykonywanych zazwyczaj oraz sytuacji w danej chwili. Stosując formy grzecznościowe, udziela ostrzeżenia, nakazuje i zakazuje; popełnia drobne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności wykonywanych zazwyczaj oraz sytuacji w danej chwili. Stosując formy grzecznościowe, bez trudu udziela ostrzeżenia, nakazuje i zakazuje.

Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. Popełniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. Popełniając dość liczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu zazwyczaj poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Popełniając drobne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Swobodnie i bezbłędnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.

UNIT 6 Where were you

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje nazwy sklepów, ubrań i środków transportu. Popełniając liczne błędy, posługuje się przyimkami miejsca i ruchu. Popełnia liczne błędy, tworząc zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Past Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje nazwy sklepów, ubrań i środków transportu. Nie zawsze poprawnie posługuje się przyimkami miejsca i ruchu. Popełnia dość liczne błędy, tworząc zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Past Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i podaje większość wymaganych nazw sklepów, ubrań i środków transportu. Zazwyczaj poprawnie posługuje się przyimkami miejsca i ruchu. Zazwyczaj poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Past Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i z łatwością podaje wymagane nazwy sklepów, ubrań i środków transportu. Poprawnie posługuje się przyimkami miejsca i ruchu. Z łatwością i poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Past Simple</i>.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w 	<ul style="list-style-type: none"> Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi.

	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<p>wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Popołniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: opisuje miasto, podaje położenie sklepów, opowiada o podróży różnymi środkami transportu. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje miasto, podaje położenie sklepów, opowiada o podróży różnymi środkami transportu, popełniając dość liczne błędy, częściowo zakłócające komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy: opisuje miasto, podaje położenie sklepów, opowiada o podróży różnymi środkami transportu. 	<ul style="list-style-type: none"> Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje miasto, podaje położenie sklepów, opowiada o podróży różnymi środkami transportu; ewentualne drobne błędy nie zakłócają komunikacji.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje centrum handlowe i niezwykły sklep w Polsce lub innym kraju; przedstawia 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje centrum handlowe i niezwykły sklep w Polsce lub innym kraju; przedstawia fakty oraz opinie dotyczące 	<ul style="list-style-type: none"> Popołniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje centrum handlowe i niezwykły sklep w Polsce lub innym kraju; 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje centrum handlowe i niezwykły sklep w Polsce lub innym kraju; przedstawia fakty oraz opinie

	fakty oraz opinie dotyczące podróży różnymi środkami transportu.	podróży różnymi środkami transportu; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację.	przedstawia fakty oraz opinie dotyczące podróży różnymi środkami transportu.	dotyczące podróży różnymi środkami transportu; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące różnych sklepów; wyraża opinie na temat podróży różnymi środkami transportu, wyraża prośbę i udziela zgody. Z trudem i popełniając liczne błędy zakłócające komunikację, prowadzi prosty dialog w sklepie odzieżowym. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące różnych sklepów; wyraża opinie na temat podróży różnymi środkami transportu, wyraża prośbę i udziela zgody. Prowadzi prosty dialog w sklepie odzieżowym, stosując zwroty grzecznościowe i czasem popełniając błędy, które mogą zaburzać komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące różnych sklepów; wyraża opinie na temat podróży różnymi środkami transportu, wyraża prośbę i udziela zgody. Stosując zwroty grzecznościowe, prowadzi prosty dialog w sklepie odzieżowym; nieliczne błędy na ogół nie zakłócają komunikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące różnych sklepów; wyraża opinie na temat podróży różnymi środkami transportu, wyraża prośbę i udziela zgody. Stosując zwroty grzecznościowe, swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie, prowadzi dialog w sklepie odzieżowym.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. Popełniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając dość liczne błędy. Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy. Popełniając dość liczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. Popełniając drobne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. Swobodnie i bezbłędnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.

	sformułowane w języku polskim.	sformułowane w języku polskim.	sformułowane w języku polskim.	
--	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--

UNIT 7 Did you have a good time?

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i z trudem podaje wymagane nazwy dyscyplin sportowych, obiektów sportowych oraz osób związanych ze sportem i wydarzeniami sportowymi; popełnia liczne błędy. • Słabo zna i z trudem nazywa programy sportowe oraz inne media, popełniając dość liczne błędy. • Popełniając liczne błędy tworzy formę przeszłą czasowników regularnych. • Słabo zna wymagane czasowniki nieregularne; podaje je popełniając liczne błędy. • Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i>. • Popełniając liczne błędy, posługuje się zdaniami w czasie <i>Past Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i podaje wymagane nazwy dyscyplin sportowych, obiektów sportowych oraz osób związanych ze sportem i wydarzeniami sportowymi; czasem popełnia błędy. • Częściowo zna i nazywa programy sportowe oraz inne media, popełniając dość liczne błędy. • Na ogół poprawnie tworzy formę przeszłą czasowników regularnych. • Częściowo zna i podaje większość wymaganych czasowników nieregularnych. • Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i>. • Popełniając dość liczne błędy, posługuje się zdaniami w czasie <i>Past Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i podaje większość wymaganych nazw dyscyplin sportowych, obiektów sportowych oraz osób związanych ze sportem i wydarzeniami sportowymi. • Zna i nazywa programy sportowe oraz inne media, popełniając nieliczne błędy. • Zazwyczaj poprawnie tworzy formę przeszłą czasowników regularnych. • Zna i poprawnie podaje większość wymaganych czasowników nieregularnych. • Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i>. • Na ogół poprawnie tworzy zdania i posługuje się zdaniami w czasie <i>Past Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i z łatwością podaje wymagane nazwy dyscyplin sportowych, obiektów sportowych oraz osób związanych ze sportem i wydarzeniami sportowymi. • Zna i z łatwością nazywa programy sportowe oraz inne media. • Bezbłędnie tworzy formę przeszłą czasowników regularnych. • Zna i poprawnie podaje wymagane czasowniki nieregularne. • Dobrze zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i>. • Poprawnie tworzy i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie posługuje się zdaniami w czasie <i>Past Simple</i>.
-------------------------------------	--	--	---	--

Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. • Ma trudności z ułożeniem informacji w określonym porządku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. • Z pewnym trudem układa informacje w określonym porządku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. • Układa informacje w określonym porządku, popełniając drobne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje. • Bez trudu układa informacje w określonym porządku.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: nazywa programy telewizyjne, opowiada o czynnościach z teraźniejszości i przeszłości; przedstawia fakty dotyczące minionego weekendu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając dość liczne błędy częściowo zaburzające komunikację: nazywa programy telewizyjne, opowiada o czynnościach z teraźniejszości i przeszłości; przedstawia fakty dotyczące minionego weekendu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: nazywa programy telewizyjne, opowiada o czynnościach z teraźniejszości i przeszłości; przedstawia fakty dotyczące minionego weekendu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: nazywa programy telewizyjne, opowiada o czynnościach z teraźniejszości i przeszłości; przedstawia fakty dotyczące minionego weekendu.

Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje swoje upodobania dotyczące korzystania z mediów, opowiada o czynnościach i wydarzeniach z przeszłości, opisuje i przedstawia fakty z życia wybitnego sportowca, relacjonuje wyjazd na imprezę sportową. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje swoje upodobania dotyczące korzystania z mediów, opowiada o czynnościach i wydarzeniach z przeszłości, opisuje i przedstawia fakty z życia wybitnego sportowca, relacjonuje wyjazd na imprezę sportową; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: opisuje swoje upodobania dotyczące korzystania z mediów, opowiada o czynnościach i wydarzeniach z przeszłości, opisuje i przedstawia fakty z życia wybitnego sportowca, relacjonuje wyjazd na imprezę sportową. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: opisuje swoje upodobania dotyczące korzystania z mediów, opowiada o czynnościach i wydarzeniach z przeszłości, opisuje i przedstawia fakty z życia wybitnego sportowca, relacjonuje wyjazd na imprezę sportową; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie korzystania z mediów oraz czynności i wydarzeń z przeszłości, w tym udziału w imprezie sportowej lub kulturalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie korzystania z mediów oraz czynności i wydarzeń z przeszłości, w tym udziału w imprezie sportowej lub kulturalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie korzystania z mediów oraz czynności i wydarzeń z przeszłości, w tym udziału w imprezie sportowej lub kulturalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie korzystania z mediów oraz czynności i wydarzeń z przeszłości, w tym udziału w imprezie sportowej lub kulturalnej.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu i popełniając nieliczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Swobodnie i bezbłędnie przekazuje w języku angielskim

	<ul style="list-style-type: none"> • Popołniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popołniając dość liczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popołniając drobne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim. 	informacje sformułowane w języku polskim.
--	---	---	--	---

UNIT 8 I'm going to swim

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i z trudem podaje nazwy miesięcy, nazwy elementów krajobrazu a także nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z pobytem na biwaku; popełnia liczne błędy. • Słabo zna zasady tworzenia i, popełniając liczne błędy, posługuje się liczebnikami porządkowymi. • Słabo zna zasady tworzenia i popełniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>to be going to</i>. • Popołniając liczne błędy, posługuje się konstrukcją <i>to be going to</i> w odniesieniu do planów i intencji. • Popołnia liczne błędy, stosując czasowniki modalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i podaje nazwy miesięcy, nazwy elementów krajobrazu a także nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z pobytem na biwaku; popełnia dość liczne błędy. • Częściowo zna zasady tworzenia i, popełniając dość liczne błędy, posługuje się liczebnikami porządkowymi. • Częściowo zna zasady tworzenia i popełniając błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>to be going to</i>. • Nie zawsze poprawnie posługuje się konstrukcją <i>to be going to</i> w odniesieniu do planów i intencji. • Popołnia dość liczne błędy, stosując czasowniki modalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i, popełniając drobne błędy, podaje nazwy miesięcy, nazwy elementów krajobrazu a także nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z pobytem na biwaku. • Zna zasady tworzenia i posługuje się liczebnikami porządkowymi; popełnia drobne błędy. • Zna zasady tworzenia i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>to be going to</i>. • Na ogół poprawnie posługuje się konstrukcją <i>to be going to</i> w odniesieniu do planów i intencji. • Zna i przeważnie poprawnie stosuje czasowniki modalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i z łatwością podaje nazwy miesięcy, nazwy elementów krajobrazu a także nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z pobytem na biwaku. • Zna zasady tworzenia i z łatwością posługuje się liczebnikami porządkowymi. • Zna dobrze zasady tworzenia i z łatwością buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z wyrażeniem <i>to be going to</i>. • Z łatwością i poprawnie posługuje się konstrukcją <i>to be going to</i> w odniesieniu do planów i intencji. • Zna i zawsze poprawnie stosuje czasowniki modalne <i>should/shouldn't</i> dla udzielania rady.
-------------------------------------	--	--	--	--

	<i>should/shouldn't</i> dla udzielania rady.	<i>should/shouldn't</i> dla udzielania rady.	<i>should/shouldn't</i> dla udzielania rady.	
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi • Popełniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. • Określając kontekst wypowiedzi, popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. • Nie zawsze poprawnie określa kontekst wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. • Na ogół poprawnie określa kontekst wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje. • Z łatwością i poprawnie określa kontekst wypowiedzi.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: określa daty, przedstawia intencje i plany na przyszłość, opisuje krajobraz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając dość liczne błędy częściowo zaburzające komunikację: określa daty, przedstawia intencje i plany 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: określa daty, przedstawia intencje i plany na przyszłość, opisuje krajobraz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: określa daty, przedstawia intencje i plany na przyszłość, opisuje krajobraz; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.

		na przyszłość, opisuje krajobraz.		
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przedstawia plany dotyczące przyjęcia urodzinowego, opisuje ciekawe krajobrazowo miejsce w Polsce lub innym kraju, pisze pocztówkę z wyprawy. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przedstawia plany dotyczące przyjęcia urodzinowego, opisuje ciekawe krajobrazowo miejsce w Polsce lub innym kraju, pisze pocztówkę z wyprawy; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: przedstawia plany dotyczące przyjęcia urodzinowego, opisuje ciekawe krajobrazowo miejsce w Polsce lub innym kraju, pisze pocztówkę z wyprawy. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: przedstawia plany dotyczące przyjęcia urodzinowego, opisuje ciekawe krajobrazowo miejsce w Polsce lub innym kraju, pisze pocztówkę z wyprawy; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie intencji i planów na przyszłość; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady oraz zaprasza na przyjęcie urodzinowe. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, często popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie intencji i planów na przyszłość; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady oraz zaprasza na przyjęcie urodzinowe. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie intencji i planów na przyszłość; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady oraz zaprasza na przyjęcie urodzinowe. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie intencji i planów na przyszłość; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady oraz zaprasza na przyjęcie urodzinowe.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając dość liczne błędy. Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Na ogół poprawnie przekazuje w języku 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim

	języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.	języku angielskim, czasem popełniając błędy.	polskim informacje sformułowane w języku angielskim.	informacje sformułowane w języku angielskim.
--	---	--	--	--

biologia

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	1. Biologia jako nauka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje biologię jako naukę o organizmach wymienia czynności życiowe organizmów podaje przykłady dziedzin biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa przedmiot badań biologii jako nauki opisuje wskazane cechy organizmów wyjaśnia, czym zajmuje się wskazana dziedzina biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje cechy wspólne organizmów opisuje czynności życiowe organizmów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wszystkie czynności życiowe organizmów wymienia hierarchicznie poziomy budowy organizmu roślinnego i organizmu zwierzęcego charakteryzuje wybrane dziedziny biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje jedność budowy organizmów porównuje poziomy organizacji organizmów u roślin i zwierząt wymienia inne niż podane w podręczniku dziedziny biologii
	2. Jak poznawać biologię?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje obserwacje i doświadczenia jako źródła wiedzy biologicznej wymienia źródła wiedzy biologicznej z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje obserwację z doświadczeniem jako źródła wiedzy biologicznej korzysta ze źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie metodą naukową rozdziela próbę kontrolną i próbę badawczą opisuje źródła wiedzy biologicznej wymienia cechy dobrego badacza 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zalety metody naukowej samodzielnie przeprowadza doświadczenie metodą naukową posługuje się właściwymi źródłami wiedzy biologicznej do rozwiązywania wskazanych problemów charakteryzuje cechy dobrego badacza 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i przeprowadza doświadczenie metodą naukową krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł wiedzy biologicznej analizuje swoją postawę w odniesieniu do cech dobrego badacza

3. Obserwacje mikroskopowe	<ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela podaje nazwy części mikroskopu optycznego obserwuje pod mikroskopem preparaty przygotowane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy wskazanych przez nauczyciela części mikroskopu optycznego z pomocą nauczyciela wykonuje proste preparaty mikroskopowe oblicza powiększenie mikroskopu optycznego 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie opisuje budowę mikroskopu optycznego samodzielnie wykonuje preparaty mikroskopowe z niewielką pomocą nauczyciela nastawia ostrość mikroskopu i wyszukuje obserwowane elementy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje funkcje wskazywanych części mikroskopu optycznego w kolejności tworzenia się obrazu obiektu wykonuje preparaty mikroskopowe, nastawia ostrość mikroskopu, rysuje obraz widziany pod mikroskopem optycznym 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się mikroskopem optycznym, samodzielnie wykonuje preparaty, rysuje dokładny obraz obserwowanego pod mikroskopem wskazuje zalety mikroskopu elektronowego*
----------------------------	--	---	--	---	---

Historia

Plan wynikowy do historii dla klasy 5 szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

* Gwiazdką oznaczono tematy dodatkowe (nieobowiązkowe)

Temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
1. Życie pierwszych ludzi	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, skąd wywodzą się praludzie wyjaśnia znaczenie nabycia umiejętności krzesania ognia przez człowieka charakteryzuje życie ludzi pierwotnych (ziemianki, zbieractwo, myślistwo) porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym wyjaśnia, jakie korzyści przyniosło ludziom udomowienie zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia termin: <i>ewolucja</i> charakteryzuje kierunki ewolucji człowieka wskazuje szlaki, dzięki którym ludność zasiedliła różne kontynenty wyjaśnia, jak ludzie nauczyli się wyrabiać narzędzia z żelaza i omawia znaczenie tej umiejętności

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia – wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej – posługuje się terminami: <i>pięściak, hodowla, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza</i> 	
2. Miasta-państwa Mezopotamii	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji – wyjaśnia, jak doszło do powstania pierwszych państw – wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji Mezopotamii – charakteryzuje Kodeks Hammurabiego (<i>oko za oko, ząb za ząb</i>) – wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii, Tygrys, Eufrat, Ur, Babilon – zna terminy: <i>cywilizacja, Bliski Wschód, kanały nawadniające, Sumerowie, pismo klinowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i wskazuje na mapie współczesne państwa leżące na Bliskim Wschodzie – charakteryzuje wygląd i rolę zikkuratów – wyjaśnia różnicę między prawem zwyczajowym a skodyfikowanym – wskazuje rolę prawa w rozwoju cywilizacji – wymienia współczesne wynalazki, które powstały dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii
3. W Egipcie faraonów	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje egipską piramidę społeczną – omawia zakres władzy faraona – podaje imiona bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan – omawia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne Egipcjan – wyjaśnia powiązania między wierzeniami a osiągnięciami Egipcjan w dziedzinie budownictwa i medycyny – wskazuje na mapie: Nil, państwo egipskie 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy – charakteryzuje najbardziej znane dzieła sztuki egipskiej i osiągnięcia egiptologii (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutenchamona, świątynia Abu Simbel, popiersie Nefertiti) – wskazuje na mapie: Gizę

	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje etapy pochówku faraonów – posługuje się terminami: <i>faraon, politeizm, mumifikacja, sarkofag, piramidy, hieroglify</i> 	
4. W starożytnym Izraelu	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wierzenia starożytnych Izraelitów – wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem – opisuje główne etapy historii starożytnych Izraelitów (przybycie do Palestyny, ucieczka z Egiptu, wybudowanie świątyni w Jerozolimie, niewola babilońska) – wskazuje na mapie: Palestynę, Jerozolimę – posługuje się terminami: <i>judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje dokonania najważniejszych przywódców religijnych i politycznych Izraela (Abraham, Mojżesz, Dawid, Salomon) – wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem
5. Cywilizacja Indii i Chin	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia cywilizację doliny Indusu – opisuje system kastowy w Indiach – charakteryzuje wierzenia hinduistyczne – omawia osiągnięcia cywilizacyjne Chińczyków – wskazuje na mapie: Indie, Chiny, rzeki Indus, Huang He, Jangcy – posługuje się terminami: Daleki Wschód, Ariowie, kasta, hinduizm, Wielki Mur Chiński 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rolę Jedwabnego Szlaku w kontaktach między Wschodem a Zachodem – omawia starożytne zabytki chińskie, między innymi terakotową armię – charakteryzuje buddyzm
* 6. Od hieroglifów do alfabetu	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różne przykłady sposobów porozumiewania się między ludźmi i przekazywania doświadczeń – wyjaśnia przyczyny powstania pisma – omawia korzyści, jakie przyniosło ludziom wynalezienie pisma – przyporządkowuje różne rodzaje pisma do cywilizacji, które je stworzyły 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób pismo obrazkowe przekształciło się w klinowe – wymienia litery charakterystyczne dla polskiego alfabetu – podaje przykłady narodów, które posługują się pismem sięgającym tradycją do pisma greckiego oraz do łaciny

	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje pismo obrazkowe i alfabetyczne – wyjaśnia, w jaki sposób umiejętność pisania wpłynęła na rozwój dalszych osiągnięć człowieka – zna terminy: <i>papyrus, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie, pismo alfabetyczne, alfabet łaciński</i> 	
<p>* Tajemnice sprzed wieków – Jak odczytano pismo Egipcjan?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dzięki czemu udało się odczytać hieroglify – opisuje dokonania Jeana François Champolliona – wyjaśnia, jak Kamień z Rosetty umożliwił odczytanie hieroglifów – wyjaśnia, czym jest egiptologia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia naukowy aspekt wyprawy Napoleona do Egiptu
2		
<p>1. Demokratyczne Ateny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ warunków geograficznych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis) – opisuje wygląd greckiego miasta i życie w nim na przykładzie Aten – wyjaśnia znaczenie terminu <i>demokracja</i> i charakteryzuje demokrację ateńską – wyjaśnia, kto posiadał prawa polityczne w Atenach – wskazuje na mapie: Grecję, Ateny – posługuje się terminami: <i>Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, akropol, agora</i> – wyjaśnia, kim był Perykles 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną demokracją parlamentarną – wyjaśnia, w jaki sposób kultura grecka rozprzestrzeniła się w basenie Morza Śródziemnego

<p>2. Sparta i wojny z Persami</p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje ustrój i społeczeństwo starożytnej Sparty – przedstawia cele i charakter wychowania spartańskiego – posługuje się wyrażeniami: <i>spartańskie warunki, mówić lakonicznie</i> – wyjaśnia, dlaczego Spartan uważano za najlepszych wojowników greckich – wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg wojen grecko-perskich – wskazuje na mapie: Spartę, Persję, Maraton, Termopile, Salaminę – umiejscawia na osi czasu daty: 490 rok p.n.e., 480 rok p.n.e – posługuje się terminami: <i>danina, sojusz, hoplita, falanga</i> – wyjaśnia, kim byli: Dariusz, Kserkses i Leonidas 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, w jaki sposób walczyli starożytni Grecy – wyjaśnia genezę biegów maratońskich – wyjaśnia znaczenie zwrotu: <i>Wrócić z tarczą lub na tarczy</i>
<p>3. Bogowie i mity</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wierzenia starożytnych Greków – charakteryzuje najważniejszych bogów, omawiając ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali – opisuje treść <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> – wskazuje na mapie: górę Olimp, Troję – posługuje się terminami: <i>Olimp, mity, heros, Partenon, Herakles, Achilles, Odyseusz, koń trojański</i> – wyjaśnia, kim był Homer 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wybrane miejsca kultu starożytnych Greków – przedstawia różne mity greckie – omawia znaczenie wyroczni w życiu starożytnych Greków – przybliży archeologiczne poszukiwania mitycznej Troi – wyjaśnia nawiązujące do mitologii związki frazeologiczne (frazeologizmy mitologiczne): <i>objęcia Morfeusza, stajnia Augiasza, syzyfowa praca, męki Tantara, nić Ariadny.</i>

<p>4. Kultura starożytnej Grecji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różne dziedziny kultury i sztuki rozwijające się w starożytnej Grecji – opisuje, jak narodził się grecki teatr i jakie było jego znaczenie dla Hellenów – przedstawia dokonania nauki greckiej – wyjaśnia, czym jest filozofia i przedstawia najwybitniejszych jej przedstawicieli – opisuje charakter antycznych igrzysk sportowych – posługuje się terminami: <i>Wielkie Dionizje, amfiteatr, tragedia, komedia, filozofia, igrzyska, olimpiada, Olimpia, stadion, pięciobój olimpijski</i> – umiejscawia na osi czasu datę: 776 rok p.n.e. – wyjaśnia, kim byli: Myron, Ajschylos, Sofokles, Eurypides, Arystofanes, Sokrates, Platon, Arystoteles, Hipokrates, Pitagoras, Tales z Miletu 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rolę kultury w życiu społecznym – przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich – podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę – przybliży postać i dokonania Archimedesesa
<p>5. Imperium Aleksandra Wielkiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: Macedonię, Persję, Indie i Aleksandrię w Egipcie – opisuje przebieg kampanii perskiej Aleksandra Macedońskiego – wyjaśnia charakter kultury hellenistycznej – przedstawia skutki podbojów Aleksandra – posługuje się terminami: <i>imperium, falanga macedońska, węzeł gordyjski, hellenizacja, kultura hellenistyczna</i> – umiejscawia na osi czasu daty: 333 rok p.n.e., 331 rok p.n.e. – opisuje dokonania Filipa II i Aleksandra Macedońskiego (Wielkiego) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę Biblioteki Aleksandryjskiej – omawia sposób walki wojsk Aleksandra Macedońskiego – wymienia państwa, które leżą dziś na terenach podbitych przez Aleksandra Wielkiego

<p>* Tajemnice sprzed wieków – Jak wyglądała latarnia morska na Faros?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia, w jaki sposób działała latarnia – charakteryzuje siedem cudów świata – opisuje losy latarni na Faros 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego dawniej trudno było ludziom wznosić wysokie budowle – omawia inny wybrany obiekt z listy siedmiu cudów świata starożytnego
<p>2</p>		
<p>1. Ustrój starożytnego Rzymu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia legendarne początki Rzymu – charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej i jej główne organy władzy – opisuje konflikt społeczny między patrycjuszami a plebejuszami – omawia przyczyny oraz okoliczności upadku republiki – wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński i Rzym – posługuje się terminami: <i>Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz</i> – umiejscawia na osi czasu daty: 753 rok p.n.e., 44 rok p.n.e. – omawia dokonania: Gajusza Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje ustroje demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej – przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich – wyjaśnia różnice w rozumieniu terminu <i>republika</i> przez Rzymian i współcześnie – przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski
<p>2. Imperium Rzymskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia etapy powstawania Imperium Rzymskiego – przedstawia wygląd i uzbrojenie rzymskiego legionisty – wymienia główne prowincje Imperium Rzymskiego – opisuje przyczyny podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie – opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia korzyści oraz zagrożenia dla państwa o rozległym terytorium – przedstawia postać Hannibala i wojny punickie – pokazuje przykłady romanizacji we współczesnej Europie – przybliży postaci wodzów barbarzyńskich Atylli oraz Odoakera

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: Kartaginę, granice Imperium Rzymskiego w II wieku n.e., Konstantynopol – wyjaśnia wpływ kultury rzymskiej na podbite ludy – posługuje się terminami: <i>provincia, legiony, romanizacja, plemiona barbarzyńskie, Germanie, Hunowie, wielka wędrówka ludów</i> – umiejscawia na osi czasu daty: 395 rok n.e., 476 rok n.e. 	
3. Życie w Wiecznym Mieście	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem – przedstawia warunki życia oraz rozrywki dawnych mieszkańców Rzymu – opisuje, jakie funkcje pełniło Forum Romanum – charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego – omawia wierzenia Rzymian i wpływ, jaki wywarła na nie religia Greków – wymienia najważniejsze bóstwa czczone przez Rzymian i określa, jakimi dziedzinami życia się one opiekowały – zna terminy: <i>Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego cesarze rzymscy starali się kierować zawołaniem ludu: <i>chleba i igrzysk!</i> – wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw – przedstawia pozostałości Pompejów i Herkulanum jako źródła wiedzy o życiu codziennym w starożytności
4. Dokonania starożytnych Rzymian	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zwrotu: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i> – uzasadnia i ocenia twierdzenie, że Rzymianie potrafili czerpać z dorobku kulturowego podbitych ludów – omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego dobra sieć drogowa jest ważna dla funkcjonowania każdego państwa – opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie

	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę praw i przepisów w funkcjonowaniu państwa na przykładzie Rzymu – posługuje się terminami: <i>kopuła, akwedukt, łuk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII Tablic, Kodeks Justyniana</i> – omawia dokonania Wergiliusza i Horacego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia, które z dokonań Rzymian uważa za najwybitniejsze i uzasadnia swoją odpowiedź
5. Początki chrześcijaństwa	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym różni się chrześcijaństwo od judaizmu – charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa – wyjaśnia, dlaczego władze rzymskie odnosiły się wrogo do chrześcijaństwa – wyjaśnia znaczenie Edyktu mediolańskiego dla rozwoju chrześcijaństwa – wskazuje na mapie: Palestynę, Jerozolimę i Mediolan – posługuje się terminami: <i>Mesjasz, chrześcijaństwo, apostołowie, biskupi, papież, Ewangelia, Biblia – Stary i Nowy Testament, Edykt mediolański</i> – umiejscawia na osi czasu daty: 33 rok n.e., 313 rok n.e. – omawia dokonania: Jezusa z Nazaretu, świętego Piotra, świętego Pawła z Tarsu i Konstantyna Wielkiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie – wyjaśnia związki między judaizmem a chrześcijaństwem – przedstawia dzieje wybranego świętego (na przykład swojego patrona)
* Tajemnice sprzed wieków – Bursztynowy szlak	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego bursztyn był ceniony przez Rzymian – podaje argumenty za twierdzeniem i przeciw niemu, że miasto Kalisz istniało w starożytności – wskazuje na mapie: przebieg bursztynowego szlaku, Kalisz, Bramę Morawską 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jakie ludy żyły na ziemiach polskich w okresie wykorzystywania bursztynowego szlaku

<p>1. Bizancjum w czasach świetności</p>	<ul style="list-style-type: none">– omawia zakres władzy cesarza w Bizancjum– wyjaśnia, w jaki sposób położenie geograficzne wpłynęło na bogactwo Konstantynopola– wyjaśnia, dlaczego Konstantynopol zaczęto określać jako Nowy Rzym– charakteryzuje styl bizantyjski w sztuce– wyjaśnia znaczenie wyrażenia: <i>bizantyjski przepych</i>– uzasadnia twierdzenie, że w nauce Bizancjum połączyło tradycję zachodniorzymską i grecką– podaje przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego– wskazuje na mapie: granice cesarstwa bizantyjskiego w czasach Justyniana I Wielkiego i Konstantynopol– posługuje się terminami: <i>Bizancjum, Hagia Sophia, ikona, freski, mozaika</i>– omawia dokonania Justyniana I Wielkiego– umiejscawia na osi czasu datę upadku Konstantynopola – 1453 rok	<ul style="list-style-type: none">– wyjaśnia, jaki wpływ na chrześcijaństwo miał podział cesarstwa rzymskiego na część zachodnią i wschodnią– opisuje, jakie zmiany w bazylice Hagia Sophia zostały dokonane przez muzułmanów
<p>2. Arabowie i początki islamu</p>	<ul style="list-style-type: none">– przedstawia postać i działalność Mahometa– omawia najważniejsze zasady wiary muzułmanów– charakteryzuje i ocenia stosunek Arabów do ludów podbitych w średniowieczu– przedstawia osiągnięcia Arabów w dziedzinie kultury i nauki w średniowieczu	<ul style="list-style-type: none">– wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem a islamem– wskazuje przykłady wpływu kultury, nauki i języka arabskiego na Europejczyków– wyjaśnia, jak zmieniło się nastawienie części muzułmanów do innych kultur w średniowieczu i współcześnie

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: Półwysep Arabski, Mekkę, Medynę oraz imperium arabskie w okresie świetności – posługuje się terminami: <i>oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allah, Koran, meczet, minaret, mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry arabskie, stal damasceńska, arabeski</i> – umiejscawia na osi czasu rok 622 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na podobieństwa i różnice w sposobie postrzegania dziejów i odmierzenia czasu między chrześcijaństwem a islamem
<p>3. Nowe państwa w Europie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów – charakteryzuje rozwój kultury i nauki w czasach Karola Wielkiego – wyjaśnia, dlaczego Karol otrzymał przydomek „Wielki” – przedstawia postanowienia traktatu w Verdun oraz jego skutki – wyjaśnia, w jaki sposób doszło do utworzenia Rzeszy Niemieckiej – wskazuje na mapie: zasięg terytorialny państwa Franków w czasach Karola Wielkiego, Akwizgran i Rzym – posługuje się terminami: <i>Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, układ w Verdun, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka</i> – omawia dokonania: Chlodwiga, Karola Młota, Pepina Małego, Karola Wielkiego i Ottona I – umiejscawia na osi czasu daty: 800 rok, 843 rok i 962 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Karol Wielki jest jednym z patronów zjednoczonej Europy – wyjaśnia, skąd pochodzi polskie słowo „król”

<p>4. Konflikt papieżstwa z cesarstwem</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny i skutki wielkiej schizmy wschodniej – wyjaśnia, na czym polegał spór o inwestyturę – przedstawia przebieg sporu pomiędzy cesarzem a papieżem w XI wieku – wyjaśnia konsekwencje ekskomuniki cesarza i opisuje ukorzenie się władcy w Canossie – przedstawia postanowienia konkordatu w Wormacji – posługuje się terminami: <i>dogmaty, schizma, patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat</i> – przedstawia postaci: papieża Grzegorza VII i cesarza Henryka IV – umiejscawia na osi czasu daty: 1054 rok, 1077 rok i 1122 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności utworzenia państwa kościelnego – omawia przykładowe różnice pomiędzy Kościołem katolickim a prawosławnym
<p>5. Wyprawy krzyżowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny ogłoszenia krucjat – omawia skutki pierwszej krucjaty – przedstawia zakony: templariuszy, joannitów i Krzyżaków oraz ich zadania – opisuje skutki wypraw krzyżowych – wskazuje na mapie: Ziemię Świętą i trasy wybranych krucjat – posługuje się terminami: <i>Ziemia Święta, synod, krucjaty, krzyżowcy, zakony rycerskie</i> – przedstawia postać Urbana II – umiejscawia na osi czasu daty: 1096 rok i 1291 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności zlikwidowania zakonu templariuszy – przedstawia informacje, które z zakonów rycerskich funkcjonują współcześnie i jaka obecnie jest ich rola – ocenia rolę krucjat w kształtowaniu się relacji między chrześcijanami a muzułmanami

<p>* Tajemnice sprzed wieków – Skarb templariuszy</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje dzieje templariuszy po upadku Królestwa Jerozolimskiego – przedstawia genezę bogactwa templariuszy – opisuje losy ostatniego mistrza zakonu Jakuba de Molay – przedstawia mit skarbu templariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia legendę o świętym Graalu – wskazuje posiadłości zakonu na obszarze dzisiejszej Polski
2		
<p>1. System feudalny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zależność między seniorem a wasalem – omawia średniowieczną drabinę feudalną – przedstawia, jak wyglądał hołd lenny – wymienia i charakteryzuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym – posługuje się terminami: <i>feudalizm, senior, wasal, lenno, hołd lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłopci, szlachta, mieszczaństwo</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, które stany były uprzywilejowane – omawia różnice pomiędzy społeczeństwem stanowym a współczesnym
<p>2. Epoka rycerzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje ideał rycerza średniowiecznego – opisuje życie codzienne rycerstwa – wyjaśnia, kto mógł zostać rycerzem – przedstawia poszczególne etapy wychowania rycerskiego – opisuje ceremonię pasowania na rycerza – opisuje uzbrojenie rycerskie – posługuje się terminami: <i>rycerz, kodeks honorowy, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, ostrogi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia literackie ideały rycerskie: hrabiego Rolanda, króla Artura i rycerzy Okrągłego Stołu – przedstawia historię najsyńniejszego polskiego rycerza – Zawiszy Czarnego z Garbowa

<p>* Tajemnice sprzed wieków – Dlaczego rycerze brali udział w turniejach?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, z jakich powodów rycerze byli skłonni uczestniczyć w turniejach – przedstawia, w jaki sposób nagradzani byli zwycięzcy – omawia, z jakimi konsekwencjami wiązała się porażka w turnieju 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego współczesna młodzież organizuje się w bractwa rycerskie i kultywuje tradycję rycerską; podaje przykład takiego bractwa
<p>3. Średniowieczne miasto i wieś</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, gdzie i w jaki sposób tworzyły się miasta – wyjaśnia, na czym polegały lokacje miast i wsi – charakteryzuje główne zajęcia mieszkańców miast – przedstawia organy samorządu miejskiego – charakteryzuje różne grupy społeczne mieszczan – opisuje życie i obowiązki ludności wiejskiej – wyjaśnia, na czym polegała trójpolówka – porównuje życie mieszkańców średniowiecznych miast i wsi – posługuje się terminami: <i>gród, osada targowa, lokacja, zasadzka, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska, trójpolówka, pług, radło, brona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia historie i okoliczności założenia najstarszych miast w regionie – znajduje i przedstawia informacje o założeniu własnej miejscowości – opisuje wybrany średniowieczny zabytek mieszczkański w Polsce

<p>4. Kościół w średniowieczu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje stan duchowny w średniowieczu – opisuje różne role, jakie duchowni pełnili w społeczeństwie średniowiecznym – omawia życie w średniowiecznym klasztorze i jego organizację – przedstawia najważniejsze zakony średniowieczne – wyjaśnia wyrażenie: <i>benedyktyńska praca</i> – omawia, czym zajmowali się kopiści – charakteryzuje średniowieczne szkolnictwo – porównuje szkolnictwo średniowieczne i współczesne – posługuje się terminami: <i>zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, franciszkanie, dominikanie, skryptoria, kopiści, asceza, benedyktyńska praca, uniwersytet</i> – przedstawia dokonania świętego Franciszka z Asyżu 	<ul style="list-style-type: none"> – znajduje i przedstawia informacje o najstarszych polskich kronikarzach – Gallu Anonimie i Wincentym Kadłubku – opisuje jeden z działających w Polsce klasztorów, wyjaśnia, jakiego zgromadzenia jest siedzibą i przedstawia w skrócie jego dzieje – wyjaśnia, jaką funkcję w klasztorze spełniają: refektarz, wirydarz, dormitorium i kapitułarz
<p>5. Sztuka średniowiecza</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym była i jakie zadania spełniała <i>Biblia pauperum</i> – charakteryzuje styl romański – omawia cechy stylu gotyckiego – porównuje styl gotycki i romański – przedstawia przykłady rzeźby i malarstwa średniowiecznego – omawia zabytki sztuki średniowiecznej w Polsce – posługuje się terminami: <i>Biblia pauperum, styl romański, styl gotycki, portal, sklepienie, witraże, łuki oporowe, apsyda, rozeta, przypory, miniatura, inicjał</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – znajduje i przedstawia informacje o średniowiecznych świątyniach w regionie oraz elementach ich wystroju

2		
1. Zanim powstała Polska	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia relikty ludów przedślawiańskich na ziemiach polskich – opisuje wygląd osady w Biskupinie – przedstawia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich – charakteryzuje wierzenia Słowian – przedstawia najstarsze państwa słowiańskie – wymienia państwa słowiańskie, które przyjęły chrześcijaństwo w obrządku łacińskim, oraz te, które przyjęły je w greckim – przedstawia plemiona słowiańskie na ziemiach polskich – wskazuje na mapie: rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich – posługuje się terminami: <i>kurhan, kamienne kręgi, Biskupin, wielka wędrówka ludów, Słowianie, Swarog, Perun, Świętowit, plemię, Państwo Wielkomorawskie, Wiślanie, Polanie</i> – wyjaśnia rolę, jaką odegrali w rozwoju państw słowiańskich święci Cyryl i Metody 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady zachowanych do czasów współczesnych tradycji pogańskich – przedstawia legendy związane z początkami państwa polskiego – wyjaśnia, w jaki sposób powstał alfabet słowiański – przedstawia współczesne konsekwencje wynikające dla krajów słowiańskich z przyjęcia chrześcijaństwa w greckim lub łacińskim obrządku
2. Mieszko I i początki Polski	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego w przeciwieństwie do legendarnych przodków Mieszko jest uznawany za pierwszego historycznego władcę Polski – wyjaśnia, skąd wzięła się nazwa państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia dokument <i>Dagome iudex</i> i jego wielką wartość jako źródła historycznego

	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I – wyjaśnia skutki chrztu Mieszka I – uzasadnia twierdzenie, że przyjęcie chrztu przez Mieszka I należało do najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski – wskazuje na mapie: Gniezno, Poznań, Wielkopolskę, granice państwa Mieszka – opisuje stosunki Mieszka I z sąsiadami – posługuje się terminami: <i>książę, dynastia, Piastowie, biskupstwo, dyplomacja, poganin, Dagome iudex</i> – opisuje zasługi Mieszka I i Dobrawy – umiejscawia na osi czasu daty: 966 rok i 972 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia bilans korzyści, jakie mogło przynieść Mieszkowi I przyjęcie chrztu i pozostanie przy wierzeniach pogańskich
<p>3. Polska Bolesława Chrobrego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje misję biskupa Wojciecha do pogańskich Prusów – przedstawia przebieg i znaczenie zjazdu w Gnieźnie – wyjaśnia znaczenie utworzenia niezależnego Kościoła w państwie polskim – opisuje wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami – wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego – wskazuje na mapie: granice państwa Bolesława Chrobrego na początku jego panowania oraz ziemie przez niego podbite – posługuje się terminami: <i>relikwie, zjazd gnieźnieński, arcybiskupstwo, Miłsko, Łużyce, Grody Czerwieńskie, koronacja</i> – omawia role, jakie w dziejach Polski odegrali: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Drzwi Gnieźnieńskie jako przykład źródła ikonograficznego do najstarszych dziejów Polski – wskazuje pozytywne i negatywne skutki polityki prowadzonej przez Bolesława Chrobrego

	<ul style="list-style-type: none"> – umiejscawia na osi czasu daty: 1000 rok, 1025 rok 	
4. Kryzys i odbudowa państwa polskiego	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego – ocenia postawę Bezpryma – przedstawia skutki kryzysu państwa polskiego – wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem” – charakteryzuje rządy Bolesława Śmiałego – wyjaśnia przyczyny i skutki sporu króla z biskupem Stanisławem – wskazuje na mapie: ziemie polskie pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela – posługuje się terminem: insygnia królewskie – omawia działalność: Mieszka II, Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego i biskupa Stanisława – umiejscawia na osi czasu datę: 1076 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa wczesnopiastowskiego – opisuje sytuację międzynarodową w okresie rządów Bolesława Śmiałego – ocenia dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego
5. Rządy Bolesława Krzywoustego	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rządy Władysława Hermana i rolę Sieciecha w jego państwie – przedstawia przebieg konfliktu między Bolesławem a Zbigniewem – opisuje niemiecki najazd w 1109 roku i obronę Głogowa – przedstawia sukcesy Krzywoustego w walkach z Pomorzanami – omawia przyczyny ogłoszenia statutu Krzywoustego – wyjaśnia zasadę senioratu 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postać Galla Anonima – ocenia postawę Bolesława wobec brata – wyjaśnia znaczenie dostępu państwa do morza – ocenia szanse i zagrożenia wynikające z wprowadzenia zasady senioratu

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: państwo Bolesława Krzywoustego – posługuje się terminami: <i>palatyn (wojewoda), statut, zasada senioratu, senior i juniorzy</i> – opisuje postaci: Władysława Hermana, Sieciecha, Bolesława Krzywoustego i Zbigniewa – umiejscawia na osi daty: 1109 rok i 1138 rok 	
6. Społeczeństwo w czasach pierwszych Piastów	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wygląd średniowiecznego grodu – opisuje sposoby pozyskiwania ziemi uprawnej i uprawiania jej – charakteryzuje grupy ludności w państwie wczesnopiastowskim i ich zajęcia – wyjaśnia powinności ludności względem władcy – omawia zakres władzy panującego w państwie pierwszych Piastów – posługuje się terminami: <i>gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, postugi, osada służebna</i> 	– wyjaśnia, czym różnił się wojownik drużyny od rycerza
* Tajemnice sprzed wieków – Kto spisywał dzieje Polski?	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia dokonania postaci: Galla Anonima i Wincentego Kadłubka – omawia teorie dotyczące pochodzenia Galla Anonima – wymienia nazwy źródeł historycznych dotyczących dziejów państwa polskiego za panowania pierwszych Piastów – tłumaczy konieczność weryfikacji prawdziwości źródeł historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – określa ramy chronologiczne wydarzeń opisanych w kronikach Galla Anonima i Wincentego Kadłubka – wymienia przyczyny powstania dzieł kronikarzy – przedstawia przykład innej średniowiecznej kroniki polskiej
2		

<p>1. Rozbicie dzielnicowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie były przyczyny wewnętrznych walk między książętami piastowskimi – charakteryzuje państwo polskie podczas rozbicia dzielnicowego – opisuje okoliczności sprowadzenia zakonu krzyżackiego do Polski oraz skutki tego wydarzenia – omawia skutki rozbicia dzielnicowego – opisuje kolonizację na ziemiach polskich – wskazuje na mapie: podział państwa na różne dzielnice oraz ziemie utracone w okresie rozbicia dzielnicowego – posługuje się terminami: <i>rozbicie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy, osadnictwo, kolonizacja, trójpolówka</i> – omawia postaci: Władysława Wygnańca, Leszka Białego, Konrada Mazowieckiego i Henryka Pobożnego – umiejscawia na osi czasu daty: 1226 rok, 1227 rok i 1241 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia historię zakonu krzyżackiego – charakteryzuje sposób walki Mongołów – wyjaśnia, dlaczego książęta dzielnicowi często nadawali przywileje oraz ziemię – przedstawia dynastię panującą na Pomorzu Gdańskim w okresie rozbicia dzielnicowego
<p>2. Zjednoczenie Polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia próby zjednoczenia Polski przez książąt śląskich oraz Przemysła II – wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu kraju odegrał Kościół – przedstawia działania Władysława Łokietka na rzecz zjednoczenia kraju – opisuje etapy konfliktu Władysława Łokietka z Krzyżakami – wskazuje na mapie: granice państwa polskiego za panowania Władysława Łokietka, ziemie utracone na rzecz Krzyżaków – posługuje się terminami: <i>starosta, Szczerbiec</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, w jakich okolicznościach Władysław Łokietek utracił Pomorze Gdańskie – przedstawia wyobrażenie na temat świętego Stanisława jako patrona zjednoczenia kraju

	<ul style="list-style-type: none"> – omawia postaci: Przemysła II, arcybiskupa Jakuba Świnkę, Wacława II, Władysława Łokietka – umiejscawia na osi czasu daty: 1295 rok, 1309 rok, 1320 rok, 1331 rok 	
3. Czasy Kazimierza Wielkiego	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia i ocenia postanowienia pokoju w Kaliszu – wyjaśnia, co zdecydowało o przyznaniu Kazimierzowi przydomka „Wielki” – przedstawia reformy Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki uznał za najważniejsze wewnętrzne reformy państwa – wyjaśnia, w jaki sposób Kazimierz dbał o obronność państwa – wyjaśnia, jakie znaczenie miało założenie Akademii Krakowskiej – wyjaśnia znaczenie uczty u Wierzyńka – wskazuje na mapie: granice monarchii Kazimierza Wielkiego, ziemie włączone do Polski przez tego władcę – posługuje się terminami: <i>uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska</i> – umiejscawia na osi czasu daty: 1333 rok, 1343 rok i 1364 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia cele oraz konsekwencje układu dynastycznego zawartego przez Kazimierza Wielkiego z Węgrami – wyjaśnia, dlaczego sól należała niegdyś do najdroższych towarów – przedstawia wybrany zamek wzniesiony przez Kazimierza Wielkiego
4. Unia polsko-litewska	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności objęcia tronu polskiego przez Jadwigę – wyjaśnia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej – wymienia postanowienia unii w Krewie – opisuje przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, z jakich powodów Akademia Krakowska została przemianowana na Uniwersytet Jagielloński – uzasadnia twierdzenie, że poglądy Pawła Włodkowica na temat wojen religijnych są aktualne także dzisiaj – porównuje postanowienia I i II pokoju toruńskiego

	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia pokoju w Toruniu – charakteryzuje stanowisko polskiej delegacji na soborze w Konstancji – wyjaśnia zasady współpracy między Polską a Litwą ustalone w zapisach unii w Horodle – wskazuje na mapie: granice Wielkiego Księstwa Litewskiego, Krewo, Horodło, Grunwald, Toruń – przedstawia dynastię zapoczątkowaną przez Władysława Jagiełłę – posługuje się terminami: <i>Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie Księstwo Litewskie, Jagiellonowie</i> – opisuje postaci: Ludwik Węgierski, Jadwiga, Władysław Jagiełło, wielki książę Witold, Paweł Włódkowic, Ulrich von Jungingen – umiejscawia na osi czasu daty: 1385 rok, lata 1409–1411, 1410 rok, 1413 rok 	
<p>* Tajemnice sprzed wieków – Jaką bitwę namalował Jan Matejko?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób Jan Matejko przygotowywał się do namalowania obrazu – wymienia cele namalowania obrazu <i>Bitwa pod Grunwaldem</i> – omawia nieścisłości w przekazie historycznym obrazu <i>Bitwa pod Grunwaldem</i> – wyjaśnia, dlaczego podczas II wojny światowej Niemcom zależało na zniszczeniu dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie warunki powinno spełniać dzieło sztuki, aby można je było traktować jako źródło historyczne – omawia inne dzieło Jana Matejki
5. Czasy świetności	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności zawarcia unii polsko-węgierskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia Jana Długosza jako historyka i wychowawcę przyszłych królów Polski

<p>dynastii Jagiellonów</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje okoliczności śmierci Władysława Warneńczyka – charakteryzuje rządy Kazimierza Jagiellończyka – wyjaśnia, dlaczego doszło do zawiązania Związku Pruskiego – opisuje przebieg wojny trzynastoletniej – przedstawia postanowienia II pokoju toruńskiego – wskazuje na mapie: Węgry, Warnę, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, państwa rządzone przez Jagiellonów w drugiej połowie XV wieku – posługuje się terminami: <i>Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żołąd</i> – omawia dokonania: Władysława III Warneńczyka, Zbigniewa Oleśnickiego i Kazimierza Jagiellończyka – umiejscawia na osi czasu daty: 1444 rok, 1454 rok i 1466 rok 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego wojska zaciężne pod koniec średniowiecza zastąpiły w bitwach tradycyjne rycerstwo – uzasadnia twierdzenie, że odzyskanie dostępu do morza miało przełomowe znaczenie dla rozwoju polskiej gospodarki
<p>6. Monarchia stanowa w Polsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegała monarchia patrymonialna – przedstawia, kiedy i w jaki sposób doszło do utworzenia stanów w Polsce – charakteryzuje ustrój monarchii stanowej – tłumaczy różnice między monarchią patrymonialną a stanową – wyjaśnia, w jaki sposób rycerstwo przekształciło się w szlachtę – wyjaśnia, w jaki sposób szlachta uzyskała wpływ na sprawowanie rządów w Polsce – przedstawia sejm walny oraz jego skład 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaka jest geneza nazw obu izb sejmu walnego: izby poselskiej oraz senatu – ocenia, jakie szanse i jakie zagrożenia niosło za sobą zwiększenie wpływu szlachty na władzę

	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie konstytucji <i>Nihil novi</i> – posługuje się terminami: <i>monarchia patrymonialna, monarchia stanowa, przywileje, szlachta, pańszczyzna, konstytucja sejmowa, sejm walny, izba poselska, senat</i> – umiejscawia na osi czasu daty: 1374 rok i 1505 rok 	
--	--	--

Geografia

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 5

„Planeta Nowa”

dla ucznia z autyzmem w tym Zespołem Aspergera

- Indywidualizacja wymagań i celów edukacyjno-terapeutycznych zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami ucznia
- Indywidualizowanie sposobów i kryteriów oceniania
- Indywidualizacja prac domowych (redukcja zadań zbyt trudnych dla ucznia, położenie nacisku na prace domowe, w których uczeń ma możliwość trenować najważniejsze dla niego umiejętności)
- W miarę możliwości sprawdzanie wiedzy ucznia w sposób przez niego preferowany
- Dostrzeganie i docenianie mocnych stron oraz zainteresowań ucznia
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez akcentowanie osiągnięć
- W miarę możliwości dzielenie partii materiału na mniejsze części

- Troska o zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Mapa Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje informacje z planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu • rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • omawia zastosowanie map cyfrowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się planem miasta w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta

			<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta 	
2. Krajobrazy Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> • wymienia składniki krajobrazu • wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy • wymienia pasy rzeźby terenu Polski • wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie • wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego • wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim • wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego • wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie • odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim • wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym • określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski • przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji • omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego • przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej • wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej • opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej • przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej • omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce • opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu • opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz • przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim • opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego • przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy • omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej • przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy • omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej • charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej • omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania • porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach • wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne • wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim • charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej • opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy • omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki • opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy • prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły • przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego • przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy • analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej • planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką • wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy • określa położenie Warszawy na mapie Polski • wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy • wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską • wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej • wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską • wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr •wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego •omawia cechy pogody w górach •wymienia atrakcje turystyczne Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> •charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej •charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej •opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach •opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala 	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej •charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd •przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich •opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej • przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd • wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
---	---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> określa na podstawie mapy położenie Tatr wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie 				
3. Łądy i oceany				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny odkryć geograficznych wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębią w oceanach przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
4. Krajobrazy świata				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> wymienia składniki pogody wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza średnią roczną temperaturę powietrza oblicza różnicę między średnią temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku oblicza roczną sumę opadów prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt

<p>lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji • rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step</i> • wskazuje na mapie strefy sawann i stepów • wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> • wskazuje na mapie obszary występowania pustyni gorących i pustyni lodowych • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyni gorących i pustyni lodowych • wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich • wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej 	<p>wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria, pampa</i> • omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów • opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyni gorących i pustyni lodowych • wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego • wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego • wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry • wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje • charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach 	<p>w klimacie morskim i kontynentalnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego • charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów • omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych • omawia rzeźbę terenu pustyni gorących • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego • charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach 	<p>mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów • omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyni gorących i pustyni lodowych • prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej • porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry • analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych • opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej • porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach
--	---	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> •wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga, tundra, wieloletnia zmarzlina</i> •wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry •rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry •wskazuje na mapie Himalaje •wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt 				
---	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 5

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Mapa Polski				
Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się planem miasta w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje informacje z planu miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu • rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • omawia zastosowanie map cyfrowych • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
---	---	--	--	---

2. Krajobrazy Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> • wymienia składniki krajobrazu • wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy • wymienia pasy rzeźby terenu Polski • wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie • wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym • określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski • przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji • omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce • opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu • opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz • przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim • opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania • porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach • wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne • wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy • prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły • przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego
--	--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy określa położenie Warszawy na mapie Polski wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego omawia cechy pogody w górach wymienia atrakcje turystyczne Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala 	<p>Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
---	--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską • wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • określa na podstawie mapy położenie Tatr • wskazuje na mapie Tatr Wysokie i Tatry Zachodnie 				
--	--	--	--	--

3. Lądy i oceany

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe • wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie • wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna • wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie • porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów • wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny odkryć geograficznych • wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo • opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej • opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach • przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
---	---	---	---	--

4. Krajobrazy świata

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> • wymienia składniki pogody • wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> • wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi • wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi • wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej • podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji • rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step</i> • wskazuje na mapie strefy sawann i stepów • wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> • wskazuje na mapie obszary występowania pustyni gorących i pustyni lodowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu • wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej • omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych • omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria, pampa</i> • omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów • opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyni gorących i pustyni lodowych • wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego • wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego • wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego • charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów • omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych • omawia rzeźbę terenu pustyni gorących • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza średnią roczną temperaturę powietrza • oblicza różnicę między średnią temperaturą powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku • oblicza roczną sumę opadów • prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów • omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyni gorących i pustyni lodowych • prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej • porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry • analizuje zmienność warunków klimatycznych w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych • omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi • porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt • analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych • opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej • porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach
--	---	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyń gorących i pustyń lodowych • wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich • wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej • wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga</i>, <i>tundra</i>, <i>wieloletnia zmarzlina</i> • wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry • rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry • wskazuje na mapie Himalaje • wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje • charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach 	<p>Himalajach i jej wpływ na życie ludności</p>	
--	--	---	---	--

plastyka

Plan pracy z plastyki do programu nauczania „Do dzieła!”. Klasa V

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
1. i 2. ABC sztuki	2	<ul style="list-style-type: none"> - terminy: <i>kompozycja, kontrast, scenografia, ekspozycja, eksponat, zabytek, dobro kultury, pomnik historii, kustosz, konserwator, kurator, wernisaż, biennale, triennale, festiwale i targi sztuki</i> - powiązania między różnymi dziedzinami sztuki - miejsca gromadzące dzieła sztuki - wydarzenia artystyczne służące prezentacji dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady powiązań między sztukami plastycznymi a innymi dziedzinami sztuki, - wymienia miejsca gromadzące dzieła sztuki, - wykonuje w dowolnej technice pracę na określony temat. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia kilka nazw wydarzeń artystycznych odbywających się w kraju lub na świecie, - wyjaśnia, kim są kustosz, konserwator, kurator, - wykonuje ilustrację do utworu muzycznego, wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy i barwy. 	<ul style="list-style-type: none"> II.2 III.1 III.4 III.5 III.7
3. Wolor	1	<ul style="list-style-type: none"> - termin <i>wolor</i> - sposoby zmieniania woloru - wolor w rysunku i malarstwie 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest wolor, - podaje sposoby zmieniania woloru, - stosuje w swojej pracy barwy zróżnicowane wolorowo. 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje wolor w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy, - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych zróżnicowań wolorowych, - opisuje wpływ woloru na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy, - porównuje wybrane dzieła pod kątem zastosowanych wolorów barw. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.3 I.5 II.6
4. i 5. Gama barwna	2	<ul style="list-style-type: none"> - terminy: <i>gama barwna, gamamonochromatyczna, kolor lokalny, tonacja</i> - rodzaje gam barwnych: ciepła, zimna, wąska, szeroka - znaczenie gamy barwnej i tonacji w pracach plastycznych - czynniki wpływające na odbiór barw 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest gama barwna, - wymienia i charakteryzuje rodzaje gam barwnych, - tłumaczy, czym jest kolor lokalny, i wskazuje kilka przykładów w najbliższym otoczeniu, - wyjaśnia, czym jest tonacja, - określa gamę barwną i tonację wybranych obrazów, - wykonuje pracę w wybranej gamie 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady różnych rodzajów gamy barwnej z najbliższego otoczenia, - porównuje gamy barwne i tonacje dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich, - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej gamy barwnej, - wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą odpowiednio dobranych barw, 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.3 I.5 II.1 II.6

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
			barwnej.	- ocenia wpływ zastosowanej tonacji na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy, - wymienia czynniki wpływające na odbiór barw, - stosuje w działaniach plastycznych różne gamy barwne i tonacje.	
6. Kontrasty kolorystyczne	1	- terminy: <i>kontrast, ekspresja</i> - rodzaje kontrastów kolorystycznych: <i>walorowy, temperaturowy</i> - tworzenie pracy plastycznej z zastosowaniem różnych kontrastów barwnych	- tłumaczy, na czym polega kontrast barwny, - rozróżnia i rozpoznaje na reprodukcjach różnorodne kontrasty kolorystyczne, - posługuje się wybranym kontrastem barwnym w działaniach plastycznych, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.	- stosuje różnorodne rodzaje kontrastów barwnych w działaniach plastycznych, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną w wybranej technice, twórczo interpretując zadanie.	I.1 I.3 I.5 II.1 II.6
7.i 8. Dwa style wsztuce średniowiecza: romański i gotycki	2	- terminy: <i>styl, romanizm, gotyk, kontrapost, miniatura, inicjał, portal, tapiseria, relikwiarz, łuk półkolisty, łuk ostry, tryptyk, maswerk, PięknaMadonna, pieta, ołtarzszafiasty, monstrancja, witraż</i> - ramy czasowe romanizmu i gotyku - malarstwo, rzeźba, architektura romanizmu i gotyku – cechy charakterystyczne, najważniejsze informacje - sztuka średniowieczna w muzeach	- sytuuje epokę średniowiecza w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki średniowiecznej, - podaje przykłady dzieł sztuki romańskiej i gotyckiej, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza.	- określa ramy czasowe okresu romańskiego i gotyckiego w sztuce, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki średniowiecznej, - wymienia przykłady wytworów sztuki romańskiej i gotyckiej z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza, twórczo interpretując temat, - wyjaśnia znaczenie stylu w sztuce.	I.1 I.3 I.6 II.1 III.1 III.4 III.5 III.6 III.7
9. Tworzę przez cały rok–	1	- formy sztuki użytkowej - estetyczne kształtowanie otoczenia - zastosowanie w praktyce elementów	- planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji,	- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu	I.1 I.2 I.3

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
Scenografiana Narodowe Święto Niepodległości		plastycznych: linii, plamy, barwy, kształtu	- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały.	stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty, - stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów, - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.	I.5 II.1 II.2 II.3 II.4 II.6 II.7
10. i 11. Faktura	2	- terminy: <i>faktura, frotaż, impast</i> - rodzaje faktur - uzyskiwanie różnego rodzaju powierzchni w rysunku, malarstwie i rzeźbie - rola faktury w różnych dziedzinach sztuki - technika frotażu - tworzenie pracy plastycznej z zastosowaniem różnych faktur	- wyjaśnia, czym jest faktura, - określa rodzaje różnych powierzchni na przykładach z najbliższego otoczenia, - podaje poznane przykłady otrzymywania faktury w działaniach plastycznych, - przedstawia przykłady faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie, - uzyskuje w pracy fakturę poprzez odciski przedmiotu, zastosowanie frotażu lub użycie form o określonych powierzchniach, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.	- omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej faktury, - porównuje faktury dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich, - ocenia wpływ faktury na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne faktury, - omawia różnice w fakturach uzyskanych w różnego typu działaniach plastycznych, - wyjaśnia, czemu służy stosowanie faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie.	I.1 I.5 II.1 II.6

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
12. i 13. Kształt, forma, bryła	2	<ul style="list-style-type: none"> - terminy: <i>kształt, forma, bryła, karykatura</i> - rodzaje form: naturalne i sztuczne - funkcje form sztucznych: użytkowa i estetyczna - typy brył: zamknięte i otwarte - formy przestrzenne w sztuce współczesnej - tworzenie pracy plastycznej (formy przestrzennej) z zastosowaniem różnych kształtów, form i brył 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest forma, - wyodrębnia i określa kształty przedmiotów z najbliższego otoczenia, - zaznacza w działaniach plastycznych kształty przedmiotów o prostej budowie, - tłumaczy, jaka jest różnica między formą płaską a przestrzenną, - wykorzystuje wybrane formy w działaniach plastycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia funkcję formy w sztuce, - tłumaczy, czym się różni forma przestrzenna od rzeźby, - porównuje formy dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich, - ocenia wpływ zastosowanych kształtów lub brył na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu lub rzeźby oraz własnej pracy, - wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego w działaniach twórczych. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 II.1 II.3 II.6
14. Proporcje i kontrasty form	1	<ul style="list-style-type: none"> - proporcje i kontrasty form w sztuce - wpływ formy na postrzeganie dzieła sztuki - tworzenie pracy plastycznej z zastosowaniem kontrastowych form 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, na czym polega kontrast form w dziele sztuki, - wyjaśnia, czym są proporcje form w dziele sztuki, - posługuje się kontrastem form w działaniach plastycznych, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia wpływ proporcji lub kontrastów form na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji oraz własnej pracy, - porównuje wybrane dzieła pod kątem zastosowanych proporcji lub kontrastów form, - wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą kontrastowo lub proporcjonalnie zestawionych form, - stosuje różnorodne rodzaje kontrastów form w działaniach plastycznych, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 I.6 II.1 II.3 II.6
15. Proporcje form w sztuce renesansu	1	<ul style="list-style-type: none"> - termin <i>odrodzenie</i> - ramy czasowe sztuki renesansu - zastosowanie form w sztuce renesansowej - malarstwo, rzeźba, architektura renesansu – cechy charakterystyczne, najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> - sytuuje epokę w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki renesansowej, - podaje przykłady dzieł sztuki renesansowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - określa ramy czasowe epoki, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki renesansowej, - wymienia przykłady wytworów sztuki renesansu z dziedziny malarstwa, rzeźby 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.6 II.1 III.1 III.4

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
		informacje - sztuka renesansowa w muzeach	- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką renesansu.	i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką odrodzenia, twórczo interpretując temat.	III.5 III.7
16. Tworzę przez cały rok– Dekoracja na Boże Narodzenie	1	- formy sztuki użytkowej - estetyczne kształtowanie otoczenia - zastosowanie w praktyce elementów plastycznych: linii, plamy, barwy, kształtu	- planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji, - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały.	- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty, - stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów, - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.	I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.2 II.3 II.4 II.6 II.7
17. Kompozycja centralna	1	- terminy: <i>kompozycja, kompozycja centralna, akcent plastyczny</i> - elementy kompozycji dzieła sztuki - znaczenie kompozycji w sztuce - cechy kompozycji centralnej i sposoby jej tworzenia	- wyjaśnia, czym jest kompozycja, - wskazuje przykłady kompozycji centralnej w najbliższym otoczeniu, - rozpoznaje kompozycję centralną w dziele sztuki, - wykorzystuje zasady tworzenia kompozycji centralnej w działaniach plastycznych.	- przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego, - określa cechy kompozycji centralnej na przykładzie wybranej reprodukcji obrazu, - wyjaśnia, czym jest akcent plastyczny, - wskazuje w dziele akcent plastyczny, - stosuje kompozycję centralną i akcent plastyczny w działaniach twórczych.	I.1 I.2 II.1

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
18.i 19. Kompozycja symetryczna i asymetryczna	2	- terminy: <i>kompozycja symetryczna, kompozycja asymetryczna</i> - cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej - sposoby tworzenia oraz funkcja w dziele plastycznym kompozycji symetrycznej i asymetrycznej - tworzenie pracy plastycznej o kompozycji asymetrycznej	- wymienia niektóre cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej, - wskazuje przykłady kompozycji symetrycznej w najbliższym otoczeniu, - rozpoznaje układy symetryczne i asymetryczne na płaszczyźnie oraz w przestrzeni, - tworzy kompozycję symetryczną i asymetryczną za pomocą poznanych środków wyrazu, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.	- wskazuje różnice między kompozycją symetryczną i asymetryczną, - omawia cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej na przykładzie wybranych reprodukcji, - porównuje wybrane obrazy pod kątem zastosowanej kompozycji, - twórczo stosuje kompozycję symetryczną i asymetryczną w działaniach plastycznych, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie.	I.1 I.2 II.1 II.2 II.6
20.i21. Kompozycja otwarta i zamknięta	2	- terminy: <i>kompozycja otwarta, kompozycja zamknięta</i> - cechy kompozycji otwartej i zamkniętej - sposoby tworzenia oraz funkcja w dziele plastycznym kompozycji otwartej i zamkniętej	- wymienia cechy kompozycji otwartej i zamkniętej, - wskazuje przykłady kompozycji otwartej i zamkniętej w najbliższym otoczeniu, - określa rodzaj kompozycji wybranych dzieł malarskich, - stosuje kompozycję otwartą i zamkniętą w działaniach plastycznych.	- wskazuje różnice między kompozycją otwartą i zamkniętą, - przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego, - porównuje wybrane reprodukcje dzieł pod kątem zastosowanej kompozycji, - w twórczy sposób stosuje odpowiednie środki wyrazu plastycznego do ukazania kompozycji otwartej i zamkniętej, - tworzy kompozycję otwartą i zamkniętą na płaszczyźnie z zastosowaniem wybranej techniki.	I.1 I.2 II.1

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
22.i 23. Kompozycja statyczna i dynamiczna	2	<ul style="list-style-type: none"> - terminy: <i>kompozycja statyczna, kompozycja dynamiczna</i> - cechy kompozycji statycznej i dynamicznej - sposoby tworzenia oraz funkcja w dziele plastycznym kompozycji statycznej i dynamicznej - tworzenie pracy plastycznej o kompozycji dynamicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy kompozycji statycznej i dynamicznej, - podaje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w najbliższym otoczeniu, - wymienia elementy i układy tworzące kompozycję dynamiczną i statyczną, - wskazuje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w reprodukcjach wybranych dzieł, - tworzy kompozycję dynamiczną za pomocą poznanych środków wyrazu, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między kompozycją statyczną i dynamiczną, - wykonuje na płaszczyźnie kompozycję dynamiczną z zastosowaniem wybranej techniki plastycznej, - omawia wybrane reprodukcje pod kątem zastosowanej kompozycji, - twórczo wykorzystuje różnorodne techniki i środki wyrazu do tworzenia kompozycji statycznej i dynamicznej, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 II.1 II.2 II.6
24. Kompozycja dynamiczna w sztuce baroku	1	<ul style="list-style-type: none"> - terminy: <i>porcelana</i> - ramy czasowe sztuki baroku - zastosowanie kompozycji w sztuce baroku - malarstwo, rzeźba, architektura baroku – cechy charakterystyczne, najważniejsze informacje - sztuka barokowa w muzeach 	<ul style="list-style-type: none"> - sytuuje epokę w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki barokowej, - podaje przykłady dzieł sztuki baroku, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką baroku. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa ramy czasowe epoki, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki barokowej, - wymienia przykłady wytworów sztuki baroku z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką baroku, twórczo interpretując temat. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 I.6 II.1 III.1 III.4 III.5 III.7

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
25. Kompozycja statyczna w sztuce klasycyzmu	1	<ul style="list-style-type: none"> - ramy czasowe sztuki klasycyzmu - zastosowanie kompozycji w sztuce klasycyzmu - malarstwo, rzeźba, architektura klasycyzmu - cechy charakterystyczne, najważniejsze informacje - sztuka klasycystyczna w muzeach 	<ul style="list-style-type: none"> - sytuuje epokę w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki klasycystycznej, - podaje przykłady dzieł sztuki klasycyzmu, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką klasycyzmu. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa ramy czasowe epoki, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki klasycyzmu, - wymienia przykłady wytworów sztuki klasycyzmu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką klasycyzmu, twórczo interpretując temat. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 I.6 II.1 III.1 III.4 III.5 III.7
26. Tworzę przez cały rok – Dekoracja na Wielkanoc	1	<ul style="list-style-type: none"> - formy sztuki użytkowej - estetyczne kształtowanie otoczenia - zastosowanie w praktyce elementów plastycznych: linii, plamy, barwy, kształtu 	<ul style="list-style-type: none"> - planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji, - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały. 	<ul style="list-style-type: none"> - projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty, - stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów, - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.2 II.3 II.4 II.6 II.7
27. i 28. Kompozycja rytmiczna	2	<ul style="list-style-type: none"> - termin <i>kompozycja rytmiczna</i> - cechy kompozycji rytmicznej - sposoby tworzenia kompozycji rytmicznej oraz jej funkcja w dziele plastycznym - tworzenie pracy plastycznej o kompozycji rytmicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje układy rytmiczne w najbliższym otoczeniu, - rozpoznaje kompozycję rytmiczną w dziele sztuki, - wyjaśnia, czym się charakteryzuje kompozycja rytmiczna, - tworzy na płaszczyźnie układy z zastosowaniem kompozycji rytmicznej, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wybraną reprodukcję obrazu pod kątem zastosowanej kompozycji rytmicznej, - wskazuje przykłady kompozycji rytmicznej w wybranych dziełach, - wyjaśnia, jakie zjawiska można przedstawić na płaszczyźnie z zastosowaniem kompozycji rytmicznej, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie. 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 II.1 II.2 II.6

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
			podstawowe	ponadpodstawowe	
			Uczeń:		
29. Układy form w naturze	1	- podobieństwo układów form naturalnych i kompozycji dzieł sztuki - układy form naturalnych jako inspiracja dla dzieł sztuki	- podaje przykłady różnych układów form w naturze, - wykonuje pracę plastyczną inspirowaną formami naturalnymi.	- wskazuje podobieństwa między różnymi kompozycjami dzieł sztuki i układami form naturalnych, - wykonuje dokumentację fotograficzną, filmową lub rysunkową układów widocznych w formach naturalnych i sztucznych.	I.2 II.1 II.6
30. Tworzę przez cały rok – Dekoracja na Dzień Ziemi	1	- formy sztuki użytkowej - estetyczne kształtowanie otoczenia - zastosowanie w praktyce elementów plastycznych: linii, plamy, barwy, kształtu	- planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji, - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały.	- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty, - stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów, - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.	I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.2 II.3 II.4 II.6 II.7

Opracowanie: Bożena Ozga-Morawska

Adaptacja do podstawy programowej z 2014 r.: Ewa Kozyra

Adaptacja do podstawy programowej z 2017 r.: Marta Ipczyńska, Natalia Mrozkowiak

Stopnie szkolne _____

Stopień dopuszczający

Przyswojenie przez ucznia podstawowych wiadomości i umiejętności wymienionych w programie nauczania dla przedmiotu *plastyka* stanowi podstawę do wystawienia oceny dopuszczającej. Dziecko powinno rozwiązywać (samodzielnie bądź z pomocą nauczyciela) zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystując w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Stopień dostateczny

Jeżeli uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), należy wystawić mu ocenę dostateczną. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Stopień dobry

Stosowanie przez ucznia w praktyce elementów zdobytej wiedzy teoretycznej oraz jego aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, staranne wykonywanie ćwiczeń obowiązkowych) stanowi podstawę do wystawienia oceny dobrej. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania teoretyczne, odpowiednio posługiwać się przyborami i narzędziami oraz wykonywać prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym.

Stopień bardzo dobry

Uczeń, który opanował wszystkie określone w programie nauczania wiadomości i umiejętności oraz wykorzystuje je w działaniach plastycznych, otrzymuje stopień bardzo dobry. Dziecko bierze udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, podczas których przekonująco uzasadnia swoje poglądy. Stosuje również z powodzeniem wiedzę teoretyczną, wykonując ćwiczenia praktyczne, oraz sprawnie operuje wybraną techniką plastyczną. Ponadto chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią (startuje w konkursach plastycznych, wykonuje gazetki szkolne i oprawę plastyczną imprez, należy do koła zainteresowań) oraz uzupełnia wiadomości samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela lekturami.

Stopień celujący

Jeżeli uczeń przejawia szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonuje reprodukcje i książki o sztuce, przygotowuje pomoce dydaktyczne, uczęszcza do galerii, muzeów itp.) oraz posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza wymagania określone w programie nauczania, może uzyskać stopień celujący. Ponadto powinien aktywnie uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych, osiągać sukcesy w konkursach plastycznych, wykazywać zaangażowanie i twórczą inicjatywę we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły oraz poza nią.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych

Dysleksja:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych i rozwiązywanie zadań z zaangażowaniem czytania;
- Unikać sytuacji głośnego czytania na forum klasy.
- Podczas sprawdzianów stosować testy wyboru lub teksty z lukami do uzupełnienia;
- Uczniowie mogą robić błędny zapis przy poprawnym rozumowaniu, mieć kłopoty w różnicowaniu kształtów geometrycznych, w orientacji i wyobraźni przestrzennej.

Dysortografia:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych;
- Dopuszczać metodę zapisu komputerowego;
- Unikać sytuacji głośnego czytania

Dysgrafia:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych;
- Dawać możliwość samodzielnej korekty popełnianych błędów np. z wykorzystaniem słownika ortograficznego
- Unikać sytuacji głośnego czytania

Uczniów obowiązują wszystkie wymienione niżej wymagania programowe:

Wymagania na poszczególne oceny z matematyki w klasie V.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2)

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none">• pojęcie cyfry,• nazwy działań i ich elementów,• algorytmy dodawania	<ul style="list-style-type: none">• dziesiętkowy system pozycyjny,• różnicę między cyfrą a liczbą,	<ul style="list-style-type: none">• zapisywać liczby za pomocą cyfr,• odczytywać liczby zapisane cyframi,• zapisywać liczby słowami,• porównywać liczby,	

	<p>i odejmowania pisemnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> algorytmy mnożenia i dzielenia pisemnego, kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy, kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy, 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie osi liczbowej, zależność wartości liczby od położenia jej cyfr, potrzebę stosowania dodawania i odejmowania pisemnego, potrzebę stosowania mnożenia i dzielenia pisemnego, 	<ul style="list-style-type: none"> porządkować liczby w kolejności od najmniejszej do największej lub odwrotnie, przedstawiać liczby naturalne na osi liczbowej, odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej, pamięciowo dodawać i odejmować liczby: <ul style="list-style-type: none"> w zakresie 100, pamięciowo mnożyć liczby: <ul style="list-style-type: none"> dwucyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 100, pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe: <ul style="list-style-type: none"> w zakresie 100, dodawać i odejmować pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiątkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiątkowego, sprawdzać odejmowanie za pomocą dodawania, powiększać lub pomniejszać liczby, mnożyć i dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez jednocyfrowe, powiększać lub pomniejszać liczby n razy, obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych dwudziałaniowych bez użycia nawiasów, rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych. 	
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie wielokrotności liczby naturalnej, pojęcie dzielnika liczby naturalnej, pojęcie liczby pierwszej i liczby złożonej. 		<ul style="list-style-type: none"> wskazywać lub podawać wielokrotności liczb naturalnych, wskazywać wielokrotności liczb naturalnych na osi liczbowej, podawać dzielniki liczb naturalnych, rozpoznawać liczby podzielne przez -2, 5, 10, 100. 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie ułamka jako części całości, budowę ułamka zwykłego (K) 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie ułamka jako wynik podziału całości na równe części, 	<ul style="list-style-type: none"> opisywać części figur lub zbiorów skończonych za pomocą ułamka, zaznaczać określoną ułamkiem część figury lub zbioru skończonego, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczby mieszanej, • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych, • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych, • algorytm porównywania ułamków o równych mianownikach, • algorytm dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach, • zasadę dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o różnych mianownikach, • algorytm mnożenia ułamków przez liczby naturalne, • algorytm mnożenia ułamków, • pojęcie odwrotności liczby • algorytm dzielenia ułamków zwykłych przez liczby naturalne, • algorytm dzielenia ułamków zwykłych. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać ułamki zwykłe na osi liczbowej, • odczytywać zaznaczone ułamki na osi liczbowej, • zamieniać całości na ułamki niewłaściwe, • przedstawiać ułamek zwykły w postaci ilorazu liczb naturalnych i odwrotnie, • stosować odpowiedniości: dzielna – licznik, dzielnik – mianownik, znak dzielenia – kreska ułamkowa, • skracać (rozszerzać) ułamki, gdy dana jest liczba, przez którą należy podzielić (pomnożyć) licznik i mianownik, • porównywać ułamki o równych mianownikach, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki o tych samych mianownikach, – liczby mieszane o tych samych mianownikach, • powiększać ułamki o ułamki o tych samych mianownikach, • powiększać liczby mieszane o liczby mieszane o tych samych mianownikach. 	
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe figury geometryczne, • pojęcie kąta, • rodzaje kątów: 		<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać proste i odcinki prostopadłe (równoległe), • kreślić proste i odcinki prostopadłe, • kreślić prostą prostopadłą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej, • rozróżniać poszczególne rodzaje kątów, 	

	<p>– prosty, ostry, rozwarty, pełny, półpełny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostki miary kątów: – stopnie, • pojęcia kątów: – przyległych, – wierzchołkowych, • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów, • pojęcie wielokąta, • pojęcie wierzchołka, kąta, boku wielokąta, • pojęcie przekątnej wielokąta, • pojęcie obwodu wielokąta, • rodzaje trójkątów, • sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta, • pojęcia: prostokąt, kwadrat, • własności boków prostokąta i kwadratu, • pojęcia: równoległobok, romb, • własności boków równoległoboku i rombu, • pojęcie trapezu, • nazwy czworokątów. 		<ul style="list-style-type: none"> • rysować poszczególne rodzaje kątów, • mierzyć kąty, • rysować kąty o danej mierze stopniowej, • wskazywać poszczególne rodzaje kątów, • rysować poszczególne rodzaje kątów, • określać miary kątów przyległych, wierzchołkowych i kątów utworzonych przez trzy proste na podstawie rysunku lub treści zadania, • wyróżniać wielokąty spośród innych figur, • rysować wielokąty o danej liczbie boków, • wskazywać boki, kąty i wierzchołki wielokątów, • wskazywać punkty płaszczyzny należące i nienależące do wielokąta, • rysować przekątne wielokąta, • obliczać obwody wielokątów: <ul style="list-style-type: none"> – w rzeczywistości, • wskazywać i rysować poszczególne rodzaje trójkątów, • określać rodzaje trójkątów na podstawie rysunków, • obliczać obwód trójkąta <ul style="list-style-type: none"> – o danych długościach boków, • wyróżniać spośród czworokątów prostokąty i kwadraty, • rysować prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego, • rysować przekątne prostokątów i kwadratów, • wskazywać równoległe i prostopadłe boki prostokąta i kwadratu, • obliczać obwody prostokątów i kwadratów, • rysować prostokąty, kwadraty na kratkach, korzystając z punktów kratowych, • wyróżniać spośród czworokątów równoległoboki i romby, • wskazywać równoległe boki równoległoboków i rombów, • rysować przekątne równoległoboków i rombów, 	
--	---	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać obwody równoległoboków i rombów, • wyróżniać spośród czworokątów: <ul style="list-style-type: none"> – trapezy, • wskazywać równoległe boki trapezu, • kreślić przekątne trapezu, • obliczać obwody trapezów. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • dwie postaci ułamka dziesiętnego, • nazwy rzędów po przecinku, • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych, • zależności pomiędzy jednostkami masy i długości, • algorytm dodawania i odejmowania pisemnego ułamków dziesiętnych • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych • algorytm dzielenia ułamków 	<ul style="list-style-type: none"> • dzielenie jako działanie odwrotne do mnożenia, • potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym. 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne, • zamieniać ułamki dziesiętne na zwykłe, • porównywać dwa ułamki o takiej samej liczbie cyfr po przecinku, • pamięciowo i pisemnie dodawać i odejmować ułamki dziesiętne: <ul style="list-style-type: none"> - o takiej samej liczbie cyfr po przecinku, • • mnożyć ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000, . . . sprawdzać poprawność odejmowania, • mnożyć i dzielić ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000, . . . , • pamięciowo i pisemnie mnożyć ułamki dziesiętne p• pamięciowo i pisemnie mnożyć: <ul style="list-style-type: none"> - dwa ułamki dziesiętne o dwóch lub jednej cyfrze różnej od zera rzez liczby naturalne, • pamięciowo i pisemnie dzielić ułamki dziesiętne przez liczby naturalne: <ul style="list-style-type: none"> - j• zamieniać ułamki dziesiętne ułamki zwykłe, • zamieniać ułamki $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ na ułamki dziesiętne i odwrotnie jednocyfrowe, • wskazać przykłady zastosowań procentów w życiu codziennym, • zaznaczać 25%, 50% figur , • zapisywać 25%, 50% w postaci ułamków. 	

	<p>dziesiętnych przez liczby naturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasadę zamiany ułamków dziesiętnych na ułamki zwykłe, • pojęcie procentu. 			
VI. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki miary pola, • wzór na obliczanie pola prostokąta i kwadratu, • jednostki miary pola, • wzory na obliczanie pól poznanych wielokątów. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - kwadratami jednostkowymi, • obliczać pola prostokątów i kwadratów, • obliczać pola poznanych wielokątów. 	
VII. Liczby całkowite	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczby ujemnej i liczby dodatniej, • pojęcie liczb przeciwnych, • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne. 	<ul style="list-style-type: none"> • podawać przykłady liczb ujemnych, • zaznaczać liczby całkowite ujemne na osi liczbowej, • porównywać liczby całkowite: <ul style="list-style-type: none"> – dodatnie, – dodatnie z ujemnymi, • podawać przykłady występowania liczb ujemnych w życiu codziennym, • podawać liczby przeciwne do danych, • obliczać sumy liczb o jednakowych znakach, • dodawać liczby całkowite, korzystając z osi liczbowej, • odejmować liczby całkowite, korzystając z osi liczbowej, • odejmować liczby całkowite dodatnie, gdy odjemnik jest większy od odjemnej. 	
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • cechy prostopadłościanu i sześcianu, • elementy budowy prostopadłościanu, • pojęcie graniastosłupa prostego, 		<ul style="list-style-type: none"> • wyróżniać prostopadłościany spośród figur przestrzennych, • wyróżniać sześciany spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy prostopadłościanów, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • elementy budowy graniastosłupa prostego, • jednostki pola powierzchni, • pojęcie objętości figury, • jednostki objętości, • wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu. 		<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać w modelach prostopadłościanów ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe, • wskazywać w modelach prostopadłościanów krawędzie o jednakowej długości, • wyróżniać graniastosłupy proste spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy graniastosłupa, • wskazywać w graniastosłupach ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • określać liczby ścian, wierzchołków, krawędzi graniastosłupów: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • wskazywać w graniastosłupach krawędzie o jednakowej długości: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • rysować siatki prostopadłościanów i sześcianów na podstawie modelu lub rysunku, • obliczać pole powierzchni sześcianu, • obliczać pola powierzchni prostopadłościanu: <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie jego siatki, • obliczać objętości brył, znając liczbę mieszczących się w nich sześcianów jednostkowych, • porównać objętości brył, • obliczać objętości sześcianów, • obliczać objętości prostopadłościanów. 	
--	---	--	--	--

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

	<p>CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ</p>
--	---

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie kwadratu i sześcianu liczby, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie ilorazowe, • porównywanie różnicowe, • korzyści płynące z szybkiego liczenia, • korzyści płynące z zastąpienia rachunków pisemnych rachunkami pamięciowymi, • korzyści płynące z szacowania, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać na osi liczby naturalne spełniające określone warunki, • ustalać jednostki na osiach liczbowych na podstawie współrzędnych danych punktów, • pamięciowo dodawać i odejmować liczby: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, • pamięciowo mnożyć liczby: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, - trzycyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 1000, • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, • dopełniać składniki do określonej sumy, • obliczać odjemną (odjemnik), gdy dane są różnica i odjemnik (odjemna), • obliczać dzielną (dzielnik), gdy dane są iloraz i dzielnik (dzielnia), • obliczać kwadraty i sześciany liczb, • zamieniać jednostki, • rozwiązywać zadania tekstowe: <ul style="list-style-type: none"> - jednodziałaniowe, • zastąpić iloczyn prostszym iloczynem, • mnożyć szybko przez 5, • zastępować iloczyn sumą dwóch iloczynów, • zastępować iloczyn różnicą dwóch iloczynów, • szacować wyniki działań, • dodawać i odejmować pisemnie liczby z przekroczeniem kolejnych progów dziesiętkowych, • odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania pisemnego, • mnożyć pisemnie liczby wielocyfrowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • podać liczbę największą i najmniejszą w zbiorze skończonym.

			<ul style="list-style-type: none"> • dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez wielocyfrowe, • mnożyć pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby zakończone zerami, • dzielić liczby zakończone zerami progów dziesiętkowych, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych dwudziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów, • wstawiać nawiasy tak, by otrzymywać różne wyniki, • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych. 	
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • cechy podzielności przez 2, 3, 5, 9, 10, 100, • sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze (P) • algorytm znajdowania NWD i NWW dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie NWW liczb naturalnych, • pojęcie NWD liczb naturalnych, • korzyści płynące ze znajomości cech podzielności, • że liczby 0 i 1 nie zaliczają się ani do liczb pierwszych, ani do złożonych, • sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać wspólne wielokrotności liczb naturalnych, • wskazywać wspólne dzielniki danych liczb naturalnych, • rozpoznawać liczby podzielne przez: -3, 6, • określać, czy dane liczby są pierwsze, czy złożone, • wskazywać liczby pierwsze i liczby złożone, • obliczać NWW liczby pierwszej i liczby złożonej, • podawać NWD liczby pierwszej i liczby złożonej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z liczbami pierwszymi złożonymi, • rozkładać liczby na czynniki pierwsze, • zapisywać rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg, • zapisać liczbę, gdy znany jest jej rozkład na czynniki pierwsze. 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka właściwego i ułamka niewłaściwego, • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie różnicowe, • porównywanie ilorazowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać liczby mieszane na osi liczbowej, • odróżniać ułamki właściwe od ułamków niewłaściwych, • zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe, • wyłączać całości z ułamka niewłaściwego, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka nieskracalnego, • algorytm porównywania ułamków o równych licznikach, • algorytm porównywania ułamków o różnych mianownikach, • algorytm mnożenia liczb mieszanych przez liczby naturalne, • algorytm mnożenia liczb mieszanych, • algorytm dzielenia liczb mieszanych przez liczby naturalne, • algorytm dzielenia liczb mieszanych. 		<ul style="list-style-type: none"> • określać, przez jaką liczbę należy podzielić lub pomnożyć licznik i mianownik jednego ułamka, aby otrzymać drugi, • uzupełniać brakujący licznik lub mianownik w równościach ułamków, • zapisywać ułamki w postaci nieskracalnej, • sprowadzać ułamki do wspólnego mianownika • porównywać ułamki o równych licznikach, • porównywać ułamki o różnych mianownikach, • porównywać liczby mieszane, • dopełniać ułamki do całości i odejmować od całości, • uzupełniać brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o jednakowych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki zwykłe o różnych mianownikach, – liczby mieszane o różnych mianownikach, • powiększać ułamki o ułamki o różnych mianownikach, • powiększać liczby mieszane o liczby mieszane o różnych mianownikach, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • mnożyć liczby mieszane przez liczby naturalne, • powiększać ułamki n razy, • skracać ułamki przy mnożeniu ułamków przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne, 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • mnożyć ułamki przez liczby mieszane lub liczby mieszane przez liczby mieszane, • skracać przy mnożeniu ułamków, • obliczać potęgi ułamków lub liczb mieszanych, • podawać odwrotności liczb mieszanych, • dzielić liczby mieszane przez liczby naturalne, • pomniejszać ułamki zwykłe n razy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • dzielić ułamki zwykłe przez liczby mieszane i odwrotnie lub liczby mieszane przez liczby mieszane. 	
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • zapis symboliczny podstawowych figur geometrycznych, • zapis symboliczny prostych prostopadłych i równoległych, • pojęcie odległości punktu od prostej, • pojęcie odległości między prostymi, • elementy budowy kąta, • zapis symboliczny kąta, • nazwy boków w trójkącie równoramiennym, • nazwy boków w trójkącie prostokątnym, • zależność między bokami w trójkącie równoramiennym, • miary kątów w trójkącie równobocznym, 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikację trójkątów. 	<ul style="list-style-type: none"> • kreślić proste i odcinki równoległe, • kreślić prostą równoległą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej, • mierzyć odległość między prostymi, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych, • określać miarę stopniową poszczególnych rodzajów kątów, • obliczać obwody wielokątów: <ul style="list-style-type: none"> – w skali, • obliczać długości boków kwadratów przy danych obwodach, • obliczać obwód trójkąta: <ul style="list-style-type: none"> – równoramiennego o danej długości podstawy i ramienia, • obliczać długość boków trójkąta równobocznego, znając jego obwód, • konstruować trójkąty o trzech danych bokach, • obliczać brakujące miary kątów trójkąta, • sprawdzać, czy kąty trójkąta mogą mieć podane miary, • obliczać długość boku kwadratu przy danym obwodzie, • rysować równoległoboki i romby na kratkach, korzystając z punktów kratowych, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • zależność między bokami i między kątami w trójkącie równoramiennym, • własności przekątnych prostokąta i kwadratu, • własności przekątnych równoległoboku i rombu, • sumę miar kątów wewnętrznych, równoległoboku, • własności miar kątów równoległoboku, • nazwy boków w trapezie, • rodzaje trapezów, • sumę miar kątów trapezu, • własności czworokątów. 		<ul style="list-style-type: none"> • rysować równoległoboki i romby, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – długości boków, – dwa narysowane boki, • obliczać długości boków rombów przy danych obwodach, • obliczać brakujące miary kątów w równoległobokach, <ul style="list-style-type: none"> – trapezy równoramienne, – trapezy prostokątne, • rysować trapez, mając dane dwa boki, • obliczać brakujące miary kątów w trapezach, • nazywać czworokąty, • wskazywać na rysunku poszczególne czworokąty. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych, • interpretację dodawania i odejmowania pisemnego ułamków dziesiętnych na osi liczbowej, • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych, – metodą rozszerzania ułamka, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozycyjny układ dziesiętkowy z rozszerzeniem na części ułamkowe, • możliwość przedstawiania różnymi sposobami długości i masy, • porównywanie ilorazowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • zamieniać ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie lub skracanie, • zapisywać ułamki dziesiętne z pominięciem nieistotnych zer, • zaznaczać część figury określoną ułamkiem dziesiętnym, • zaznaczać ułamki dziesiętne na osi liczbowej oraz je odczytywać, • porównywać ułamki o różnej liczbie cyfr po przecinku, • porządkować ułamki dziesiętne, • wstawiać przecinki w liczbach naturalnych tak, by nierówność była prawdziwa, • wyrażać podane wielkości w różnych jednostkach, • stosować ułamki dziesiętne do zamiany wyrażen dwumianowanych 	

			<p>na jednomianowane i odwrotnie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięciowo i pisemnie dodawać i odejmować ułamki dziesiętne: - o różnej liczbie cyfr po przecinku, • powiększać lub pomniejszać ułamki dziesiętne o ułamki dziesiętne, • rozwiązywać zadania tekstowe na porównywanie różnicowe, • powiększać ułamki dziesiętne 10, 100, 1000, . . . razy, • powiększać lub pomniejszać ułamki dziesiętne 10, 100, 1000, . . . razy, • powiększać ułamki dziesiętne n razy, • obliczać ułamek przedziału czasowego, • pamięciowo i pisemnie mnożyć: <ul style="list-style-type: none"> - kilka ułamków dziesiętnych, • pamięciowo i pisemnie dzielić ułamki dziesiętne przez liczby naturalne: <ul style="list-style-type: none"> - wielocyfrowe, • pomniejszać ułamki dziesiętne n razy, • dzielić ułamki dziesiętne przez ułamki dziesiętne, • zamieniać ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne i odwrotnie, • wykonywać działania na liczbach wymiernych dodatnich • zamieniać procenty na: <ul style="list-style-type: none"> - ułamki dziesiętne, - ułamki zwykłe nieskracalne, • zapisywać ułamki o mianowniku 100 w postaci procentów, • zaznaczać określone procentowo części figur lub zbiorów skończonych, • określać procentowo zacięniowane części figur, • odczytywać potrzebne informacje z diagramów procentowych. 	
VI. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • gruntowe jednostki miary pola, 	<ul style="list-style-type: none"> • związek pomiędzy jednostkami metrycznymi a jednostkami pola, 	<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - trójkątami jednostkowymi itp., • obliczać bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku, • zamieniać jednostki miary pola, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie wysokości i podstawy równoległoboku, • wzór na obliczanie pola równoległoboku, • wzór na obliczanie pola rombu z wykorzystaniem długości przekątnych, • pojęcie wysokości i podstawy trójkąta, • wzór na obliczanie pola trójkąta, • pojęcie wysokości i podstawy trapezu, • wzór na obliczanie pola trapezu. 		<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pól, • rysować wysokości równoległoboków, • obliczać pola równoległoboków, • rysować wysokości trójkątów, • obliczać pole trójkąta, znając długość podstawy i wysokości trójkąta, • obliczać pole rombu o danych przekątnych, • obliczać pola narysowanych trójkątów: <ul style="list-style-type: none"> – ostrokątnych, • rysować wysokości trapezów, • obliczać pole trapezu, znając: <ul style="list-style-type: none"> – długość podstawy i wysokość. 	
VII. Liczby całkowite	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczb całkowitych, • zasadę dodawania liczb o różnych znakach, • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej, • zasadę mnożenia i dzielenia liczb całkowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> • powstanie zbioru liczb całkowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> • podawać liczby całkowite większe lub mniejsze od danej, • porównywać liczby całkowite: <ul style="list-style-type: none"> – ujemne, – ujemne z zerem, • zaznaczać liczby przeciwne na osi liczbowej, • obliczać sumy liczb o różnych znakach, • obliczać sumy liczb przeciwnych, • powiększać liczby całkowite, • zastępować odejmowanie dodawaniem, • odejmować liczby całkowite, • mnożyć i dzielić liczby całkowite o jednakowych znakach. 	
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy, • pojęcie siatki, • sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego, 	<ul style="list-style-type: none"> • sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pola jego siatki, • różnicę między polem powierzchni a objętością. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać sumy długości krawędzi prostopadłościanów i krawędzi sześciątów, • wskazywać w graniastosłupach ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • określać liczby ścian, wierzchołków, krawędzi graniastosłupów: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • wskazywać w graniastosłupach krawędzie o jednakowej długości: 	

	<ul style="list-style-type: none"> • zależności pomiędzy jednostkami objętości, • pojęcie wysokości graniastosłupa prostego, • wzór na obliczanie objętości graniastosłupa prostego. 		<ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • obliczać sumy długości krawędzi prostopadłościanów i sześcianów, • rysować siatki graniastosłupów na podstawie modelu lub rysunku, • projektować siatki graniastosłupów, • kleić modele z zaprojektowanych siatek, • skończyć rysowanie siatek graniastosłupów, • obliczać pola powierzchni prostopadłościanu: <ul style="list-style-type: none"> - znając długości jego krawędzi, • obliczać pola powierzchni graniastosłupów prostych, • obliczać objętości graniastosłupów prostych, znając: <ul style="list-style-type: none"> - pole podstawy i wysokość bryły. 	
--	---	--	--	--

Wymagania na ocenę dobrą (4)

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:

I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy i potęgi, • kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy, a są potęgi. 		<ul style="list-style-type: none"> • stosować prawo przemienności i łączności dodawania, • rozwiązywać zadania tekstowe: <ul style="list-style-type: none"> – wielodziałaniowe, • dzielić pamięciowo-pisemnie, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z szacowaniem, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych wielodziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i potęg, • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać ich wartości, • zapisywać podane słownie wyrażenia arytmetyczne i obliczać ich wartości. 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczby, których cyfry spełniają podane warunki, • uzupełniać brakujące liczby w wyrażeniu arytmetycznym, tak by otrzymać ustalony wynik, • stosować poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym, • uzupełniać brakujące liczby w wyrażeniach arytmetycznych tak, by otrzymywać ustalone wyniki.
II. Własności liczb naturalnych			<ul style="list-style-type: none"> • znajdować NWW dwóch liczb naturalnych, • znajdować NWD dwóch liczb naturalnych, • rozpoznawać liczby podzielne przez 4, • określać, czy dany rok jest przestępny, • zapisywać rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg, • podawać wszystkie dzielniki liczby, znając jej rozkład na czynniki pierwsze. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać liczbę dzielników potęgi liczby pierwszej.
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm wyłączania całości z ułamka, • algorytm porównywania ułamków do $\frac{1}{2}$, • algorytm porównywania ułamków poprzez ustalenie, który z nich na osi liczbowej leży bliżej 1, • algorytm obliczania ułamka z liczby. 		<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z ułamkami zwykłymi, • przedstawiać ułamek niewłaściwy na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pojęciem ułamka jako ilorazu liczb naturalnych, • sprowadzać ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z rozszerzaniem i skracaniem ułamków, <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki i liczby mieszane o różnych mianownikach, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywać ułamki, stosując dodawanie i odejmowanie ułamków o jednakowych mianownikach, • porównywać sumy (różnice) ułamków, • uzupełniać brakujące liczby w iloczynie ułamków, tak aby otrzymać ustalony wynik, • uzupełniać brakujące liczby w dzieleniu ułamków lub liczb mieszanych, tak aby otrzymać ustalony wynik.

			<ul style="list-style-type: none"> • uzupełniać brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o różnych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik, • powiększać liczby mieszane n razy, • obliczać ułamki liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby, • stosować prawa działań w mnożeniu ułamków, • uzupełniać brakujące liczby w mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych, • pomniejszać liczby mieszane n razy, • uzupełniać brakujące liczby w dzieleniu ułamków (liczb mieszanych) przez liczby naturalne, tak aby otrzymać ustalony wynik. 	
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: – wypukły, wklęsły, • jednostki miary kątów: – minuty, sekundy, • własności miar kątów trapezu, • własności miar kątów trapezu równoramiennego. 		<ul style="list-style-type: none"> • podać miarę kąta wklęsłego, • obliczać długość boku prostokąta o danym obwodzie i długości drugiego boku, • wskazywać figury o najmniejszym lub największym obwodzie, • obliczać długość boku trójkąta, znając obwód i długości pozostałych boków, • obliczać długość podstawy (ramienia), znając obwód i długość ramienia (podstawy) trójkąta równoramiennego, • konstruować trójkąt równoramienny o danych długościach podstawy i ramienia, • konstruować trójkąt przystający do danego, • obliczyć brakujące miary kątów w trójkątach z wykorzystaniem miar kątów przyległych, • klasyfikować trójkąty, znając miary ich kątów oraz podawać miary kątów, znając nazwy trójkątów, • obliczać długość boku prostokąta przy danym obwodzie i długości drugiego boku, 	<ul style="list-style-type: none"> • określać wzajemne położenia prostych i odcinków na płaszczyźnie, • rysować czworokąty o danych kątach, • porównywać obwody wielokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu.

			<ul style="list-style-type: none"> • rysować prostokąty, kwadraty, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – proste, na których leżą przekątne i jeden wierzchołek, – proste, na których leżą przekątne i długość jednej przekątnej, • rysować równoległoboki i romby, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – proste równoległe, na których leżą boki i dwa wierzchołki, – proste, na których leżą przekątne i długości przekątnych, • obliczać długość boku równoległoboku przy danym jego obwodzie i długości drugiego boku, • obliczać miary kątów równoległoboku, znając zależności pomiędzy nimi, • obliczać długość boku trapezu przy danym obwodzie i długościach pozostałych boków, • obliczać miary kątów trapezu równoramiennego (prostokątnego), znając zależności pomiędzy nimi, • określać zależności między czworokątami. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie średniej arytmetycznej kilku liczb, – metodą dzielenia licznika przez mianownik, 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczanie części liczby naturalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków, • porównywać długości (masy) wyrażone w różnych jednostkach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • stosować przy zamianie jednostek mnożenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . 	

			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000. • stosować przy zamianie jednostek mnożenie i dzielenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • obliczać ułamki z liczb wyrażonych ułamkami dziesiętnymi, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających mnożenie ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • zamieniać ułamki na procenty, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z procentami. 	
VI. Pola figur		<ul style="list-style-type: none"> • kryteria doboru wzoru na obliczanie pola rombu. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać bok kwadratu, znając jego pole, • obliczać pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie, • obliczać długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i długość wysokości opuszczonej na tę podstawę, • obliczać wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, • obliczać pole rombu, znając długość jednej przekątnej i związek między przekątnymi, • rysować trójkąty o danych polach, • obliczać pola narysowanych trójkątów: <ul style="list-style-type: none"> – prostokątnych, – rozwartokątnych, • obliczać pole trapezu, znając: • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól znanych wielokątów sumę długości podstaw i wysokość. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól prostokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami prostokątów, • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól równoległoboków, • rysować prostokąt o polu równym polu narysowanego równoległoboku i odwrotnie, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami równoległoboków,

				<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej, • obliczać pola figur jako sumy lub różnicy pól trójkątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami trójkątów, • rysować wielokąty o danych polach.
VII. Liczby całkowite			<ul style="list-style-type: none"> • korzystać z przemienności i łączności dodawania, • określać znak sumy, • pomniejszać liczby całkowite, • mnożyć i dzielić liczby całkowite o różnych znakach, • ustalać znaki iloczynów i ilorazów. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełniać brakujące składniki w sumie, tak aby uzyskać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z dodawaniem liczb całkowitych.
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa prostego. 	<ul style="list-style-type: none"> • związek pomiędzy jednostkami metrycznymi, a jednostkami objętości. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać rzuty prostopadłościanów na płaszczyznę, • rysować rzuty równoległe graniastosłupów, • projektować siatki graniastosłupów w skali, • wskazywać na siatce ściany prostopadłe i równoległe, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych, • zamieniać jednostki objętości, • stosować zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością prostopadłościanów, - opis podstawy lub jej rysunek i wysokość bryły, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością graniastosłupów prostych. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość krawędzi sześciianu, znając sumę wszystkich krawędzi, • rozwiązywać zadania z treścią dotyczące długości krawędzi prostopadłościanów i sześciianów, • obliczać długość krawędzi sześciianu, znając jego objętość, • obliczać objętości graniastosłupów prostych o podanych siatkach.

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone,
o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania				<ul style="list-style-type: none">• tworzyć liczby przez dopisywanie cyfr do danej liczby na początku i na końcu oraz porównywać utworzoną liczbę z daną,• rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe wielodziałaniowe,• stosować poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym,• proponować własne metody szybkiego liczenia,• planować zakupy stosownie do posiadanych środków,• odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych,• rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pisemnych,• odtwarzać brakujące

				<p>cyfry w działaniach pisemnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wstawiać nawiasy tak, by otrzymywać żądane wyniki, • stosować zasady dotyczące kolejności wykonywania działań, • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych.
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • cechy podzielności np. przez 4, 6, 15, • regułę obliczania lat przestępnych. 			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać liczby podzielne przez 6, 12, 15 itp., • rozwiązywać zadania tekstowe związane z cechami podzielności, • rozkładać na czynniki pierwsze liczby zapisane w postaci iloczynu.
III. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • odczytywać zaznaczone ułamki na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z uławkami zwykłymi, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pojęciem ułamka jako ilorazu liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z rozszerzaniem i skracaniem ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem

				<p>porównywania dopełnień ułamków do całości,</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajdować liczby wymierne dodatnie leżące między dwiema danymi na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • porównywać iloczyny ułamków zwykłych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych.
IV. Figury na płaszczyźnie				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z zegarem, • określać miary kątów przyległych,

				<p>wierzchołkowych, odpowiadających i katów utworzonych przez trzy proste na podstawie rysunku lub treści zadania,</p> <ul style="list-style-type: none">• rozwiązywać zadania tekstowe związane z kątami,• dzielić wielokąty na części spełniające podane warunki,• obliczać liczbę przekątnych n-kątów ,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielokątami,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z trójkątami,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach,• rysować prostokąty, kwadraty, mając dane:<ul style="list-style-type: none">– długości przekątnych,• obliczać brakujące miary kątów w równoległobokach,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów w równoległobokach i trójkątach,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu, trójkąta i czworokąta,• rysować czworokąty spełniające podane warunki.
--	--	--	--	--

V. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne z dużą liczbą miejsc po przecinku, • przedstawiać ułamki dziesiętne na osi liczbowej, • oceniać poprawność porównania ułamków dziesiętnych, nie znając ich wszystkich cyfr, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych, • wstawiać znaki „+” i „-” w wyrażeniach arytmetycznych, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem

				<p>mnożenia ułamków dziesiętnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z szacowaniem, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, • określać procentowo zacieniowane części figur, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z procentami.
VI. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać wysokość trójkąta, znając długość podstawy i pole trójkąta, • obliczać długość podstawy trójkąta, znając wysokość i pole trójkąta, • obliczać wysokość trapezu, znając jego pole i długości podstaw (lub ich sumę). 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami prostokątów w skali, • obliczać wysokość równoległoboku, znając długości dwóch boków i drugiej wysokości, • rysować równoległoboki o danych polach, • rysować prostokąty o polu równym polu narysowanego trójkąta i odwrotnie, • dzielić trójkąty na części o równych polach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami wielokątów.
VII. Liczby całkowite				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania związane z obliczaniem czasu lokalnego,

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z odejmowaniem liczb całkowitych, • obliczać średnie arytmetyczne kilku liczb całkowitych.
VIII. Graniastosłupy				<ul style="list-style-type: none"> • rysować wszystkie ściany graniastosłupa trójkątnego, mając dwie z nich, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych, • podawać liczbę sześcianów jednostkowych, z których składa się bryła na podstawie jej widoków z różnych stron, • stosować zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe związane z objętością prostopadłościanów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością graniastosłupów prostych.

\Wymagania na ocenę celującą (6). (stosowanie znanych wiadomości i umiejętności złożonych)

w sytuacjach trudnych, nietypowych,

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych.
II. Własności liczb naturalnych				<ul style="list-style-type: none"> • znajdować NWW trzech liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z wykorzystaniem NWW, • rozwiązywać zadania tekstowe z wykorzystaniem NWW trzech liczb naturalnych, • znajdować NWD trzech liczb naturalnych, • znajdować liczbę, gdy dana jest suma jej dzielników oraz jeden z nich, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z dzielnikami liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z wykorzystaniem NWD trzech liczb naturalnych.

III. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby.
IV. Figury na płaszczyźnie				<ul style="list-style-type: none"> • położenie na płaszczyźnie punktów będących wierzchołkami trójkąta, • konstruować wielokąt przystający do danych, • stwierdzać możliwość zbudowania trójkąta o danych długościach boków, • obliczać sumy miar kątów wielokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostokątami, kwadratami i wielokątami, • rysować prostokąty, kwadraty, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – jeden bok i jedną przekątną, – jeden wierzchołek i punkt przecięcia przekątnych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z równoległobokami i rombami, • rysować równoległoboki i romby, mając dany jeden bok i jedną przekątną, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z obwodami trapezów i trójkątów.

V. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • wpisywać brakujące liczby w nierównościach, • rozwiązywać zadania związane z rozwinięciami nieskończonymi i okresowymi ułamków.
VI. Pola figur				<ul style="list-style-type: none"> • dzielić linią prostą figury złożone z prostokątów na dwie części o równych polach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami rombów.
VII. Liczby całkowite				<ul style="list-style-type: none"> • ustalać znaki wyrażeń arytmetycznych.
VIII. Graniastosłupy				<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać siatki graniastosłupów, • obliczać pola powierzchni graniastosłupów złożonych z sześciątów.

Dostosowanie wymagań z matematyki w kl. V z uwagi na Autyzm w tym z Zespołem Aspergera

- Zapewnienie stałości i przewidywalności czasu, miejsca oraz w miarę możliwości form pracy
- Dzielenie poleceń i zadań na etapy oraz dokładnego ich tłumaczenia
- Uwzględnienie trudności w komunikacji, koncentracji uwagi, męczliwości, a także nadwrażliwość na bodźce zewnętrzne, w tym światło
- Zapewnienie w miarę potrzeb ucznia miejsca okresowego wyciszenia i odpoczynku w sali

- Unikanie wygórowanych wymagań w stosunku do ucznia , unikanie rywalizacji i porównywania do innych
- Docenianie starań i postępów w funkcjonowaniu edukacyjny

Uczniów obowiązują wszystkie wymienione niżej wymagania programowe:

Wymagania na poszczególne oceny z matematyki w klasie V.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2)

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie cyfry, • nazwy działań i ich elementów, • algorytmy dodawania i odejmowania pisemnego, 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, • różnicę między cyfrą a liczbą, • pojęcie osi liczbowej, • zależność wartości liczby od położenia jej cyfr, 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczby za pomocą cyfr, • odczytywać liczby zapisane cyframi, • zapisywać liczby słowami, • porównywać liczby, • porządkować liczby w kolejności od najmniejszej do największej lub odwrotnie, • przedstawiać liczby naturalne na osi liczbowej, • odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej, 	
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie wielokrotności 		<ul style="list-style-type: none"> • podawać dzielniki liczb naturalnych, • rozpoznawać liczby podzielne przez -2, 5, 10, 100. 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako części całości, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako wynik podziału 	<ul style="list-style-type: none"> • opisywać części figur lub zbiorów skończonych za pomocą ułamka, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • budowę ułamka zwykłego (K) • pojęcie liczby mieszanej, • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych, 	całości na równe części,	<ul style="list-style-type: none"> • zaznaczać określoną ułamkiem część figury lub zbioru skończonego, • przedstawiać ułamki zwykłe na osi liczbowej, • odczytywać zaznaczone ułamki na osi liczbowej, • zamieniać całości na ułamki niewłaściwe, • przedstawiać ułamek zwykły w postaci ilorazu liczb naturalnych i odwrotnie, 	
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe figury geometryczne, • pojęcie kąta, • rodzaje kątów: <ul style="list-style-type: none"> – prosty, ostry, rozwarty, pełny, półpełny, • jednostki miary kątów: <ul style="list-style-type: none"> – stopnie, 		<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać proste i odcinki prostopadłe (równoległe), • kreślić proste i odcinki prostopadłe, • kreślić prostą prostopadłą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej, • rozróżniać poszczególne rodzaje kątów, • rysować poszczególne rodzaje kątów, • mierzyć kąty, • rysować kąty o danej mierze stopniowej, • wskazywać poszczególne rodzaje kątów, • rysować poszczególne rodzaje kątów, 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • dwie postaci ułamka dziesiętnego, • nazwy rzędów po przecinku, • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych, • zależności pomiędzy jednostkami masy i długości, • algorytm dodawania i odejmowania pisemnego ułamków dziesiętnych 	• dzielenie jako działanie odwrotne do mnożenia,	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne, • zamieniać ułamki dziesiętne na zwykłe, • porównywać dwa ułamki o takiej samej liczbie cyfr po przecinku, • pamięciowo i pisemnie dodawać i odejmować ułamki dziesiętne: <ul style="list-style-type: none"> - o takiej samej liczbie cyfr po przecinku, 	

VI. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki miary pola, • wzór na obliczanie pola prostokąta i kwadratu, • jednostki miary pola, 		<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - kwadratami jednostkowymi, • obliczać pola prostokątów i kwadratów, 	
VII. Liczby całkowite	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczby ujemnej i liczby dodatniej, 		<ul style="list-style-type: none"> • podawać przykłady liczb ujemnych, • zaznaczać liczby całkowite ujemne na osi liczbowej, • porównywać liczby całkowite: <ul style="list-style-type: none"> – dodatnie, – dodatnie z ujemnymi, • podawać przykłady występowania liczb ujemnych w życiu codziennym, • podawać liczby przeciwne do danych, 	
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • cechy prostopadłościanu i sześcianu, • elementy budowy prostopadłościanu, • pojęcie graniastosłupa prostego, • elementy budowy graniastosłupa prostego, 		<ul style="list-style-type: none"> • wyróżniać prostopadłościany spośród figur przestrzennych, • wyróżniać sześciany spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy prostopadłościanów, • wskazywać w modelach prostopadłościanów ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe, • wskazywać w modelach prostopadłościanów krawędzie o jednakowej długości, • wyróżniać graniastosłupy proste spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy graniastosłupa, • wskazywać w graniastosłupach ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, 	

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none">• algorytmy mnożenia i dzielenia pisemnego,• kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy,• kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy,	<ul style="list-style-type: none">• potrzebę stosowania dodawania i odejmowania pisemnego,• potrzebę stosowania mnożenia i dzielenia pisemnego,	<ul style="list-style-type: none">• pamięciowo dodawać i odejmować liczby:<ul style="list-style-type: none">- w zakresie 100,• pamięciowo mnożyć liczby:<ul style="list-style-type: none">- dwucyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 100,• pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe:<ul style="list-style-type: none">- w zakresie 100,• dodawać i odejmować pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiątkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiątkowego,• sprawdzać odejmowanie za pomocą dodawania,	

			<ul style="list-style-type: none"> • powiększać lub pomniejszać liczby, • mnożyć i dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez jednocyfrowe, • powiększać lub pomniejszać liczby n razy, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych dwudziałaniowych bez użycia nawiasów, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych. 	
II. Własności liczb naturalnych	<p>liczby naturalnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie dzielnika liczby naturalnej, • pojęcie liczby pierwszej i liczby złożonej. 		<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać lub podawać wielokrotności liczb naturalnych, • wskazywać wielokrotności liczb naturalnych na osi liczbowej, 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych, • algorytm porównywania ułamków o równych mianownikach, • algorytm dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach, • zasadę dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o różnych mianownikach, • algorytm mnożenia ułamków przez liczby naturalne, • algorytm mnożenia ułamków, • pojęcie odwrotności liczby 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować odpowiedniości: dzielna – licznik, dzielnik – mianownik, znak dzielenia – kreska ułamkowa, • skracać (rozszerzać) ułamki, gdy dana jest liczba, przez którą należy podzielić (pomnożyć) licznik i mianownik, • porównywać ułamki o równych mianownikach, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki o tych samych mianownikach, – liczby mieszane o tych samych mianownikach, • powiększać ułamki o ułamki o tych samych mianownikach, • powiększać liczby mieszane o liczby mieszane o tych samych mianownikach. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm dzielenia ułamków zwykłych przez liczby naturalne, • algorytm dzielenia ułamków zwykłych. 			
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia kątów: <ul style="list-style-type: none"> – przyległych, – wierzchołkowych, • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów, • pojęcie wielokąta, • pojęcie wierzchołka, kąta, boku wielokąta, • pojęcie przekątnej wielokąta, • pojęcie obwodu wielokąta, • rodzaje trójkątów, • sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta, • pojęcia: prostokąt, kwadrat, • własności boków prostokąta i kwadratu, • pojęcia: równoległobok, romb, • własności boków równoległoboku i rombu, • pojęcie trapezu, • nazwy czworokątów. 		<ul style="list-style-type: none"> • określać miary kątów przyległych, wierzchołkowych i kątów utworzonych przez trzy proste na podstawie rysunku lub treści zadania, • wyróżniać wielokąty spośród innych figur, • rysować wielokąty o danej liczbie boków, • wskazywać boki, kąty i wierzchołki wielokątów, • wskazywać punkty płaszczyzny należące i nienależące do wielokąta, • rysować przekątne wielokąta, • obliczać obwody wielokątów: <ul style="list-style-type: none"> – w rzeczywistości, • wskazywać i rysować poszczególne rodzaje trójkątów, • określać rodzaje trójkątów na podstawie rysunków, • obliczać obwód trójkąta <ul style="list-style-type: none"> – o danych długościach boków, • wyróżniać spośród czworokątów prostokąty i kwadraty, • rysować prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego, • rysować przekątne prostokątów i kwadratów, • wskazywać równoległe i prostopadłe boki prostokąta i kwadratu, • obliczać obwody prostokątów i kwadratów, • rysować prostokąty, kwadraty na kratkach, korzystając z punktów kratowych, • wyróżniać spośród czworokątów równoległoboki i romby, • wskazywać równoległe boki równoległoboków i rombów, • rysować przekątne równoległoboków 	

			<ul style="list-style-type: none"> • i rombów, • obliczać obwody równoległoboków i rombów, • wyróżniać spośród czworokątów: <ul style="list-style-type: none"> – trapezy, • wskazywać równoległe boki trapezu, • kreślić przekątne trapezu, • obliczać obwody trapezów. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne • algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne • zasadę zamiany ułamków dziesiętnych na ułamki zwykłe, • pojęcie procentu. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym. 	<ul style="list-style-type: none"> • • mnożyć ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000, . . . sprawdzać poprawność odejmowania, • mnożyć i dzielić ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000, . . . , • pamięciowo i pisemnie mnożyć ułamki dziesiętne p • pamięciowo i pisemnie mnożyć: <ul style="list-style-type: none"> - dwa ułamki dziesiętne o dwóch lub jednej cyfrze różnej od zera rzez liczby naturalne, • pamięciowo i pisemnie dzielić ułamki dziesiętne przez liczby naturalne: <ul style="list-style-type: none"> - j • zamieniać ułamki dziesiętne ułamki zwykłe, • zamieniać ułamki $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ na ułamki dziesiętne i odwrotnie jednocyfrowe, • wskazać przykłady zastosowań procentów w życiu codziennym, • zaznaczać 25%, 50% figur , • zapisywać 25%, 50% w postaci ułamków. 	
VI. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • wzory na obliczanie pól poznanych wielokątów. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola poznanych wielokątów. 	
VII. Liczby całkowite	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczb przeciwnych, • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać sumy liczb o jednakowych znakach, • dodawać liczby całkowite, korzystając z osi liczbowej, • odejmować liczby całkowite, korzystając z osi liczbowej, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • odejmować liczby całkowite dodatnie, gdy odjemnik jest większy od odjemnej. 	
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki pola powierzchni, • pojęcie objętości figury, • jednostki objętości, • wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu. 		<ul style="list-style-type: none"> • określać liczby ścian, wierzchołków, krawędzi graniastosłupów: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • wskazywać w graniastosłupach krawędzie o jednakowej długości: <ul style="list-style-type: none"> – na modelach, • rysować siatki prostopadłościanów i sześcianów na podstawie modelu lub rysunku, • obliczać pole powierzchni sześcianu, • obliczać pola powierzchni prostopadłościanu: <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie jego siatki, • obliczać objętości brył, znając liczbę mieszczących się w nich sześcianów jednostkowych, • porównać objętości brył, • obliczać objętości sześcianów, • obliczać objętości prostopadłościanów. 	

Wymagania na ocenę dobrą (4)

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:

<p>I. Liczby i działania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie kwadratu i sześcianu liczby, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie ilorazowe, • porównywanie różnicowe, • korzyści płynące z szybkiego liczenia, • korzyści płynące z zastąpienia rachunków pisemnych rachunkami pamięciowymi, • korzyści płynące z szacowania, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać na osi liczby naturalne spełniające określone warunki, • ustalać jednostki na osiach liczbowych na podstawie współrzędnych danych punktów, • pamięciowo dodawać i odejmować liczby: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, • pamięciowo mnożyć liczby: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, - trzycyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 1000, • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 100, • dopełniać składniki do określonej sumy, • obliczać odjemną (odjemnik), gdy dane są różnica i odjemnik (odjemna), • obliczać dzielną (dzielnik), gdy dane są iloraz i dzielnik (dzielnia), • obliczać kwadraty i sześciany liczb, • zamieniać jednostki, • rozwiązywać zadania tekstowe: <ul style="list-style-type: none"> – jednodziałaniowe, • zastąpić iloczyn prostszym iloczynem, • mnożyć szybko przez 5, • zastępować iloczyn sumą dwóch iloczynów, • zastępować iloczyn różnicą dwóch iloczynów, • szacować wyniki działań, • dodawać i odejmować pisemnie liczby z przekroczeniem kolejnych progów dziesiętkowych, • odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania pisemnego, • mnożyć pisemnie liczby wielocyfrowe, • dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez wielocyfrowe, • mnożyć pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby zakończone zerami, 	<ul style="list-style-type: none"> • podać liczbę największą i najmniejszą w zbiorze skończonym.
------------------------------	--	---	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> • dzielić liczby zakończone zerami progów dziesiątkowych, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych dwudziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów, • wstawiać nawiasy tak, by otrzymywać różne wyniki, • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych. 	
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • cechy podzielności przez 2, 3, 5, 9, 10, 100, • sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze (P) • algorytm znajdowania NWD i NWW dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie NWW liczb naturalnych, • pojęcie NWD liczb naturalnych, • korzyści płynące ze znajomości cech podzielności, • że liczby 0 i 1 nie zaliczają się ani do liczb pierwszych, ani do złożonych, • sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać wspólne wielokrotności liczb naturalnych, • wskazywać wspólne dzielniki danych liczb naturalnych, • rozpoznawać liczby podzielne przez: -3, 6, • określać, czy dane liczby są pierwsze, czy złożone, • wskazywać liczby pierwsze i liczby złożone, • obliczać NWW liczby pierwszej i liczby złożonej, • podawać NWD liczby pierwszej i liczby złożonej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z liczbami pierwszymi złożonymi, • rozkładać liczby na czynniki pierwsze, • zapisywać rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg, • zapisać liczbę, gdy znany jest jej rozkład na czynniki pierwsze. 	
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka właściwego i ułamka niewłaściwego, • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy, • pojęcie ułamka nieskracalnego, • algorytm porównywania 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie różnicowe, • porównywanie ilorazowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać liczby mieszane na osi liczbowej, • odróżniać ułamki właściwe od ułamków niewłaściwych, • zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe, • wyłączać całości z ułamka niewłaściwego, • określać, przez jaką liczbę należy podzielić lub pomnożyć licznik i mianownik jednego ułamka, aby otrzymać drugi, 	

	<p>ułamków o równych licznikach,</p> <ul style="list-style-type: none"> • algorytm porównywania ułamków o różnych mianownikach, • algorytm mnożenia liczb mieszanych przez liczby naturalne, • algorytm mnożenia liczb mieszanych, • algorytm dzielenia liczb mieszanych przez liczby naturalne, • algorytm dzielenia liczb mieszanych. 		<ul style="list-style-type: none"> • uzupełniać brakujący licznik lub mianownik w równościach ułamków, • zapisywać ułamki w postaci nieskracalnej, • sprowadzać ułamki do wspólnego mianownika • porównywać ułamki o równych licznikach, • porównywać ułamki o różnych mianownikach, • porównywać liczby mieszane, • dopełniać ułamki do całości i odejmować od całości, • uzupełniać brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o jednakowych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki zwykłe o różnych mianownikach, – liczby mieszane o różnych mianownikach, • powiększać ułamki o ułamki o różnych mianownikach, • powiększać liczby mieszane o liczby mieszane o różnych mianownikach, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • mnożyć liczby mieszane przez liczby naturalne, • powiększać ułamki n razy, • skracać ułamki przy mnożeniu ułamków przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • mnożyć ułamki przez liczby mieszane lub liczby mieszane przez liczby mieszane, • skracać przy mnożeniu ułamków, • obliczać potęgi ułamków lub liczb mieszanych, 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • podawać odwrotności liczb mieszanych, • dzielić liczby mieszane przez liczby naturalne, • pomniejszać ułamki zwykłe n razy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • dzielić ułamki zwykłe przez liczby mieszane i odwrotnie lub liczby mieszane przez liczby mieszane. 	
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • zapis symboliczny podstawowych figur geometrycznych, • zapis symboliczny prostych prostopadłych i równoległych, • pojęcie odległości punktu od prostej, • pojęcie odległości między prostymi, • elementy budowy kąta, • zapis symboliczny kąta, • nazwy boków w trójkącie równoramiennym, • nazwy boków w trójkącie prostokątnym, • zależność między bokami w trójkącie równoramiennym, • miary kątów w trójkącie równobocznym, • zależność między bokami i między kątami w trójkącie równoramiennym, • własności przekątnych 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikację trójkątów. 	<ul style="list-style-type: none"> • kreślić proste i odcinki równoległe, • kreślić prostą równoległą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej, • mierzyć odległość między prostymi, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych, • określać miarę stopniową poszczególnych rodzajów kątów, • obliczać obwody wielokątów: <ul style="list-style-type: none"> – w skali, • obliczać długości boków kwadratów przy danych obwodach, • obliczać obwód trójkąta: <ul style="list-style-type: none"> – równoramiennego o danej długości podstawy i ramienia, • obliczać długość boków trójkąta równobocznego, znając jego obwód, • konstruować trójkąty o trzech danych bokach, • obliczać brakujące miary kątów trójkąta, • sprawdzać, czy kąty trójkąta mogą mieć podane miary, • obliczać długość boku kwadratu przy danym obwodzie, • rysować równoległoboki i romby na kratkach, korzystając z punktów kratowych, • rysować równoległoboki i romby, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – długości boków, – dwa narysowane boki, • obliczać długości boków rombów przy danych obwodach, 	

	<p>prostokąta i kwadratu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • własności przekątnych równoległoboku i rombu, • sumę miar kątów wewnętrznych, równoległoboku, • własności miar kątów równoległoboku, • nazwy boków w trapezie, • rodzaje trapezów, • sumę miar kątów trapezu, • własności czworokątów. 		<ul style="list-style-type: none"> • obliczać brakujące miary kątów w równoległobokach, <ul style="list-style-type: none"> – trapezy równoramienne, – trapezy prostokątne, • rysować trapez, mając dane dwa boki, • obliczać brakujące miary kątów w trapezach, • nazywać czworokąty, • wskazywać na rysunku poszczególne czworokąty. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych, • interpretację dodawania i odejmowania pisemnego ułamków dziesiętnych na osi liczbowej, • algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych, – metodą rozszerzania ułamka, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozycyjny układ dziesiętkowy z rozszerzeniem na części ułamkowe, • możliwość przedstawiania różnymi sposobami długości i masy, • porównywanie ilorazowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • zamieniać ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie lub skracanie, • zapisywać ułamki dziesiętne z pominięciem nieistotnych zer, • zaznaczać część figury określoną ułamkiem dziesiętnym, • zaznaczać ułamki dziesiętne na osi liczbowej oraz je odczytywać, • porównywać ułamki o różnej liczbie cyfr po przecinku, • porządkować ułamki dziesiętne, • wstawiać przecinki w liczbach naturalnych tak, by nierówność była prawdziwa, • wyrażać podane wielkości w różnych jednostkach, • stosować ułamki dziesiętne do zamiany wyrażen dwumianowanych na jednomianowane i odwrotnie, • pamięciowo i pisemnie dodawać i odejmować ułamki dziesiętne: <ul style="list-style-type: none"> - o różnej liczbie cyfr po przecinku, • powiększać lub pomniejszać ułamki dziesiętne o ułamki dziesiętne, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe na porównywanie różnicowe, • powiększać ułamki dziesiętne 10, 100, 1000, . . . razy, • powiększać lub pomniejszać ułamki dziesiętne 10, 100, 1000, . . . razy, • powiększać ułamki dziesiętne n razy, • obliczać ułamek przedziału czasowego, • pamięciowo i pisemnie mnożyć: <ul style="list-style-type: none"> - kilka ułamków dziesiętnych, • pamięciowo i pisemnie dzielić ułamki dziesiętne przez liczby naturalne: <ul style="list-style-type: none"> - wielocyfrowe, • pomniejszać ułamki dziesiętne n razy, • dzielić ułamki dziesiętne przez ułamki dziesiętne, • zamieniać ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne i odwrotnie, • wykonywać działania na liczbach wymiernych dodatnich • zamieniać procenty na: <ul style="list-style-type: none"> - ułamki dziesiętne, - ułamki zwykłe nieskracalne, • zapisywać ułamki o mianowniku 100 w postaci procentów, • zaznaczać określone procentowo części figur lub zbiorów skończonych, • określać procentowo zacięniowane części figur, • odczytywać potrzebne informacje z diagramów procentowych. 	
VI. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • gruntowe jednostki miary pola, • pojęcie wysokości i podstawy równoległoboku, • wzór na obliczanie pola równoległoboku, • wzór na obliczanie pola rombu 	<ul style="list-style-type: none"> • związek pomiędzy jednostkami metrycznymi a jednostkami pola, 	<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - trójkątami jednostkowymi itp., • obliczać bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku, • zamieniać jednostki miary pola, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pól, • rysować wysokości równoległoboków, • obliczać pola równoległoboków, • rysować wysokości trójkątów, 	

	<p>z wykorzystaniem długości przekątnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie wysokości i podstawy trójkąta, • wzór na obliczanie pola trójkąta, • pojęcie wysokości i podstawy trapezu, • wzór na obliczanie pola trapezu. 		<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pole trójkąta, znając długość podstawy i wysokości trójkąta, • obliczać pole rombu o danych przekątnych, • obliczać pola narysowanych trójkątów: <ul style="list-style-type: none"> – ostrokątnych, • rysować wysokości trapezów, • obliczać pole trapezu, znając: <ul style="list-style-type: none"> – długość podstawy i wysokość. 	
VII. Liczby całkowite	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczb całkowitych, • zasadę dodawania liczb o różnych znakach, • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej, • zasadę mnożenia i dzielenia liczb całkowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> • powstanie zbioru liczb całkowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> • podawać liczby całkowite większe lub mniejsze od danej, • porównywać liczby całkowite: <ul style="list-style-type: none"> – ujemne, – ujemne z zerem, • zaznaczać liczby przeciwne na osi liczbowej, • obliczać sumy liczb o różnych znakach, • obliczać sumy liczb przeciwnych, • powiększać liczby całkowite, • zastępować odejmowanie dodawaniem, • odejmować liczby całkowite, • mnożyć i dzielić liczby całkowite o jednakowych znakach. 	
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy, • pojęcie siatki, • sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego, • zależności pomiędzy jednostkami objętości, • pojęcie wysokości graniastosłupa prostego, 	<ul style="list-style-type: none"> • sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pola jego siatki, • różnicę między polem powierzchni a objętością. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać sumy długości krawędzi prostopadłościanów i krawędzi sześciątów, • wskazywać w graniastosłupach ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • określać liczby ścian, wierzchołków, krawędzi graniastosłupów: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • wskazywać w graniastosłupach krawędzie o jednakowej długości: <ul style="list-style-type: none"> – w rzutach równoległych, • obliczać sumy długości krawędzi prostopadłościanów i sześciątów, • rysować siatki graniastosłupów na podstawie modelu lub rysunku, • projektować siatki graniastosłupów, • kleić modele z zaprojektowanych siatek, 	

	<ul style="list-style-type: none"> wzór na obliczanie objętości graniastosłupa prostego. 		<ul style="list-style-type: none"> kończyć rysowanie siatek graniastosłupów, obliczać pola powierzchni prostopadłościanu: <ul style="list-style-type: none"> znając długości jego krawędzi, obliczać pola powierzchni graniastosłupów prostych, obliczać objętości graniastosłupów prostych, znając: <ul style="list-style-type: none"> pole podstawy i wysokość bryły. 	
--	---	--	---	--

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy i potęgi, 		<ul style="list-style-type: none"> stosować prawo przemienności i łączności dodawania, rozwiązywać zadania tekstowe: <ul style="list-style-type: none"> wielodziałaniowe, dzielić pamięciowo-pisemnie, 	<ul style="list-style-type: none"> zapisywać liczby, których cyfry spełniają podane warunki, uzupełniać brakujące liczby w wyrażeniu

	<ul style="list-style-type: none"> • kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy, a są potęgi. 		<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z szacowaniem, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych wielodziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i potęg, • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać ich wartości, • zapisywać podane słownie wyrażenia arytmetyczne i obliczać ich wartości. 	<p>arytmetycznym, tak by otrzymać ustalony wynik,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosować poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym, • uzupełniać brakujące liczby w wyrażeniach arytmetycznych tak, by otrzymywać ustalone wyniki.
II. Własności liczb naturalnych			<ul style="list-style-type: none"> • znajdować NWW dwóch liczb naturalnych, • znajdować NWD dwóch liczb naturalnych, • rozpoznawać liczby podzielne przez 4, • określać, czy dany rok jest przestępny, • zapisywać rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg, • podawać wszystkie dzielniki liczby, znając jej rozkład na czynniki pierwsze. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać liczbę dzielników potęgi liczby pierwszej.
III. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm wyłączania całości z ułamka, • algorytm porównywania ułamków do $\frac{1}{2}$, • algorytm porównywania ułamków poprzez ustalenie, który z nich na osi liczbowej leży bliżej 1, • algorytm obliczania ułamka z liczby. 		<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z ułamkami zwykłymi, • przedstawiać ułamek niewłaściwy na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pojęciem ułamka jako ilorazu liczb naturalnych, • sprowadzać ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z rozszerzaniem i skracaniem ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków, • dodawać i odejmować: <ul style="list-style-type: none"> – ułamki i liczby mieszane o różnych mianownikach, • uzupełniać brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o różnych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik, • powiększać liczby mieszane n razy, • obliczać ułamki liczb naturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywać ułamki, stosując dodawanie i odejmowanie ułamków o jednakowych mianownikach, • porównywać sumy (różnice) ułamków, • uzupełniać brakujące liczby w iloczynie ułamków, tak aby otrzymać ustalony wynik, • uzupełniać brakujące liczby w dzieleniu ułamków lub liczb mieszanych, tak aby otrzymać ustalony wynik.

			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby, • stosować prawa działań w mnożeniu ułamków, • uzupełniać brakujące liczby w mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych, • pomniejszać liczby mieszane n razy, • uzupełniać brakujące liczby w dzieleniu ułamków (liczb mieszanych) przez liczby naturalne, tak aby otrzymać ustalony wynik. 	
IV. Figury na płaszczyźnie	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: <ul style="list-style-type: none"> – wypukły, wklęsły, • jednostki miary kątów: <ul style="list-style-type: none"> – minuty, sekundy, • własności miar kątów trapezu, • własności miar kątów trapezu równoramiennego. 		<ul style="list-style-type: none"> • podać miarę kąta wklęsłego, • obliczać długość boku prostokąta o danym obwodzie i długości drugiego boku, • wskazywać figury o najmniejszym lub największym obwodzie, • obliczać długość boku trójkąta, znając obwód i długości pozostałych boków, • obliczać długość podstawy (ramienia), znając obwód i długość ramienia (podstawy) trójkąta równoramiennego, • konstruować trójkąt równoramienny o danych długościach podstawy i ramienia, • konstruować trójkąt przystający do danego, • obliczyć brakujące miary kątów w trójkątach z wykorzystaniem miar kątów przyległych, • klasyfikować trójkąty, znając miary ich kątów oraz podawać miary kątów, znając nazwy trójkątów, • obliczać długość boku prostokąta przy danym obwodzie i długości drugiego boku, • rysować prostokąty, kwadraty, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – proste, na których leżą przekątne i jeden wierzchołek, – proste, na których leżą przekątne i długość jednej przekątnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • określać wzajemne położenia prostych i odcinków na płaszczyźnie, • rysować czworokąty o danych kątach, • porównywać obwody wielokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu.

			<ul style="list-style-type: none"> • rysować równoległoboki i romby, mając dane: <ul style="list-style-type: none"> – proste równoległe, na których leżą boki i dwa wierzchołki, – proste, na których leżą przekątne i długości przekątnych, • obliczać długość boku równoległoboku przy danym jego obwodzie i długości drugiego boku, • obliczać miary kątów równoległoboku, znając zależności pomiędzy nimi, • obliczać długość boku trapezu przy danym obwodzie i długościach pozostałych boków, • obliczać miary kątów trapezu równoramiennego (prostokątnego), znając zależności pomiędzy nimi, • określać zależności między czworokątami. 	
V. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie średniej arytmetycznej kilku liczb, – metodą dzielenia licznika przez mianownik, 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczanie części liczby naturalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków, • porównywać długości (masy) wyrażone w różnych jednostkach, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • stosować przy zamianie jednostek mnożenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000. . . . • stosować przy zamianie jednostek mnożenie i dzielenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , 	

			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • obliczać ułamki z liczb wyrażonych ułamkami dziesiętnymi, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych, • obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających mnożenie ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • zamieniać ułamki na procenty, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z procentami. 	
VI. Pola figur		<ul style="list-style-type: none"> • kryteria doboru wzoru na obliczanie pola rombu. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać bok kwadratu, znając jego pole, • obliczać pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie, • obliczać długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i długość wysokości opuszczonej na tę podstawę, • obliczać wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, • obliczać pole rombu, znając długość jednej przekątnej i związek między przekątnymi, • rysować trójkąty o danych polach, • obliczać pola narysowanych trójkątów: <ul style="list-style-type: none"> – prostokątnych, – rozwartokątnych, • obliczać pole trapezu, znając: • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól znanych wielokątów sumę długości podstaw i wysokość. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól prostokątów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami prostokątów, • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól równoległoboków, • rysować prostokąt o polu równym polu narysowanego równoległoboku i odwrotnie, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami równoległoboków, • obliczać długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej, • obliczać pola figur jako sumy lub różnice pól trójkątów,

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami trójkątów, • rysować wielokąty o danych polach.
VII. Liczby całkowite			<ul style="list-style-type: none"> • korzystać z przemienności i łączności dodawania, • określać znak sumy, • pomniejszać liczby całkowite, • mnożyć i dzielić liczby całkowite o różnych znakach, • ustalać znaki iloczynów i ilorazów. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełniać brakujące składniki w sumie, tak aby uzyskać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z dodawaniem liczb całkowitych.
VIII. Graniastosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa prostego. 	<ul style="list-style-type: none"> • związek pomiędzy jednostkami metrycznymi, a jednostkami objętości. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać rzuty prostopadłościanów na płaszczyznę, • rysować rzuty równoległe graniastosłupów, • projektować siatki graniastosłupów w skali, • wskazywać na siatce ściany prostopadłe i równoległe, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych, • zamieniać jednostki objętości, • stosować zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością prostopadłościanów, - opis podstawy lub jej rysunek i wysokość bryły, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością graniastosłupów prostych. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość krawędzi sześciianu, znając sumę wszystkich krawędzi, • rozwiązywać zadania z treścią dotyczące długości krawędzi prostopadłościanów i sześciianów, • obliczać długość krawędzi sześciianu, znając jego objętość, • obliczać objętości graniastosłupów prostych o podanych siatkach.

Wymagania na ocenę celującą (6). (stosowanie znanych wiadomości i umiejętności złożonych)

w sytuacjach trudnych, nietypowych,

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania				<ul style="list-style-type: none">• tworzyć liczby przez dopisywanie cyfr do danej liczby na początku i na końcu oraz porównywać utworzoną liczbę z daną,• rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe wielodziałaniowe,• stosować poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym,• proponować własne metody szybkiego liczenia,• planować zakupy stosownie do posiadanych środków,• odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych,

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pisemnych, • odtwarzać brakujące cyfry w działaniach pisemnych, • wstawiać nawiasy tak, by otrzymywać żądane wyniki, • stosować zasady dotyczące kolejności wykonywania działań, • rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych.
II. Własności liczb naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • cechy podzielności np. przez 4, 6, 15, • regułę obliczania lat przestępnych. 			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać liczby podzielne przez 6, 12, 15 itp., • rozwiązywać zadania tekstowe związane z cechami podzielności, • rozkładać na czynniki pierwsze liczby zapisane w postaci iloczynu.
III. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • odczytywać zaznaczone ułamki na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z uławkami zwykłymi, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pojęciem ułamka jako ilorazu liczb naturalnych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z rozszerzaniem i skracaniem ułamków,

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania dopełnień ułamków do całości, • znajdować liczby wymierne dodatnie leżące między dwiema danymi na osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • porównywać iloczyny ułamków zwykłych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych.
IV. Figury na płaszczyźnie				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych,

				<ul style="list-style-type: none">• rozwiązywać zadania tekstowe związane z zegarem,• określać miary kątów przyległych, wierzchołkowych, odpowiadających i kątów utworzonych przez trzy proste na podstawie rysunku lub treści zadania,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z kątami,• dzielić wielokąty na części spełniające podane warunki,• obliczać liczbę przekątnych n-kątów ,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielokątami,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z trójkątami,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach,• rysować prostokąty, kwadraty, mając dane:<ul style="list-style-type: none">– długości przekątnych,• obliczać brakujące miary kątów w równoległobokach,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z miarami kątów w równoległobokach i trójkątach,• rozwiązywać zadania tekstowe związane z
--	--	--	--	---

				<p>miarami kątów trapezu, trójkąta i czworokąta,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysować czworokąty spełniające podane warunki.
V. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne z dużą liczbą miejsc po przecinku, • przedstawiać ułamki dziesiętne na osi liczbowej, • oceniać poprawność porównania ułamków dziesiętnych, nie znając ich wszystkich cyfr, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych, • wstawiać znaki „+” i „-” w wyrażeniach arytmetycznych, tak aby otrzymać ustalony wynik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, . . . , • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków

				<p>dziesiętnych przez liczby naturalne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z szacowaniem, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, • określać procentowo zacieniowane części figur, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z procentami.
VI. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać wysokość trójkąta, znając długość podstawy i pole trójkąta, • obliczać długość podstawy trójkąta, znając wysokość i pole trójkąta, • obliczać wysokość trapezu, znając jego pole i długości podstaw (lub ich sumę). 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami prostokątów w skali, • obliczać wysokość równoległoboku, znając długości dwóch boków i drugiej wysokości, • rysować równoległoboki o danych polach, • rysować prostokąty o polu równym polu narysowanego trójkąta i odwrotnie, • dzielić trójkąty na części o równych polach,

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z polami wielokątów.
VII. Liczby całkowite				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania związane z obliczaniem czasu lokalnego, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z odejmowaniem liczb całkowitych, • obliczać średnie arytmetyczne kilku liczb całkowitych.
VIII. Graniastosłupy				<ul style="list-style-type: none"> • rysować wszystkie ściany graniastosłupa trójkątnego, mając dwie z nich, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych, • podawać liczbę sześcianów jednostkowych, z których składa się bryła na podstawie jej widoków z różnych stron, • stosować zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe związane z objętością prostopadłościanów, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z objętością graniastosłupów prostych.

język polski

muzyka

język angielski

biologia

Dostosowanie wymagań - dysleksja, dysortografia, dysgrafia na lekcjach biologii

- naukę nazw, definicji , terminologii z dziedziny biologii, rozłożyć w czasie, często przypominać i utrwałać,
- nie wrywać do natychmiastowej odpowiedzi, przygotować wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany,
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań,
- uwzględniać trudności związane z czytaniem, interpretowaniem wykresów i schematów, przestawianiem cyfr, itp.,
- materiał sprawiający trudność dłużej utrwałać, dzielić na mniejsze porcje,
- oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny i odwrotnie
- oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna , gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji,

- podawanie poleceń w prostszej formie, unikanie trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, podchodzenie upewnianie się co do zrozumienia polecenia
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu
- , - unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wolniejsze tempo pracy,
- częste pozytywne motywowanie ucznia.
- nie ocenianie strony graficznej prac
- możliwość wyboru ustnego sprawdzania wiadomości

historia

geografia

plastyka

Dostosowanie wymagań z uwagi na niepełnosprawność :

Autyzm w tym z Zespołem Aspergera

- Zapewnienie stałości i przewidywalności czasu, miejsca oraz w miarę możliwości form pracy
- Dzielenie poleceń i zadań na etapy oraz dokładnego ich tłumaczenia

- Uwzględnienie trudności w komunikacji, koncentracji uwagi, męczliwości, a także nadwrażliwość na bodźce zewnętrzne, w tym światło
- Zapewnienie w miarę potrzeb ucznia miejsca okresowego wyciszenia i odpoczynku w sali
- Unikanie wygórowanych wymagań w stosunku do ucznia , unikanie rywalizacji i porównywania do innych
- Docenianie starań i postępów w funkcjonowaniu edukacyjnym

Dostosowanie wymagań dla uczniów z SPE:

✓ **Dysgrafia**

- Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.
- Wymagania merytoryczne, co do oceny prac pisemnych powinny być ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzanie pracy może być

niekonwencjonalne.

- nie oceniać poziomu graficznego pisma i jego estetyki,
- zachęcać ucznia do pisania drukowanymi literami,
- pozwolić uczniowi na wykonywanie domowych prac pisemnych na komputerze,
- zapewnić więcej czasu na prace pisemne podczas lekcji,
- w przypadku, gdy praca pisemna ucznia jest nieczytelna, przepisać go ustnie z danego zakresu materiału.

✓ **Dysortografia**

- Dostosowanie wymagań dotyczy głównie formy sprawdzania i oceniania wiedzy
- z tego zakresu. W żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z
- nauki ortografii i gramatyki.
- zamiast klasycznych dyktand proponuje się sprawdziany polegające na uzasadnianiu
- pisowni wyrazów, odwołując się do znajomości zasad ortograficznych,
- dać uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu
- trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie;

- można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci,
- oceniać odrębnie merytoryczną stronę pracy i odrębnie poprawność pisowni, nie wpisując tej drugiej oceny do dziennika,
- częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad wnikliwą ich poprawą,
- posadzić ucznia blisko nauczyciela – umożliwi to zwiększenie koncentracji uwagi,
- ograniczy bodźce rozpraszające (zachowania innych uczniów), bliskość tablicy pozwoli na zmniejszenie ilości błędów przy przepisywaniu, zwiększy kontrolę pracy ucznia przez nauczyciela,
- na pracach klasowych pozwalać korzystać ze słownika ortograficznego,
- złagodzić kryteria wymagań z języka obcego w pisaniu i przepisywaniu tekstów,
- uwzględnić trudności związane z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych, wzorów itp..

✓ **Dysleksja**

- nie nakazywać czytania na forum klasy,
- upewniać się czy uczeń właściwie zrozumiał polecenie i czytany tekst poprzez zadawanie mu dodatkowych pytań,
- pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do określonych treści, wskazane jest zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych lub tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce,
- selekcjonować wiadomości do nauki,
- złagodzić kryteria wymagań z języka obcego, zarówno w czytaniu, pisaniu jak i rozumieniu (zadawać takiemu uczniowi mniejszą partię tekstu do nauki, pytać częściej, lecz z mniejszej partii materiału),
- pozwolić na korzystanie z lektur sfilmowanych, czy też nagrań magnetofonowych,

- komputerowych zamiast czytania obszernej lektury,
- unikać wyrywania do odpowiedzi, jeśli to możliwe uprzedzić ucznia, że będzie pytany
- np. na początku lekcji – pozwoli to mu skoncentrować się, przypomnieć nauczony materiał, a także zmniejszy napięcie emocjonalne blokujące ucznia.

☒ **Autyzm z zespołem Aspergera**

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- zminimalizować elementy rozpraszające
- wyznaczyć stałe miejsce z nauczycielem współorganizującym kształcenie
- zachowywać schemat pracy i stałości działań
- wcześniej informować o zmianach
- kierować polecenia indywidualnie do ucznia
- używać prostego i jednoznacznego języka
- wyjaśniać metafory i przenośnię, wyrazy bliskoznaczne, żarty lub dowcipy użyte podczas prowadzenia lekcji
- popierać informację słowną gestami, mimiką
- uzupełnić rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywane podczas lekcji treści abstrakcyjne
- wydłużyć czas przeznaczony na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych
- dzielić trudniejsze lub dłuższe zadania na kilka części
- sprawdzać zrozumienie czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań
- wykorzystywać wąską i fachową wiedzę ucznia podczas prowadzenia lekcji (jeśli jest to możliwe)
- dbać o losowe przydzielanie do grup
- w sytuacji wzburzenia lub zdenerwowania umożliwić pobyt w spokojnym, cichym miejscu np. bibliotece, gabinecie pedagoga
- często przypominać o normach i zasadach funkcjonowania społecznego

